

AB „NOVATURAS“

konsoliduotasis metinis pranešimas,
Nepriklausomo auditoriaus išvada
konsoliduotosios ir finansinės ataskaitos už metus,
pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d.

TURINYS

	PUSLAPIS
VADOVO ŽODIS	3 - 4
KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS	5 - 14
APLINKOSAUGOS, SOCIALINĖ IR VALDYSENOS ATASKAITA	
VALDYSENOS ATASKAITA	15 - 38
SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA	39 - 43
APLINKOSAUGOS ATASKAITA	44
ATLYGIO ATASKAITA	45 - 47
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	48 - 52
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS ATASKAITOS:	
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOS	53 - 54
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITOS	55
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITOS	56 - 57
KONSOLIDUOTOSIOS IR ATSKIROS PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS	58 - 59
KONSOLIDUOTŲJŲ IR ATSKIRŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS	60 - 95

Vadovo komentaras

Gerbiamieji,

Praėjusių metų pradžioje kilusi koronaviruso krizė, lėmusi turizmo sektoriaus veiklos sustabdymą, privertė suremti pečius ir pakovoti dėl išlikimo. Pasitelkę visas pastangas bei aktyviai dirbdami su Baltijos šalių vyriausybėmis ir atsakingomis institucijomis iššūkius įveikėme. Nors praėję metai finansiškai buvo nuostolingi, 2021 metus pradėdame pozityviomis žiniomis – susitarėme dėl reikalingų paskolų, kovo pirmomis dienomis atsiskaitėme su visais keliautojais, dėl pandemijos negalėjusiais išvykti suplanuotų atostogų. Nuo vasario mėnesio atnaujinome skrydžius į populiariausias žiemos sezono kryptis Tenerifę ir Egiptą, o nuo balandžio pirmos dienos lėktuvai kilo į Turkijos kurortus. Jei epidemiologinė situacija leis, vasaros sezono metu Lietuvos keliautojams pasiūlysiame ilsėtis įprastuose Viduržemio jūros ir kituose Pietų Europos kurortuose. Atsižvelgiant į visame pasaulyje prasidėjusius vakcinacijos procesus, paprastesnį testų prieinamumą, turizmo sektoriaus adaptaciją užtikrinant keliautojų saugumą ir didesnę atostogų kryptių prieinamumą, 2021 metais esame pasiruošę išpildyti savo keliautojų lūkesčius ir palaipsniui grįžti į įprastą veiklos režimą.

Keliautojų interesus ginantis saugiklis

Dėl skirtingo valstybinio reguliavimo judėjimo atžvilgiu, po pirmosios koronaviruso bangos praėjusių metų liepos mėnesį galėjome atnaujinti veiklą vos keliomis – Graikijos, Tuniso bei Kipro – kryptimis. Lapkričio mėnesį paskelbus antrąjį karantiną Baltijos šalyse, vėl turėjome stabdyti veiklą. Tai stipriai paveikė metinius finansinius bei veiklos rezultatus – įmonių grupės mastu 2020 metais aptarnavome 84 proc. mažiau klientų, lyginant su 2019 metais. Bendrovės pardavimai per 2020 m. dvyliką mėnesių pasiekė 33,1 mln. eurų ir buvo 82 proc. mažesni, palyginus su tuo pačiu 2019 metų laikotarpiu. EBITDA rodiklis taip pat buvo neigiamas – siekė 3 mln., kai tuo pačiu laikotarpiu pernai uždirbome 4,3 mln. eurų. Visų 2020-ųjų metų bendri rezultatai buvo prastesni už 2019-uosius, bet sėkmingai užbaigti finansinį likvidumą garantuojantys sandoriai bei gruodžio mėnesį užsitikrintas 11 milijonų eurų garantijų ir draudimo limitas, kuris laiduoja įsipareigojimų keliautojams įvykdymą, aiškiai rodo, esame pasiruošę grįžti į tvaraus atsigravimo fazę.

Turizmo verslas yra ypatingai reguliuojama sritis, todėl, planuodami 2021 metus, susitarėme dėl 11 milijonų eurų garantijų ir draudimo limitas, kuris užtikrina, kad iš keliautojų gauti pinigai už ateities keliones yra apdrausti. Atsižvelgdami į šiuo metu planuojamas kitų metų veiklos apimtis, nusprendėme 9 milijonų eurų garantijas taikyti jau nuo 2021 metų pradžios. Jeigu veiklos apimtys šiais metais būtų didesnės nei dabar planuojame – panaudosime ir likusius 2 milijonus iš garantinio draudimo. Šis kelionių organizatoriams privalomas garantinis draudimas yra vienas svarbiausių saugiklių, saugojančių keliautojų interesus.

Krizinio laikotarpio programa davė rezultatų

Praėjusių metų paskutinį ketvirtį taip pat pavyko susitarti su AB „Luminor“ banku dėl 5 mln. eurų ilgalaikės paskolos, kurią gavome pagal investicijų ir verslo garantijų fondo „Invega“ priemonę, mokėjimo atidėjimo – šios paskolos grąžinimo terminas pratęstas 2 metams iki 2025 m. vidurio. Rugsėjo mėnesį taip pat susitarėme dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei „Invegos“ skatinamosios finansinės priemonės – 1 mln. eurų paskolos atsiskaityti už dėl pandemijos neįvykusias keliones.

Aktyviai dirbome su Baltijos šalių vyriausybėmis bei atsakingomis institucijomis ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje bei Estijoje. Latvijoje gauta 1 mln. eurų paskola veiklos likvidumui užtikrinti, suteikta 81 tūkst. eurų subsidija. Taip pat gauta 167 tūkst. eurų repatriacijos kompensacija. Tuo tarpu Estijos vyriausybė suteikė 60 tūkst. eurų subsidiją. Įmonių grupės mastu pasinaudojome 348 tūkst. eurų darbo užmokesčio kompensacija. Šios pagalbos priemonės itin svarbios grynųjų pinigų srautams subalansuoti, jas naudojome tiek įmonės likvidumui užtikrinti, tiek ir atsiskaitymams su keliautojais.

Siekdami užtikrinti likvidumą ir veiklos rodiklių gerinimą ateityje, visus metus nuosekliai laikėmės krizinio laikotarpio programos, kurios pagrindiniai aspektai apėmė ne tik valstybių teikiamos paramos įsisavinimą bei piniginių srautų reguliavimą, bet ir kaštų optimizavimo politiką. Tai lėmė, jog veiklos sąnaudos pasiekė 7,3 mln. eurų ir buvo 60 proc. mažesnės nei 2019 metais. Eliminavus komisinių įtaką ir vienkartinės išlaidas, veiklos sąnaudos sumažėjo 45 proc. lyginant su 2019 metais.

Keliautojai solidarizavosi

Keliautojų išreikštas pasitikėjimas turizmo sektoriumi ir solidarumas sutinkant COVID-19 ribojimų paveiktas keliones nukelti vėlesniam laikui buvo neabejotina pagalba sudėtingu laikotarpiu. Taip pat nemaža keliautojų dalis pasirinko kelionių kuponus, kurių bendra suma grupės mastu sudaro apie 1,5 mln. eurų. Pradėję pinigus grąžinti vieni pirmųjų, už praėjusiais metais dėl pandemijos atšauktas keliones grupės mastu grąžinome per 9,3 mln. eurų, o kovo pirmomis dienomis grąžinami pinigai pasiekė paskutinius keliautojus. Siekdami atsiskaityti su keliautojais kuo greičiau, 2021 metų sausio mėn. su „Invega“ susitarėme dėl papildomos 1 mln. 18 tūkst. eurų paskolos.

Siekdami sustiprinti savo santykius su keliautojais ir užtikrinti gerą jų patirtį, rugsėjo mėnesį perėmėme dukterinės įmonės „Sofa Travel“ pagrindinę veiklą. Klientų aptarnavimo procesų centralizavimas yra vienas iš numatytų žingsnių efektyvinant nuosavus pardavimo kanalus, kuriuo siekiame prisitaikyti prie naujai besiformuojančių keliavimo įpročių, gerinti keliautojų patirtį bei išlaikyti aukštą aptarnavimo standartą.

Naujo produkto rinkai pristatymas

Birželio mėnesį rinkai pristatėme naują produktą – vietinį turizmą. Keliautojams pasiūlėme poilsį bei pažintines keliones Lietuvoje, o nuo liepos mėnesio pabaigos ir poilsį visose Baltijos šalyse. Susidomėjimas vietiniu turizmu palaipsniui auga, todėl ir toliau daug dėmesio skirsime poilsio Baltijos šalyse plėtojimui.

2020-aisiais metais negalėję išvykti atostogų, žmonės noriai planuoja kitų metų keliones, todėl kaip niekada anksti atidarėme 2021 m. vasaros ir 2021–2022 m. žiemos atostogų pardavimus. Nuo šių metų vasario mėn. pradžios atnaujinome skrydžių programą į Tenerifę, vasario mėnesį lėktuvai skraidino poilsiautojus į Egipto kurortus ir Jungtinius Arabų Emyratus, o nuo kovo mėnesio ir į tolimuosius Maldyvus. Turizmo infrastruktūra sparčiai adaptuojasi pagal naujus sveikatos ir saugumo reikalavimus, įsibėgėjusi rizikos grupių vakcinacija ir diskusijos dėl skiepų pasų steigimo pasaulyje teikia optimistinių vilčių dar 2021 metais grįžti prie įprasto atostogų planavimo, o kone kiekviename oro uoste prieinamos saugų keliavimą užtikrinančios priemonės, tame tarpe ir greitieji koronaviruso testai, suteikia galimybę žmonėms be papildomų sunkumų keliauti į tolimesnes atostogų kryptis. „Novaturo“ grupė drąsiai pasitinka 2021-uosius metus - vos tik daugiau atostogų krypčių bus pasiekiamos keliautojams iš visų Baltijos šalių, bus galima grįžti prie labiau įprasto atostogų planavimo.

Pagarbiai,
Generalinė direktorė
Audronė Keinytė

Bendroji informacija

Ataskaitinis laikotarpis

Ataskaita už kalendorinius metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31 d.

Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Emitento pavadinimas	AB „Novaturas“
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data	1999 m. gruodžio 16 d.
Registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Įmonės kodas	135567698
LEI kodas	097900BGCW0000042109
Buveinės adresas	A. Mickevičiaus g. 27, LT-44245 Kaunas
Telefonas	+370 37 321 264
Faksas	+370 37 321 130
El. pašto adresas	info@novaturas.lt
Interneto adresas	www.novaturasgroup.com

2014 m. lapkričio 25 d. Juridinių asmenų registre buvo įregistruotas UAB „Novaturas“ pertvarkymas į AB „Novaturas“. Nuo pertvarkymo ir naujo teisinio statuso įregistravimo datos AB „Novaturas“ (toliau – „Bendrovė“) perėmė visas UAB „Novaturas“ teises ir pareigas.

Pagrindinė Bendrovės ir jos dukterinių įmonių veikla – kelionių organizavimas bei platinimas.

Bendrovės įstatinis kapitalas yra 234 210 Eur, kuris padalintas į 7 807 000 paprastąsias vardines akcijas, akcijos nominali vertė yra 0,03 Eur. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos.

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdybą sudarė 5 nariai.

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovė buvo generalinė direktorė Audronė Keinytė.

Dukterinės įmonės

Novaturo grupę sudaro motininė įmonė AB „Novaturas“ bei dukterinės įmonės (toliau – „Grupė“), kurių pagalba Bendrovė vykdo veiklą konkrečiose rinkose.

Dukterinės įmonės pavadinimas	Šalis	Registracijos adresas	Valdoma akcijų dalis, proc. gruodžio 31 d.	
			2020 m.	2019 m.
SIA „Novatours“	Latvijos Respublika	Kr. Valdemara g. 100, Ryga, Latvija	100	100
OU „Novatours“	Estijos Respublika	Ravala g. 6, Talinas, Estija	100	100
UAB „Aviaturas ir Partneriai“	Lietuvos Respublika	Konstitucijos pr. 15/5, Vilnius, Lietuva	100	100
SRL „Novatours Holidays“*	Rumunijos Respublika	M. Caramfil g. 53, Bukareštas, Rumunija	100	100

* Dukterinės įmonės Rumunijoje veikla sustabdyta nuo 2009 m.

Per metus Bendrovė neįsigijo savo akcijų ir jų neturėjo metų pabaigoje. Taip pat Bendrovės dukterinės įmonės neturi Bendrovės akcijų.

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo filialą, registruotą adresu J. Jasinskio g. 16, Vilnius, Lietuva. Filialo registracijos kodas 125142371. Jo veiklos finansiniai rezultatai yra įtraukti į Bendrovės finansines ataskaitas.

Pagrindinė veikla

Veiklos geografija

Esame didžiausias kelionių operatorius Baltijos šalyse, Lietuvos rinkoje įsitvirtinęs nuo 1999 m, o nuo 2004 m. esame Baltijos šalių rinkos lyderis. Didžiojomės tvirtomis pozicijomis Baltijos šalių rinkose, gerai žinomu prekių ženklu, dideliu klientų lojalumu ir puikiais ryšiais su turizmo agentūromis bei paslaugų teikėjas, todėl klientams galime pasiūlyti platų paslaugų spektrą už patrauklią kainą.

Mūsų verslo modelis pasižymi didelės apimties veiklos pinigų srautais ir mažomis kapitalo investicijomis. Tai suteikia galimybę didelę pajamų dalį išmokėti akcininkams. Reguliarus dividendų mokėjimas – viena svarbiausių Bendrovės strategijos dalių. Kiekvienais metais valdyba ketina rekomenduoti dividendais išmokėti 70 – 80 proc. grynojo Bendrovės pelno (kai tik Bendrovės veiklos nebeveiks pandemijos sukeltos krizės padariniai).

Pardavimo kanalai

Mūsų produktai žmonėms yra pasiekiami per įvairius platinimo kanalus. Dirbame su daugiau nei 400 kelionių agentūrų, iš jų – didžiausiomis agentūromis Baltijos šalyse. Savo pardavimo vietas turime didžiuosiuose Lietuvos, Latvijos ir Estijos miestuose. Taip pat investuojame į besivystantį mūsų e. komercijos kanalą. Interneto prekyba vykdoma per Bendrovės svetaines ir tarptautinę platformą GDS („Global Distribution Systems“).

Produktų asortimentas

Mūsų produktų asortimentas labai įvairus: siūlome skirtingus kelionių tipus, kainas ir kelionių kryptis. Dėl plataus produktų asortimento galime pasiūlyti produktus, kurie atitinka įvairių klientų grupių poreikius ir lūkesčius. Tai mums suteikia galimybę išlaikyti savo pozicijas beveik visuose rinkos segmentuose ir efektyviai prisitaikyti prie besikeičiančių klientų poreikių. Savo produktų asortimente siūlome organizuotus vasaros ir žiemos atostogų paketus bei pažintines keliones autobusu ir lėktuvu daugiau nei 30 kelionių kryptių visame pasaulyje, iš kurių – ir patys populiariausi Pietų Europos kurortai bei rinktinės vietos Šiaurės Afrikoje, Vidurio Rytuose, Azijoje ir Lotynų Amerikoje. Taip pat prekiaujame skrydžių bilietais „Novaturo“ organizuojamuose skrydžiuose.

Kelionių paketai. Mūsų organizuotų kelionių pasiūlymų didžiąją dalį sudaro poilsinių kelionių lėktuvu organizavimas. Tai apima poilsines keliones į populiarius vasaros kurortus Europoje (Viduržemio jūros regione), Šiaurės Afrikoje, Azijoje, Pietų Amerikoje bei populiariausias žiemos kelionių kryptis Europoje – Italijoje ir Prancūzijoje. Klientams siūlome pilną paslaugų paketą: skrydžius, pervežimus iš oro uosto į viešbutį, apgyvendinimą, išsisaugant parą dirbančius vietinius gidus ir pramogas kelionės metu, įskaitant visos dienos ekskursijas vasarą.

Pažintinės kelionės lėktuvais. Pažintinės kelionės lėktuvu yra vidutinių ir didelių atstumų kelionės, tarp kurių ir kelionės į Aziją bei Pietų Ameriką. Organizuojami užsakomieji ir reguliarieji skrydžiai iš Vilniaus. Siūlome skrydžius, apgyvendinimą, turistines keliones autobusu, kurių metu turistus lydi ir visą informaciją apie šalį bei lankytinas vietas ir pramogas jiems teikia patyrę kelionių vadovai.

Pažintinės kelionės autobusais. Pažintinės kelionės autobusu rengiamos į lankytinas vietas Europoje (įskaitant Lenkiją, Vokietiją, Prancūziją, Italiją, Austriją, Kroatiją ir Graikiją). Pažintinės kelionės autobusu organizuojamos iš Lietuvos. Siūlome keliones autobusu, apgyvendinimą, keliones į lankytinas vietas autobusu ir kelionių vadovus, kurie visos kelionės metu lydi turistus.

Naujas produktas - vietinis turizmas

Dėl COVID-19 viruso sukeltų ribojimų, visame pasaulyje išryškėjo vietinio turizmo patrauklumas ir poreikis. 2020 metais rinkai pristatėme naują vietinio turizmo produktą - poilsį bei pažintines keliones po Lietuvą. Ilgametė mūsų patirtis turizmo industrijoje ir stiprios derybinės pozicijos leido mums atrinkti geriausius pasiūlymus ir užtikrinti konkurencingas kainas klientams. Įvertinę vietinio turizmo potencialą bei paklausą, netrukus šį produktą išplėtėme ir keliautojams pasiūlėme poilsio bei nakvynės paslaugas pagrindiniuose Baltijos šalių kurortuose ir didžiuosiuose miestuose. Baltijos šalių sostines viena nuo kitos skiria kelios valandos automobiliu, todėl atostogų planavimas itin patogus ir greitas, visos trys šalys siūlo poilsį ir aktyvų laisvalaikį savo pajūrio kurortuose.

Nauja paslauga – COVID PAUZĖ

2020-aisiais metais dėl greitai besikeičiančių judėjimo reikalavimų, ribojimų bei viruso dinamikos visame pasaulyje kelionių planavimas žmonėms tapo iššūkiu. Siekdami keliautojams suteikti daugiau užtikrintumo planuojant keliones, pristatėme naują paslaugą „COVID PAUZĖ“, kuri leidžia atidėti kelionę, jei keliautojui prieš kelionę patvirtinamas teigiamas COVID-19 tyrimo rezultatas. Tokiu būdu siekiame apsaugoti savo keliautojus nuo papildomo streso tiek leidžiantis į kelionę, tiek planuojant būsimas atostogas, tiek ir planuojant kelionėms skirtus biudžetus. Ši paslauga tapo ypatingai aktuali patvirtinus prievolę pateikti 48-72 val. galiojančią neigiamą COVID-19 testą prieš išvykstant atostogų. „COVID PAUZĖ“ kelionės apsauga papildė įmonės siūlomų papildomų paslaugų krepšelį. Iki šiol keliautojai galėjo rinktis „Auksinės galimybės“ apsaugą, leidžiančią likus 14 dienų iki išvykimo keisti kelionės datą, kryptį, viešbutį arba kambarį ar net kelionės kompanioną.

Kiti produktai. Mūsų kitus produktus sudaro lėktuvų bilietai ir viešbučių užsakymas internetu. Šiuos produktus parduodame individualiems klientams ir kelionių operatoriams, kuriems dažnai reikalingos vietos populiariausiose užsakomuosiuose skrydžiuose.

Prekiniai ženklai.

Produktų įvairovė apima ir prekių ženklus bei produktų linijas. Mūsų svarbiausi prekių ženklai yra „Novaturas“ (Lietuvoje) ir „Novatours“ (Latvijoje ir Estijoje), kurie generuoja didžiąją pajamų dalį. Be kitų prekių ženklų, valdome ekonominės klasės

prekių ženklą „ECO Travel“ ir aukštos klasės produktų liniją „Novaturas Gold“. Taip pat valdome mažmeninės prekybos prekių ženklą kelionių agentūrą „Sofa travel“.

Vertybiniai popieriai prekiaujami reguliuojamose rinkose

Nasdaq Vilnius akcijų birža yra namų rinka Bendrovės akcijoms. Nuo 2018 m. kovo 21 d. Bendrovės akcijomis yra prekiaujama dvejose rinkose – Nasdaq Vilnius akcijų biržoje ir Varšuvos akcijų biržoje.

Bendrovės akcijų simbolis Nasdaq Vilnius akcijų biržoje yra NTU1L, o Varšuvos akcijų biržoje NTU.

Akcijų rūšis	Akcijų kiekis	Nominali akcijos vertė (eurais)	Nominali vertė iš viso (eurais)	Emisijos kodas
Paprastosios akcijos	7 807 000	0,03	234 210	LT0000131872

Svarbiausi įvykiai 2020 metais

- 2020 02 11 bendrovė pristatė 2019 m. finansinius rezultatus, kuriuos užbaigė pelningumo šuoliu.
- 2020 02 14 bendrovė pranešė apie iš stebėtojų tarybos pirmininko Sebastian J. Król gautą atsistatydinimo raštą.
- 2020 03 05 bendrovė akcininkus informavo apie COVID-19 viruso poveikį verslui.
- 2020 03 27 pranešta apie pokyčius valdyboje bei stebėtojų taryboje. Prie Bendrovės valdybos prisijungė ir „Novaturo“ grupės Komercijos vadovės pareigas perėmė ilgametė bendrovės darbuotoja Ieva Galvydienė. Stebėtojų tarybos pirmininku išrinktas Vidas Paliūnas, kuris pakeitė vasarį iš stebėtojų tarybos pasitraukusį Sebastian J. Król.
- 2020 04 30 bendrovės vadovė A. Keinytė bei finansų direktorius T. Staškūnas akcininkams, investuotojams bei analitikams pristatė pirmojo ketvirčio veiklos rezultatus.
- 2020 05 11 bendrovė pranešė apie pasirašytą susitarimą su Valstybine mokesčių inspekcija dėl bendrovės prestižo apmokestinimo.
- 2020 05 26 „Novaturo“ grupės įmonė Latvijoje (SIA „Novatours“) pasirašė sutartį su valstybine paskolų garantijų programa „Altum“ dėl 3 m. trukmės lengvatinės 1 mln. eurų vertės paskolos likvidumui užtikrinti.
- 2020 05 26 bendrovė rinkai pristatė naują produktą – vietinį turizmą
- 2020 05 29 bendrovė susitarė su „Luminor“ banku dėl ilgalaikės paskolos mokėjimo atidėjimo bei kredito linijos pratęsimo.
- 2020 06 02 didžiausias įmonių grupės akcininkas, Central European Tour Operator informavo vadovybę apie pasitraukimą iš bendrovės akcininkų.
- 2020 06 04 pristatyti trys nauji akcininkai: „Rendez Vous OU“ (10,25 % akcijų), Moonrider OU (9,99 % akcijų), „Rondam AS“ (5,25 % akcijų).
- 2020 06 12 bendrovė susitarė dėl lengvatinės 5 mln. eurų ilgalaikės paskolos pagal investicijų ir verslo garantijų fondo „Invega“ priemonę „Garantijos portfelinėms paskoloms“.
- 2020 06 19 į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę įtrauktas vienas iš akcininkų pasiūlymų pakeisti bendrovės valdymo struktūrą, atsisakant bendrovės stebėtojų tarybos. Bendrovė turėtų tik vieną kolegialų organą – valdybą, kurią sudaro 5 nariai ir iš kurių ne mažiau kaip 1/3 būtų nepriklausomi. Dabartiniai valdybos nariai sudarytų aukščiausių bendrovės vadovų komandą. Visuotinio akcininkų susirinkimo metu birželio 30 d. šis siūlymas buvo patvirtintas.
- 2020 07 02 bendrovė paskelbė audituotus 2019 metų rezultatus.
- 2020 07 29 bendrovės vadovė A. Keinytė bei finansų direktorius T. Staškūnas akcininkams, investuotojams bei analitikams pristatė pirmojo pusmečio rezultatus.
- 2020 08 07 bendrovė informavo, kad nuo rugpjūčio 7 d. perima dukterinės įmonės „Sofa Travel“ pagrindinę veiklą.
- 2020 08 21 bendrovė susitarė dėl LR ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei „Invegos“ skatinamosios finansinės priemonės – lengvatinės paskolos 1 mln EUR sumai.
- 2020 08 24 vykusio valdybos posėdžio metu bendrovės valdybos pirmininku buvo išrinktas nepriklausomas narys Virginijus Lepeška.
- 2020 10 06 bendrovė susitarė su „Luminor“ banku dėl ilgalaikės paskolos mokėjimo atidėjimo bei kredito linijos pratęsimo.
- 2020 10 28 bendrovės vadovė A. Keinytė bei finansų direktorius T. Staškūnas akcininkams, investuotojams bei analitikams pristatė trečiojo ketvirčio rezultatus.
- 2020 11 12 bendrovė rinkai pristatė vietinio turizmo produktą visose Baltijos šalyse.
- 2020 11 20 bendrovė informavo apie teisminį procesą prieš UAB „GetJet Airlines“ dėl užsakomųjų skrydžių sutarties.
- 2020 12 01 bendrovė pranešė apie pasirašytą susitarimą su Valstybine mokesčių inspekcija dėl mokesčių mokėjimo termino atidėjimo.

- 2020 12 03 bendrovė pranešė apie 2021 m. užsitikrintą 11 milijonų garantijų ir draudimo limitą
- 2020 12 29 bendrovė susitarė su „Luminor“ banku dėl ilgalaikės paskolos mokėjimo atidėjimo.

Svarbiausi įvykiai 2021 metais (2021 01 01 – 2020 04 08 periodu)

- 2021 01 13 bendrovė susitarė dėl LR ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei „Invegos“ skatinamosios finansinės priemonės – papildomos lengvatinės paskolos 1 mln. 18 tūkst. EUR sumai.
- 2021 01 19 bendrovė pranešė apie nuo vasario mėn. atnaujinamus skrydžius į Tenerifės ir Egipto kurortus
- 2021 02 09 bendrovės vadovė A. Keinytė bei finansų direktorius T. Staškūnas akcininkams, investuotojams bei analitikams pristatė 2020 m. finansinius rezultatus.
- 2021 02 17 bendrovė pranešė apie pasiektą susitarimą su Valstybės investicijų valdymo agentūra dėl 10 mln. eurų investicijos į bendrovės obligacijas šešerių metų laikotarpiui.
- 2021 03 02 bendrovė informavo apie baigiamą atsiskaitymo su keliautojais, kurių kelionės buvo atšauktos dėl pandemijos, procesą.
- 2021 03 04 bendrovė pranešė apie nuo balandžio mėnesio atnaujinamus skrydžius į Turkijos kurortus.
- 2021 03 15 bendrovė pranešė apie nuo kovo mėnesio iš Latvijos atnaujinamus skrydžius į Egipto kurortus.
- 2021 03 12 vykusio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo pritarta konvertuojamųjų obligacijų išleidimui ir akcininkų pirmumo teisės įsigyti konvertuojamąsias obligacijas atšaukimui perleidžiant šią teisę išimtinai komanditinei ūkinei bendrijai „Pagalbos verslui fondas“.
- 2021 04 02 bendrovė pasirašė 10 mln. Eurų vertės investavimo sutartį su Valstybės investicijų valdymo agentūra.
- 2021 04 08 bendrovė susitarė su „Luminor“ banku dėl palankesnių paskolų grąžinimo sąlygų.

Finansinė informacija

2020 m. Grupės rezultatai:

- Pardavimai pasiekė 32,9 mln. Eur ir buvo 82 proc. mažesni lyginant su tuo pačiu 2019 m. laikotarpiu.
- Bendrasis pelnas pasiekė 3,6 mln. Eur ir buvo 84 proc. mažesnis už 2019 m. tą patį laikotarpį.
- Veiklos sąnaudos pasiekė 7,3 mln. Eur ir buvo 60 proc. mažesnės už tą patį 2019 m. laikotarpį. Eliminavus komisinių įtaką ir vienkartinės išlaidas, veiklos sąnaudos sumažėjo 45 proc. lyginant su 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu.
- EBITDA rodiklis buvo neigiamas ir pasiekė 3,3 mln. Eur, kai tuo pačiu laikotarpiu 2019 m. uždirbome 4,3 mln. eurų
- Pelno mokesčių norma buvo -12 proc. lyginant su -36 proc. tuo pačiu laikotarpiu 2019 m.
- Grynas Grupės pelnas buvo neigiamas ir siekė 5,8 mln. Eur, kai 2019 m. buvo uždirbti 4,2 mln. EUR.
- Grupė aptarnavo 48,5 tūkst. klientų ir tai buvo 84 proc. mažiau nei per 2019 m. tą patį laikotarpį.

2020 metai – COVID-19 įtaka veiklos rezultatams

I ketvirtis, 2020

Praejusiu metų pradžioje kilusi koronaviruso krizė, lėmė turizmo sektoriaus veiklos sustabdymą. Metus pradėjusi gerais finansiniais ir išankstinių pardavimų visiems 2020-iesiems rodikliais, vasario mėnesį bendrovė, kaip ir viso pasaulio turizmo verslas, susidūrė su COVID-19 viruso plitimu. Vasario pabaigoje bendrovė buvo priversta stabdyti skrydžius į Italijos slidinėjimo kurortus, o Baltijos šalių vyriausybės ir atsakingoms institucijoms pradėjus taikyti izoliavimosi priemones, kovą laikinai sustabdė visas „Novaturo“ grupės organizuojamas keliones. Tai turėjo įtakos šių metų pirmojo pusmečio finansiniams rezultatams, kurie buvo mažesni, nei planuota iki šiol. Matydama padėties neapibrėžtumą, „Novaturo“ grupė atšaukė anksčiau skelbtas 2020 m. finansines prognozes.

Dėl pandemijos per pirmąjį ketvirtį bendrovė papildomai patyrė 1,164 mln. eurų papildomų kaštų, kuriuos sudarė repatriaciniai skrydžiai, dėl sustabdytos veiklos neuždirbtas pelnas. Šiuos kaštus iš dalies pavyko kompensuoti sumažinus veiklos sąnaudas: jos per pirmąjį metų ketvirtį siekė 1,6 mln. eurų ir buvo 22 proc. mažesnės, palyginus su atitinkamu 2019 metų laikotarpiu.

II ketvirtis, 2020

Dėl COVID-19 sukeltos pandemijos ir jai įveikti įvestų apribojimų „Novaturo“ grupė balandžio, gegužės bei birželio mėnesiais nevykdė įprastinės organizuotų kelionių veiklos.

Antrąjį metų ketvirtį, valdydama COVID-19 sukeltą situaciją, „Novaturo“ grupė ėmėsi griežto kaštų taupymo veiksmų, derėjosi su verslo partneriais užsienio šalyse, naudojosi valstybės teikiama pagalbos priemone kompensuoti dalį darbuotojų darbo užmokesčio. Balandžio mėnesį „Novaturo“ grupės įmonė (SIA „Novatours“) Latvijoje pasirašė sutartį su valstybine paskolų garantijų programa „Altum“ dėl 3 metų trukmės lengvatinės 1 mln. eurų vertės paskolos likvidumui užtikrinti. Gegužę „Novaturo“ grupė susitarė su „Luminor“ banku dėl ilgalaikės paskolos mokėjimo atidėjimo bei kredito linijos pratęsimo. Birželio mėnesį „Novaturo“ Lietuvoje susitarė dėl lengvatinės 5 mln. eurų ilgalaikės paskolos, kurią gavo pagal investicijų ir verslo garantijų fondo „Invega“ priemonę „Garantijos portfelinėms paskoloms“. Bendrovė šią paskolą naudojo įvairioms likvidumo priemonėms įgyvendinti bei atsiskaitymas su keliautojais, kurių kelionės dėl COVID-19 buvo atšauktos.

Prisitaikydama prie COVID-19 sukeltos situacijos ir pokyčių turizmo versle, „Novaturas“ gegužės mėnesį savo klientams pasiūlė poilsį bei pažintines keliones Lietuvoje. Saugus vietos turizmas daliai keliautojų tapo puikia alternatyva kol kelionės į užsienio atostogų kryptis negalimos.

III ketvirtis, 2020

Laisvėjant keliavimo ribojimams, nuo liepos mėnesio pradžios bendrovė visose Baltijos šalyse iš dalies atnaujino organizuotas poilsio keliones į Graikijos salas – Kretą, Rodą ir Korfu bei dalį pažintinių kelionių iš Lietuvos į Lenkiją ir kitas Europos šalis. Rugsėjo mėnesį bendrovė visose Baltijos šalyse vykdė organizuotas poilsio keliones į Graikijos ir Tuniso kurortus. Daugiausiai skrydžių buvo vykdyta iš Estijos, keliautojai galėjo rinktis atostogas Kretos, Rodo, Tuniso ir Tunisui priklausančios Džerbos salos kurortuose. Iš Lietuvos lėktuvai kilo į Kretą, Rodą ir Korfu salas. Dėl skirtingų šalyse taikomų ribojimų, skrydžiai iš Latvijos į Kretą buvo vykdomi iki rugsėjo 16 dienos. Rugsėjo mėnesį „Novaturo“ grupė visose rinkose vykdė skrydžius į Tuniso ir Kipro kurortus. Nuo liepos pabaigos bendrovė vietinio turizmo produktą papildė poilsiu visose Baltijos šalyse.

Liepos mėnesį bendrovė susitarė dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei „Invegos“ skatinamosios finansinės priemonės – lengvatinės paskolos 1 mln EUR sumai. Ši paskola skirta atsiskaityti su keliautojais už per pandemijos protrūkį neįvykusias keliones.

IV ketvirtis, 2020

Spalio mėnesį „Novaturo“ grupė visose rinkose vykdė skrydžius į Kipro ir Kretos kurortus. Dėl COVID-19 viruso sukeltų apribojimų lapkričio mėnesį „Novaturo“ grupė visose rinkose buvo priversta antrą kartą metuose laikinai nevykdyti veiklos. Daugiausiai buvo vykdomi grįžtamieji skrydžiai parsigražinti keliautojus iš Kipro ir Kretos kurortų. „Novaturo“ grupė metus užbaigė šventinio periodo skrydžiais į Tenerifės kurortus. Skrydžiai buvo vykdomi iš visų Baltijos šalių.

Gruodžio mėnesį bendrovė pasirašė susitarimą su Valstybine mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI) dėl 940 152,04 EUR mokesčių mokėjimo termino atidėjimo iki 2021 08 25 ir mokesčių sumokėjimo grafiko iki 2022 m. pabaigos. Taip pat gruodžio mėnesį „Novaturas“ užsitikrino 11 milijonų garantijų ir draudimo limitą 2021 metams, kuris laiduoja įsipareigojimų keliautojams įvykdymą.

2020 metais gautos subsidijos grupės mastu:

- 346 tūkst. eurų dalinė darbo užmokesčio kompensacija (grupės mastu);
- 32 tūkst. eurų inovacijų subsidija (LT);
- 32 tūkst. eurų subsidija už repatriaciją (LT);
- 167 tūkst. eurų subsidija už repatriaciją (LV);
- 81 tūkst. eurų vienkartinė subsidija (LV);
- 60 tūkst. eurų vienkartinė subsidija (EE)

2020-aisiais dėl koronaviruso pandemijos AB „Novaturas“ gyveno ir veikė krizinėmis sąlygomis. Reaguodama į neeilinę situaciją kompanija ėmėsi nuoseklaus krizinio laikotarpio programos įgyvendinimo: aktyviai bendradarbiavo su šalių vyriausybėmis, valstybinėmis institucijoms, finansiniais partneriais, drastiškai sumažino išlaidas. Nors praėję metai bendrovei finansiškai buvo nuostolingi, 2021 metus bendrovė pradėjo pozityviomis žiniomis – susitarta dėl reikalingų papildomų paskolų, iki kovo mėnesio atsiskaityta su visais keliautojais, dėl pandemijos negalėjusiais išvykti suplanuotų atostogų. Nuo vasario mėnesio bendrovė atnaujino skrydžių programas į populiariausias žiemos atostogų kryptis – Egiptą ir Tenerifę, o nuo balandžio ir į Turkiją.

Pagrindiniai Grupės rodikliai

Finansiniai rodikliai	2020 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Pajamos	32 894	179 723	-81,7
Bendrasis pelnas	3 595	21 884	-83,6
EBITDA	(3 123)	4 263	-
Veiklos pelnas (EBIT)	(3 564)	3 741	-
Pelnas neatskaičiavus mokesčių	(6 550)	3 090	-
Laikotarpio grynas pelnas	(5 750)	4 214	-

Santykiniai rodikliai	2020 m.	2019 m.	Pokytis
Paprastųjų vardinių akcijų skaičius	7 807 000	7 807 000	-
Pelnas vienai akcijai (Eur)	-0,74	0,54	-1,28
Bendro pelno marža (proc.)	10,9	12,2	-1,3 pp
EBITDA marža (proc.)	-10,1	2,4	-12,5 pp
Veiklos pelno (EBIT) marža (proc.)	-10,8	2,1	-12,9 pp
Pelno, neatskaičiavus mokesčių, marža (proc.)	-19,9	1,7	-21,6 pp
Laikotarpio gryno pelno marža (proc.)	-17,5	2,3	-19,8 pp
Vidutinė turto graža (ROA) (proc.)	-12,5	8,0	-20,5 pp
Skolos ir nuosavybės koeficientas (proc.)	122,5	29,8	+92,7 pp
Kapitalo ir turto santykis (proc.)	30,3	40,8	-10,5 pp
Faktinis pelno mokesčio tarifas (proc.)	12,2	-36,4	+48,6 pp
Bendro likvidumo rodiklis	0,66	0,72	-0,06

Kelionių paketai sudarė didžiausią tiek pardavimų, tiek ir uždirbto pelno dalį. Pažintinės kelionės autobusu ir lėktuvu sudaro nedidelę pardavimų dalį. Kitų pardavimų pajamos augo, tačiau įtaka pelnui buvo nedidelė.

Geografinė ir kita pardavimų informacija

2020 m. pagrindinė Bendrovės veikla buvo kelionių organizavimas ir kelionių paketų pardavimas per mažmeninį kelionių agentūrų tinklą, vidinius pardavimo kanalus (nuosavi mažmeninės prekybos biurai, internetinė svetainė, skrydžių bilietų pardavimas per Globalią distribucijos sistemą (GDS)). „Novaturo“ kelionės pardavinėjamos daugiau nei 400 kelionių

agentūrų Baltijos šalyse. Elektroninės komercijos pardavimai vyksta per „Novaturo“ grupės įmonių svetaines. Per 2020 m. Bendrovės internetinėje svetainėje apsilankė 2,2 mln. unikalių lankytojų, ir tai buvo 42 proc. mažiau nei per 2019 m. (3,8 mln. unikalių lankytojų).

Bendrovė taip pat pardavinėja užsakomųjų skrydžių bilietus į savo organizuojamus skrydžius per GDS sistemą. Tai reiškia, kad Bendrovės užsakomųjų skrydžių bilietai yra prieinami agentams visame pasaulyje, o keleiviai šiuos bilietus gali įsigyti per populiariausias bilietų platinimo platformas.

Toliau pateiktas pajamų išskaidymas pagal pardavimų kanalus:

	2020 m., proc.	2019 m., proc.	Pokytis
Kelionių agentūros	71,9	72,7	-0,8 pp
Nuosavos kelionių agentūros	11,7	11,1	+0,6 pp
Internetiniai pardavimai	14,6	14,3	+0,3 pp
GDS	1,8	1,9	-0,1 pp
Iš viso	100	100	

Aptarnautų klientų skaičius pagal pardavimo šalis (duomenys pateikti tūkstančiais keleivių):

	2020 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Lietuva	20,4	150,5	-86,5
Latvija	9,7	61,3	-84,2
Estija	18,3	79,7	-77,1
Kita	0,1	2,0	-93,8
Iš viso	48,5	293,5	-83,5

Pagrindinis ir kartu sparčiausiai augęs Bendrovės produktas yra kelionių paketai. Aptarnautų klientų skaičius pagal produkto kategoriją (duomenys pateikti tūkstančiais keleivių):

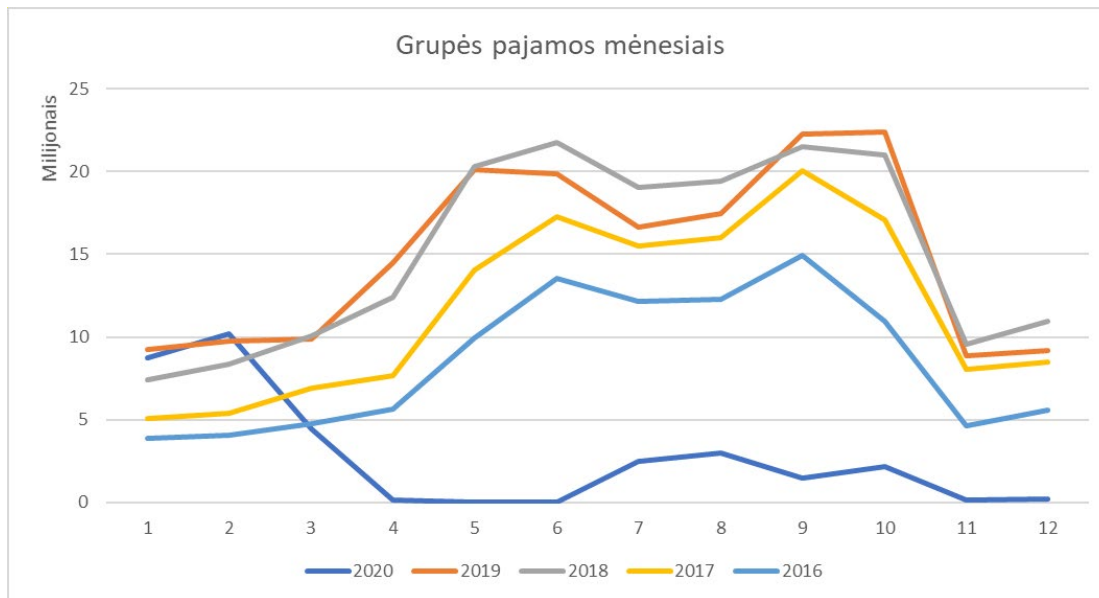
	2020 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Kelionių paketai	37,5	240,4	-84,4
Pažintinės kelionės autobusu	0,5	9,8	-95,3
Pažintinės kelionės lėktuvu	0,2	2	-89,7
Kita (skrydžių bilietų Pardavimai ir viešbučių rezervacijos)	10,3	41,3	-75,2
Iš viso	48,5	293,5	-83,5

Dėl COVID-19 sukeltų ribojimų 2020 metais skrydžiai nebuvo vykdomi į tokias populiarias vasaros atostogų kryptis kaip Turkija ar Bulgarija. Atostogų sezonas Graikijos salose taip pat prasidėjo vėliau nei įprastai. Iš žiemos atostogų kryptių populiariausios buvo Egiptas bei Kanarų sala Tenerifė. Žiemos atostogų kryptių paklausa lyginant su 2019 m. augo, nes pirmaisiais 2020 m. mėnesiais Bendrovės vykdytai veiklai įtakos neturėjo COVID-19 sukelti ribojimai.

Pajamos iš kelionių paketų pagal kelionių kryptis:

	2020 m., proc.	2019 m., proc.	Pokytis
Turkija	-	38,0	-38,0 pp
Graikija	16,7	11,6	+5,1 pp
Egiptas	34,2	22,0	+12,2 pp
Bulgarija	0,2	7,5	-7,3 pp
Ispanija (su Kanarų salomis)	11,7	5,9	+5,8 pp
Slidinėjimas	9,0	2,0	+7,0 pp
Tolimųjų kraštų kelionės	12,9	3,7	+9,2 pp
Kitos kryptys	15,3	9,3	+6,0 pp
Iš viso	100	100	

Pajamų sezoniškumas mėnesiais:

Informacija apie susijusių šalių sandorius

Susijusių šalių sandoriai pateikti aiškinamajame rašte prie finansinių ataskaitų.

Rizikos valdymas

Su pagrindiniais Grupės partneriais susijusi rizika

Sutartys su pagrindiniais Grupės partneriais (avialinijos, autobusų nuomos kompanijos, viešbučių tiekėjai) numato išankstinius apmokėjimus už paslaugas. Dėl šios priežasties vienam ar keliems pagrindiniams tiekėjams (ypač avialinijoms) nesugebant išpildyti sutarties sąlygų (tame tarpe ir dėl pagrindinio partnerio nemokumo) Grupės veiklai gali būti padaryta reikšminga žala, gali nukentėti Grupės finansinė būklė ir rezultatai. Tam, kad sumažinti riziką, Grupė dirba su keletu pagrindinių aviakompanijų vienu metu, taip pat didelės apimties generuojančiose destinacijose dirba su keletu viešbučių paslaugų tiekėjų.

Kredito rizika

Bendrovės kredito rizika yra gana žema, kadangi yra reikalaujama apmokėti už kelionę prieš kelionės pradžią. Be to, kelionių agentūroms, per kurias yra vykdomi visi pagrindiniai pardavimai, yra suteikti kredito limitai. Jais siekiama, kad kelionių agentūros laiku atsiskaitytų. Joms viršijus nustatytą kredito limitą, rezervacinė sistema automatiškai blokuoja jų pardavimus. Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones finansinės būklės ataskaitoje, jeigu tokių yra. Todėl Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną.

Palūkanų normos rizika

Didesnę Bendrovės skolų dalį sudaro paskola su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. Grupė nenaudoja palūkanų normų apsikeitimo sandorio, kuriuo galima apsidrausti nuo galimo nuostolio ar pelno dėl palūkanų normų svyravimo, kadangi Grupė nesitiki jokių reikšmingų svyravimų paskolos grąžinimo termino metu.

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizikai valdyti Bendrovė daugiausia sudaro sutartis eurais, tiek Latvijoje, tiek Estijoje esančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra euras.

2010 m. gruodžio mėn. Bendrovė, siekdama sumažinti EUR/USD valiutos kurso bei aviacinio kuro kainos svyravimo riziką, pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, padedančiomis valdyti tokią užsienio valiutos bei žaliavos riziką. Buvo sudaryti išankstiniai „forward“, ateities „future“ ir pasirinkimo „option“ sandoriai. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė pradėjo naudotis išvestinės finansinės priemonės, kurioms taikoma apsidraudimo apskaita.

Likvidumo valdymas

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynujų pinigų ir grynujų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika yra valdoma planuojant Bendrovės pinigų srautus.

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, Grupė neturėjo privalomų laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių 2020 m. gruodžio 31.

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Bendrovė palaikytų teisingus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą ir maksimizuoti akcininkų vertę („kapitalas“ pagal IAS 1 sampratą atitinka nuosavą kapitalą, pateiktą finansinėse ataskaitose).

Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, gražinti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 50 proc. jos akcinio kapitalo, kurį sudaro akcinis kapitalas ir akcijų priedai. Bendrovė taip pat turėjo išorinių kapitalo reikalavimų iš paskolą suteikusio banko dėl nuosavo kapitalo ir turto rodiklio.

Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro paprastosios akcijos, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas patronuojančios įmonės nuosavo kapitalo turėtojams.

Grupė ir Bendrovė nevykdo jokios tyrimų ir plėtros veiklos.

Planai ir prognozės

Pagrindiniai 2021 m. tikslai yra šie:

- Išlaikyti pirmaujančią poziciją rinkoje Baltijos šalyse;
- Veiklos apimčių auginimas, atsižvelgiant į pandemijos sukeltus apribojimus ir jų mažėjimą, vykstant vakcinacijos kampanijai;
- Išlaikyti gerai subalansuotą paskirstymo kanalų struktūrą sutelkiant dėmesį į e. komercijos kanalo vystymą;
- Užtikrinti pakankamą Bendrovės likvidumą.

Bendrovė dėl pandemijos sukulto veiklos neapibrėžtumo (planavimo sudėtingumo) nepateikė savo 2021 m. rezultatų prognozės. Bendrovė planuoja pradėti teikti ateities prognozes, kai tik tikslesnis veiklos planavimas bus vėl įmanomas.

Aplinkosaugos, socialinė ir valdysenos ataskaita

Valdysenos ataskaita

Iki 2020 m. birželio 30 d. akcininkų susirinkimo sprendimo Bendrovės valdymo organai buvo: visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir Bendrovės vadovas – generalinis direktorius. 2020 m. birželio 30 d. akcininkų susirinkime buvo nuspręsta pertvarkyti Bendrovės valdymo struktūrą, atsisakant stebėtojų tarybos ir perduodant jos funkcijas naujai suformuotai Bendrovės valdybai. Nuo 2020 m. birželio 30 d. Bendrovės valdymo organai yra: visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas – generalinis direktorius.

Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai, priimti Bendrovės įstatuose numatytais visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijos klausimais, yra privalomi akcininkams, tarybai, valdybai, vadovui bei kitiems Bendrovės darbuotojams. Visuotiniame akcininkų susirinkime turi teisę dalyvauti akcininkai, visuotinio akcininkų susirinkimo apskaitos dienos pabaigoje buvę Bendrovės akcininkais. Bendrovės susirinkimo apskaitos diena yra 5 (penktoji) darbo diena iki visuotinio akcininkų susirinkimo arba 5 (penktoji) darbo diena iki pakartotinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Asmuo, dalyvaujantis visuotiniame akcininkų susirinkime ir turintis teisę balsuoti, turi pateikti asmens tapatybę liudijantį dokumentą. Asmuo, kuris nėra akcininkas, be asmens tapatybę patvirtinančio dokumento turi pateikti dokumentą, patvirtinantį teisę balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime.

Pagal Bendrovės įstatus, iki 2020 m. birželio 30 d. veikusią stebėtojų tarybą sudarė penki nariai, išrenkami trejų metų kadencijai ir kartu veikiantys kaip Bendrovės priežiūros organas. Taryba atstovavo akcininkams ir atliko priežiūros ir kontrolės funkcijas. Tarybos nariai buvo renkami visuotiniame akcininkų susirinkime kaip tai aprašo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Du iš penkių tarybos narių buvo nepriklausomi. Tarybos pirmininką tarybos nariai išsirenka iš savo tarpo. Taryboje veikė du komitetai – Audito komitetas ir Atlygio ir skyrimo komitetas. Tiek Audito, tiek Atlygio ir skyrimo komitetų nariai buvo renkami trejiems metams iš Stebėtojų tarybos narių. Visi trys Audito komiteto nariai turėjo finansinį arba ekonominį išsilavinimą ir patirtį, taip pat du komiteto nariai buvo nepriklausomi.

Pagal Bendrovės įstatus valdybą iki 2020 m. birželio 30 d. sudarė keturi nariai, rinkti trejų metų terminui ir kartu veikę kaip Bendrovės valdymo organas. Valdybos narius rinko stebėtojų taryba remdamasi įstatymų numatyta procedūra. Valdybos pirmininką valdyba išsirenka iš savo narių tarpo. Nuo 2020 m. birželio 30 d. Valdyba pertvarkyta ir pagal naujai patvirtintus Bendrovės įstatus buvo išrinkta visuotiniame akcininkų susirinkime. Valdybą sudaro penki nariai, renkami ketverių metų terminui ir kartu veikiantys kaip Bendrovės valdymo organas. Du iš penkių valdybos narių yra nepriklausomi o likę trys atstovauja akcininkų interesus. Valdybos pirmininką Valdybos nariai išsirenka iš savo tarpo. Naujai suformuota Bendrovės Valdyba atlieka priežiūros, kontrolės bei strategijos formavimo funkcijas. Valdyba, paskiria ir atšaukia Generalinį direktorių, nustato jam atlyginimą ir kitas darbo sąlygas, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

Bendrovės vadovas yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas, kuris pagal savo įgaliojimus organizuoja einamąją Bendrovės ūkinę veiklą.

Bendrovė iš esmės laikosi bendrovės valdymo rekomendacijų, kurias pateikia Nasdaq Vilnius akcijų birža bei gerosios praktikos rekomendacijų, kurias pateikia Varšuvos akcijų birža. Detalus rekomendacijų kurių Bendrovė nesilaiko sąrašas su paaiškinimais pateikiamas žemiau Valdysenos ataskaitos pabaigoje. Bendrovė savo internetiniame puslapyje www.novaturasgroup.com taip pat pateikia sąrašą rekomendacijų kurių dalinai arba pilnai nesilaiko.

Akcinis kapitalas

Bendrovės akcinis kapitalas yra 234 210 Eur. Jį sudaro 7 807 000 paprastosios vardinės 0,03 Eur nominalios vertės akcijos. Balsus visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių Bendrovės akcijų skaičius yra 7 807 000.

Akcininkai

	Akcijų skaičius	Akcinio kapitalo dalis ir bendras balsų skaičius, proc.
Rendez Vous OU	800 000	10,25
Moonrider OU	780 000	9,99
ME Investicija	779 900	9,99
Vidas Paliūnas	535 278	6,86
Ugnius Radvila	740 702	9,49
Rytis Šūmakaris	535 278	6,86
Rondam AS	410 000	5,25
Kiti akcininkai	3 225 842	41,31
Iš viso	7 807 000	100,00

Paskutinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2020 m. birželio 30 d., metu akcininkų susirinkimo apskaitos dienos (2020 m. birželio 22 d.) duomenimis, bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 1 706.

Akcininkų teisės

Nė vienas Bendrovės akcininkas neturi jokių specialių kontrolės teisių. Visų akcininkų teisės yra vienodos. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, balsus visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių Bendrovės akcijų skaičius sudaro 7 807 000. Viena paprastoji vardinė Bendrovės akcija suteikia vieną balsą visuotiniame akcininkų susirinkime.

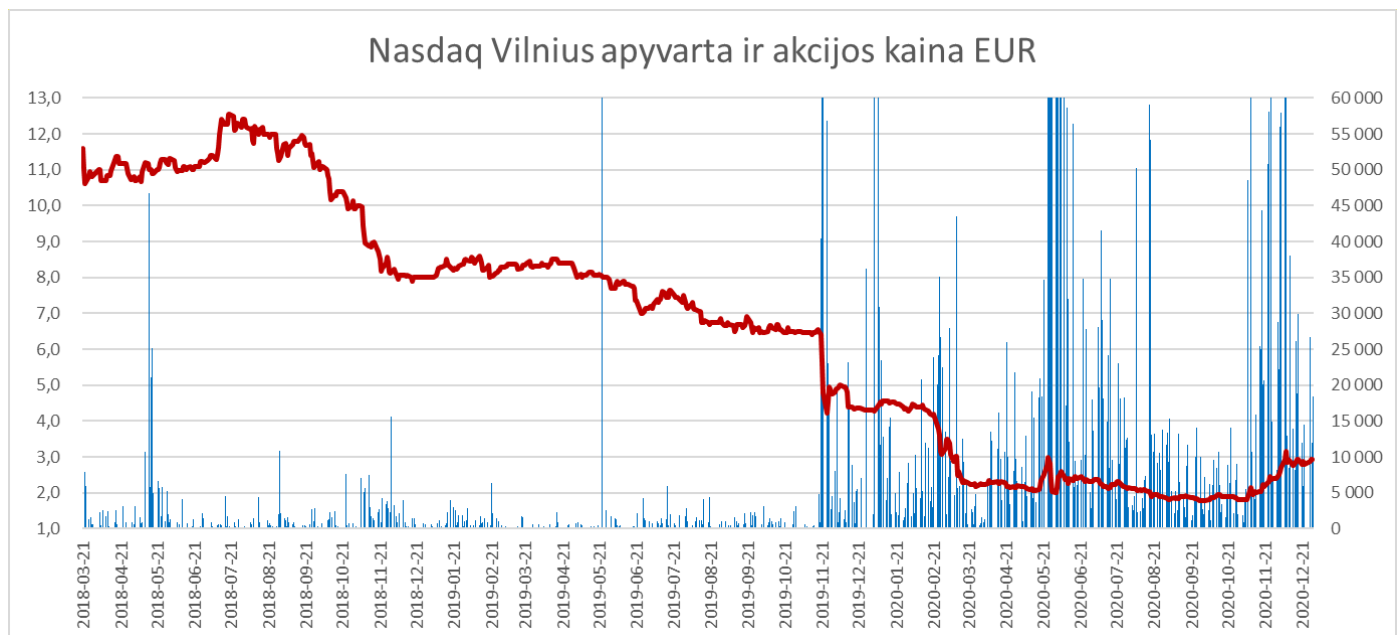
Bendrovė nėra informuota apie kokius nors akcininkų tarpusavio susitarimus, dėl kurių gali būti ribojamos vertybinių popierių balsavimo teisės. Visi akcijų pardavimui pirminio viešojo siūlymo metu nustatyti suvaržymo laikotarpiai yra pasibaigę.

Informacija apie prekybą Bendrovės vertybiniais popieriais

Bendrovės 7 807 000 paprastosios vardinės akcijos (ISIN kodas LT0000131872) yra įtrauktos į vertybinių popierių biržos „Nasdaq Vilnius“ Oficialųjį prekybos sąrašą (simbolis – NTU1L) ir į Varšuvos akcijų biržą (simbolis – NTU, ISIN kodas LT0000131872).

Informacija apie prekybą Bendrovės akcijomis nuo 2018 m. kovo 21 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. Lietuvos vertybinių popierių biržoje „Nasdaq Vilnius“:

	Valiuta	Atidarymo kaina	Didžiausia kaina	Mažiausia kaina	Uždarymo kaina	Vidutinė kaina	Prekiautas kiekis (vienetais)	Prekybos apimtis (Eur)
2019 m.	Eur	7,90	8,60	4,20	4,30	5,07	1 771 402	8 997 145
2020 m.	Eur	4,30	4,68	1,76	2,94	2,33	7 237 980	16 872 739

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovės rinkos kapitalizacija buvo 22,95 mln. Eur.

Informacija apie prekybą Bendrovės akcijomis nuo 2018 m. kovo 21 d. iki 2020 m. gruodžio 21 d. Lenkijos vertybinių popierių biržoje „GPW main market“:

	Valiuta	Atidarymo kaina	Didžiausia kaina	Mažiausia kaina	Uždarymo kaina	Vidutinė kaina	Prekautas kiekis (vienetais)	Prekybos apimtis (PLN)
2019 m.	PLN	34,80	40,00	17,00	17,50	23,78	115 165	2 738 750
2020 m.	PLN	17,20	21,00	7,00	12,40	10,42	159 663	1 664 460

2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovės rinkos kapitalizacija buvo 96,81 mln. PLN.

Informacija apie Bendrovės turimas savas akcijas

Bendrovė neturi įsigijusi savų akcijų. Bendrovė nėra ir nebuvo įsigijusi savų akcijų iš Bendrovės vadovų.

Dividendai

2018 m. Valdyba patvirtino dividendų mokėjimo politiką, pagal kurią dividendai turėtų sudaryti 70 – 80 proc. Bendrovės uždirbto pelno. 2020 m. dėl prasidėjusios su COVID-19 susijusios pandemijos Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą dividendų neskirti.

Bendrovės įstatų keitimo tvarka

Bendrovės įstatai keičiami Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka Akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu ne mažesne kaip 2/3 visų Akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma. Akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo Akcininkų susirinkimo įgaliotas asmuo.

Bendrovės valdymo organų veikla iki 2020 m. birželio 30 d

Stebėtojų Tarybos veikla

Per 2020 m. įvyko keturi Stebėtojų tarybos posėdžiai. Visuose Stebėtojų tarybos posėdžiuose buvo norminių aktų reikalaujamas kvorumas. Stebėtojų tarybos posėdžiuose buvo svarstyti ir patvirtinti klausimai, susiję su: naujo Bendrovės valdybos nario rinkimu; Franz Leitner išrinkimu naujuoju Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininku; valdybos narių darbo sąlygų per COVID-19 sukeltos pandemijos krizę nustatymu; dėl Aukščiausių vadovų motyvacijos pagal patvirtintą 2019-2021 metų programą išmokėjimo atidėjimo; atsiliepimų ir siūlymų teikimu visuotiniam akcininkų susirinkimui dėl 2019 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolių) paskirstymo projekto ir bendrovės metinio pranešimo.

Pirmam Stebėtojų tarybos posėdžiams pirmininkavo stebėtojų tarybos pirmininkas Sebastian Janusz Krol. Kadangi Sebastian Janush Krol atsistatydino iš Stebėtojų tarybos 2020 m. vasario 14 d., 2020 m. kovo 27 d. nauju Stebėtojų tarybos pirmininku buvo išrinktas Vidas Paliūnas. 2020 m. kovo 27 d. Franz Josef Leitner išrinktas Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininku.

Per 2020 m. įvyko du Audito komiteto posėdžiai, kuriuose buvo svarstyti ir patvirtinti klausimai, susiję su: audito kompanijos „Deloitte Lietuva“ 2019 m. audito ataskaitos projekto pristatymu; rekomendacijomis stebėtojų tarybai dėl metinės ataskaitos ir bendrovės finansinės ataskaitos už laikotarpį, pasibaigiantį 2019 m. gruodžio 31 d., patvirtinimo. Visiems Audito komiteto posėdžiams pirmininkavo komiteto pirmininkas Piotr Nowjalis.

Per 2020 m. įvyko vienas Atlygio ir skyrimo komiteto posėdis, kuriame buvo svarstyti ir patvirtinti klausimai, susiję su: Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininko rinkimu; naujo Bendrovės Valdybos nario rinkimu; Bendrovės aukščiausių vadovų darbo sąlygų per krizę nustatymu; premijų pagal motyvavimo programą 2019-2021 metams aukščiausio lygio vadovams išmokėjimo atidėjimu; Stebėtojų tarybos narių atlygio per krizę sumažinimu.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiamas posėdžių skaičius, kuriuose dalyvavo Stebėtojų tarybos nariai:

	Stebėtojų tarybos susirinkimai	Audito komiteto susirinkimai	Atlygio ir skyrimo komiteto susirinkimai
Susirinkimų skaičius iš viso	4	2	1
Sebastian Krol	1	Nėra komiteto narys	Nėra komiteto narys
Ugnius Radvila	4	Nėra komiteto narys	1
Vidas Paliūnas	4	2	1
Franz Leitner	4	2	1
Piotr Nowjalis	4	2	1

Trys iš tarybos narių atstovavo akcininkus, likę du – p. Franz Leitner ir p. Piotr Nowjalis – yra nepriklausomi.

Stebėtojų tarybos nariai iki Stebėtojų tarybos panaikinimo 2020 m. birželio 30 d.:

Vardas, Pavardė	Pareigos taryboje	Darbovietė	Turimas akcijų sk.	Kadencijos pradžią	Kadencijos pabaiga
Sebastian Janusz Król	Stebėtojų tarybos pirmininkas (iki 2020 m. vasario 14d.)	Anwim S.A. stebėtojų tarybos narys; Danwood S.A. stebėtojų tarybos pirmininkas; Danwood Holding Sp. z.o.o. stebėtojų tarybos pirmininkas; Janton S.A. stebėtojų tarybos pirmininkas; Zevin Investments Sp. z.o.o. valdybos narys; Enterprise Investors Sp. z.o.o. partneris, vice- prezidentas; Stowarzyszenie Lipkow – Eko - prezidentas	-	2018-02-09	2020-02-14
Ugnius Radvila	Stebėtojų tarybos narys, Atlygio ir skyrimo Komiteto narys	-	740 702	2018-02-09	2020-06-60
Vidas Paliūnas	Stebėtojų tarybos narys (iki 2020 m. kovo 27d.), Stebėtojų tarybos pirmininkas (nuo 2020 m. kovo 27d.), Atlygio ir skyrimo Komiteto pirmininkas (iki 2020 m. kovo 27 d.), Atlygio ir skyrimo komiteto narys (nuo 2020 m. kovo 27 d.), Audito Komiteto narys	Asociacijos Kauno teniso klubas tarybos narys; UAB Verslo centras 32 valdybos narys	535 278	2018-02-09	2020-06-30
Franz Leitner	Stebėtojų tarybos narys, Audito Komiteto narys. Atlygio ir skyrimo Komiteto narys (iki 2020 m. kovo 27 d.), Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininkas (nuo 2020 m. kovo 27 d.) (nepriklausomas narys)	Leitner-Consulting savininkas, generalinis direktorius; etrago.com akcininkas; Sportscon direktorius	-	2018-05-07	2020-06-30
Piotr Nowjalis	Stebėtojų tarybos narys, Atlygio ir skyrimo Komiteto narys, Audito Komiteto pirmininkas, (nepriklausomas narys)	CCC S.A. stebėtojų tarybos narys; Dino Polska S.A. stebėtojų tarybos narys; Synektik S.A. stebėtojų tarybos narys;	-	2018-05-07	2020-06-30

Sebastian Król

nuo 2001 m. dirba „Enterprise Investors“ ir šiuo metu yra partneris bei vice-prezidentas. Jis yra fondo portfelio įmonių stebėtojų tarybų narys. Jis taip pat eina „Enterprise Investors“ valdomų fondų direktoriaus pareigas. 2009 – 2015 m. jis buvo „Enterprise Investors Corporation“ direktorius. Jis yra baigęs Lodzės universitetą, kuriame apsigynė ekonomikos magistro laipsnį. Tiesiogiai akcijų neturi, atstovauja akcininkui turinčiam 34,42 proc. Bendrovės akcijų.

Ugnius Radvila

Bendrovėje dirba nuo pat jos įkūrimo. 1999 – 2011 m. jis vadovavo Vilniaus padaliniiui, nuo 2011 m. yra Bendrovės konsultantas. 1995 – 2004 m. ėjo turizmo vadovo pareigas UAB „Interservis kelionių agentūra“. Nuo 2018 m. vasario mėn. tapo stebėtojų tarybos nariu. Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultete yra įgijęs Komunikacijos ir informacijos magistro laipsnį (Tarptautinės komunikacijos studijų programa). Turi 9,49 proc. Bendrovės akcijų.

Vidas Paliūnas

dalyvavo formuojant UAB „Novaturas“ iš trijų kelionių agentūrų – viena jų buvo „DELTA travel agency“, kurioje jis ėjo generalinio direktoriaus pareigas. 2009 – 2018 m. jis buvo Bendrovės valdybos narys, o 2018 m. vasario mėn. tapo stebėtojų tarybos nariu. IT srities diplomą jis apsigynė Chemnico technologijų universitete, Vokietijoje. Turi 6,86 proc. Bendrovės akcijų.

Piotr Nowjalis

jau 20 metų dirba finansų valdymo srityje. Jis užėmė vadovaujančias pareigas Varšuvos vertybinių popierių biržoje listinguojamose bendrovėse, tokiose kaip CCC (didžiausias avalynės mažmenininkas Centrinėje ir Rytų Europoje), AB (didžiausias IT platintojas Centrinėje ir Rytų Europoje) ir Dino Polska (mažmeninė prekyba maisto produktais). P. Nowjalis yra baigęs Varšuvos Kozminski universitetą (MBA) ir Ekonomikos, teisės bei administravimo studijas Gdanskio universitete.

Franz Leitner

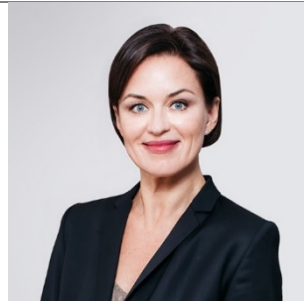
itin gerai išmano Europos turizmo rinkas, ypač Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos (DACH), Centrinės ir Rytų Europos (CEE) bei Rusijos rinkas. 1994 – 2007 m. sukaupe didelę patirtį eidamas vadovaujančias pareigas (CEO) Thomas Cook/Neckermann ir TUI bendrovėse Austrijos, CEE ir Rusijos rinkose. Nuo 2007 m. F. Leitner teikia konsultacijas sandorių klausimais bei konsultuoja tarptautinius turizmo sektoriaus klientus. F. Leitner yra baigęs Innsbruko turizmo kolegiją Austrijoje.

Valdybos veikla

2020 m. birželio 30 d. Bendrovės valdybą sudarė trys nariai, kurie buvo renkami trejiems metams. Valdyba kadenciją pradėjo 2018 m. vasario 9 d. Valdybos pirmininką išrenka valdyba iš valdybos narių. Valdyba, gavusi stebėtojų tarybos patvirtinimą, skiria generalinį direktorių. Nuo 2019 m. sausio 16 d. valdybos pirmininkės ir generalinės direktorės pareigas ėjo tas pats asmuo – Audronė Keinytė.

Valdybos nariai 2020 m. birželio 30 d.

Vardas, Pavardė	Pareigos	Turimas akcijų skaičius	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Audronė Keinytė	Valdybos pirmininkė, Generalinė direktorė	-	2019-01-16	2020-06-30
Tomas Staškūnas	Valdybos narys, Finansų direktorius	58 192	2018-02-09	2020-06-30
Birutė Čepanskienė	Valdybos narė, Komercijos direktorė	-	2018-02-09	2020-03-29
Ieva Galvydienė	Valdybos narė, Komercijos direktorė	-	2020-04-01	2020-06-30

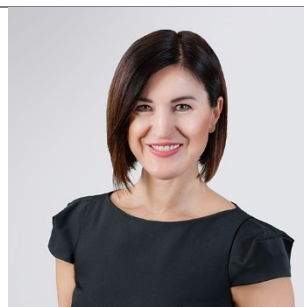
Audronė Keinytė

prie Bendrovės prisijungė 2006 m. Iš pradžių ji buvo Bendrovės atstovė užsienio rinkoms. 2009 – 2010 m. dirbo paslaugų organizavimo užsienyje vadove, nuo 2010 m. buvo atsakinga už plėtrą ir pirkimus, o nuo 2019 m. sausio 16 d. paskirta Bendrovės generaline direktore. Ji baigė filosofijos fakultetą Vilniaus universitete, kuriame įgijo sociologijos bakalauro ir magistro laipsnius. Be to, profesinės patirties yra įgijusi ir viešbučių sektoriuje Lietuvoje ir JAV, kur dirbo 1999 – 2003 m.

Tomas Staškūnas

prie Bendrovės prisijungė 2009 m. Jis yra atsakingas už raportavimą, biudžeto formavimą, ryšius su finansinėmis institucijomis ir apskaitos proceso organizavimą. Jis turi Vytauto Didžiojo universiteto verslo ir vadybos diplomą, yra apsigynęs finansų ir bankininkystės magistro laipsnį. Turi 0,75 proc. Bendrovės akcijų

Birutė Čepanskienė

prie Bendrovės prisijungė 2001 m. Nuo pat pradžių ji buvo atsakinga už pardavimus ir rezervacijas, vėliau už pardavimų skyriaus veiklos koordinavimą įmonių grupės mastu. 2011 m. pabaigoje tapo produkto realizacijos direktore, o 2019 m. komercijos direktore. Ji baigė Verslo vadybos fakultetą Vytauto Didžiojo universitete, kuriame įgijo rinkodaros ir pardavimų magistro laipsnį. Prieš tai baigė turizmo ir viešbučių vadybos bakalaurą Kauno kolegijoje bei anglų kalbos ir literatūros kursus Notingemo Trento universitete.

Ieva Galvydienė

prie „Novaturo“ prisijungė 2006 metais. Savo karjerą įmonėje pradėjo kaip kelionių pardavimo vadybininkė. Nuo 2009 m. tapo atsakinga už pardavimų skyriaus veiklos koordinavimą grupės mastu, o nuo 2011 metų ėjo Lietuvos rinkos kelionių pardavimo skyriaus vadovės pareigas. Nuo 2019 metų lapkričio I. Galvydienė vadovauja „Novaturo“ grupės Aviacijos skyriui. Ji baigė Humanitarinių mokslų fakultetą Vytauto Didžiojo Universitete, kuriame įgijo anglų kalbos bakalauro laipsnį.

Valdybos narių išrinkimo ir pakeitimo tvarka bei valdybos narių įgaliojimai

Valdybos nariai išrenkami ir pakeičiami stebėtojų tarybos sprendimu. Valdybos nariai analizuoja ir vertina Bendrovės veiklos organizavimą, finansinę būklę, metinių finansinių ataskaitų rinkinį, metinį pranešimą, tarpinį pranešimą ir atlieka kitus įstatymų bei Bendrovės įstatų jiems suteiktus įgaliojimus.

Visi šios valdybos nariai buvo atšaukti 2020 m. birželio 30 d. visuotiniam akcininkų susirinkimui patvirtinus Bendrovės valdymo struktūros pertvarką.

Bendrovės valdymo organų veikla po 2020 m. birželio 30 d

Valdybos veikla

Per 2020 m. įvyko septyni Valdybos posėdžiai. Visuose Valdybos posėdžiuose buvo norminių aktų reikalaujamas kvorumas. Valdybos posėdžiuose buvo svarstyti ir patvirtinti klausimai, susiję su: Bendrovės valdybos veiklos organizavimu, Bendrovės veiklos rezultatais, krizės valdymu, Bendrovės atrategija, organizacine struktūra, biudžetu, investiciniais projektais, Valdybos narių atlygio sumažinimo krizės metu.

Valdybos posėdžiams pirmininkavo valdybos pirmininkas Virginijus Lepeška.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiamas posėdžių skaičius, kuriuose dalyvavo Valdybos nariai:

	<u>Valdybos posėdžiai</u>
Posėdžių skaičius iš viso	7
Virginijus Lepeška	7
Ugnius Radvila	7
Vidas Paliūnas	7
Janek Pohla	4
Andrius Jurkonis	7

Trys iš valdybos narių atstovauja akcininkus, likę du – p. Virginijus Lepeška ir p. Andrius Jurkonis – yra nepriklausomi.

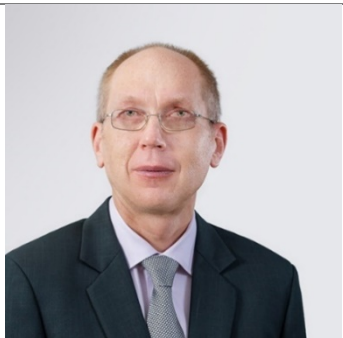
2020 m. gruodžio 31 d. Valdybos nariai:

Vardas, Pavardė	Pareigos valdyboje	Užimamos pozicijos	Turimas akcijų sk.	Kadencijos pradžia
Virginijus Lepeška	Valdybos pirmininkas (nepriklausomas narys)	UAB Organizacijų vystymo centras – konsultantas ir valdybos pirmininkas; UAB OVC mokymai – konsultantas; UAB AL holdingas – generalinio direktoriaus patarėjas, valdybos narys; UAB Swenheim – direktoriaus patarėjas, valdybos narys; UAB Biseris – valdybos narys; UAB Lewben – valdybos narys	-	2020-06-30
Ugnius Radvila	Valdybos narys	-	740 702	2020-06-30
Vidas Paliūnas	Valdybos narys	UAB Verslo centras 32 valdybos narys	535 278	2020-06-30
Janek Pohla	Valdybos narys	Estijos Komercijos ir Pramonės rūmų valdybos narys; Tahe Outdoors, OU –	800 000	2020-06-30
Andrius Jurkonis	Valdybos narys (nepriklausomas narys)	valdybos narys; Rendez Vous, OU – valdybos narys ir vienintelis akcininkas Open type investment fund Axia Capital – fondo valdytojas; UAB Farmacijos kapitalas – vadovas; New Pharma, CEE – vadovas; UAB Privataus kapitalo investicijos – vadovas; UAB New retail LV – vadovas ir vienintelis akcininkas	-	2020-06-30

Virginijus Lepeška

eina vadybos konsultacijų ir mokymų įmonės „OVC Consulting“ valdybos pirmininko ir konsultanto pareigas. Yra sukaupęs didžiulę patirtį organizacijų konsultavimo, įmonių valdymo, strateginio valdymo klausimais. Nuo 2003 metų įvairiose įmonėse eina valdybos ir stebėtojų tarybos nario pareigas. Virginijus Lepeška yra įgijęs socialinių mokslų srities (psichologijos) daktaro laipsnį Vilniaus universitete. Šiuo metu eina UAB „Svenheim“, UAB „Alma littera“ valdybos nario ir UAB „Ruptela“ patariamąsios valdybos nario pareigas. Taip pat yra Paramos vaikams centro valdybos narys. Bendrovės akcijų neturi.

Ugnius Radvila

Bendrovėje dirba nuo pat jos įkūrimo. 1999 – 2011 m. jis vadovavo Vilniaus padaliniiui, nuo 2011 m. yra Bendrovės konsultantas. 1995 – 2004 m. ėjo turizmo vadovo pareigas UAB „Interservis kelionių agentūra“. Nuo 2018 m. vasario mėn. tapo stebėtojų tarybos nariu. Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultete yra įgijęs Komunikacijos ir informacijos magistro laipsnį (Tarptautinės komunikacijos studijų programa). Turi 9,49 proc. Bendrovės akcijų.

Vidas Paliūnas

dalyvavo formuojant UAB „Novaturas“ iš trijų kelionių agentūrų – viena jų buvo „DELTA travel agency“, kurioje jis ėjo generalinio direktoriaus pareigas. 2009 – 2018 m. jis buvo Bendrovės valdybos narys, o 2018 m. vasario mėn. tapo stebėtojų tarybos nariu. IT srities diplomą jis apsigynė Chemnico technologijų universitete, Vokietijoje. Turi 6,86 proc. Bendrovės akcijų.

Janek Pohla

yra „Tahe Outdoors“ įkūrėjas ir valdybos narys, Estijos prekybos ir pramonės rūmų valdybos narys. „Tahe Outdoors“ – daugiau nei 25 metus sėkmingai veikianti vandens sporto įrangos gamintoja ir platintoja, viena iš srities lyderių Europoje. Nuo 2004 m. įvairiose įmonėse eina valdybos nario pareigas. J. Pohla Tartu universitete yra įgijęs verslo administravimo bakalaurą ir magistrą (MBA). Jis yra Estijoje veikiančios „Rendez Vous OU“ vadovas, kuri nuo birželio valdo 10,25 proc. „Novaturo“ grupės akcijų, taip pat atskirų „Tahe outdoors“ grupės įmonių valdybų narys.

Andrius Jurkonis

yra investicinio fondo „Axia Capital Fund“ valdytojas ir sertifikuotas finansų analitikas. Yra sukaukęs ilgametę patirtį eidamas vadovaujančias pareigas bendrovėse „Euroapotheca“, „VST“, „Swedbank“. A. Jurkonis yra įgijęs ekonomikos bakalaurą bei magistrą Vilniaus universitete. Šiuo metu eina „New Pharma CEE“ direktoriaus pareigas, yra UAB „Blue flight“, UAB „Gusania“ partneris. Bendrovės akcijų neturi.

Auditoriai

UAB „Deloitte Lietuva“, kuri yra „Deloitte“ tinklo narė, atliko Bendrovės 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2020 m. gruodžio 31 d. konsoliduotosios ir atskirosios finansinės būklės bei su ja susijusių tuomet pasibaigusių metų pelno ar nuostolių ir kitų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitų bei apibendrintų reikšmingų apskaitos principų ir kitų aiškinamojo rašto pastabų auditą.

2021 m. kovo 12 d. įvykęs neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas išrinko Bendrovės audito įmone UAB „Deloitte Lietuva“ 2020 m. Bendrovės metinių konsoliduotųjų ir atskirųjų finansinių ataskaitų auditui atlikti bei Bendrovės konsoliduotojo metinio pranešimo įvertinimui. Akcininkai įgaliojo Bendrovės vadovą sudaryti audito paslaugų sutartis, pagal kurias už paslaugas būtų mokama šalių sutarta kaina, bet ne daugiau kaip 85 000 (aštuoniasdešimt penki tūkstančiai) Eur be PVM už 2020 m. už 2020 m. ataskaitų auditą.

Pasaulinis „Deloitte“ tinklas jungia daugiau nei 150 šalių ir teritorijų veikiančias bendroves nares, kurios teikia audito, mokesčių, konsultavimo ir finansų patarėjų paslaugas viešajam sektoriui ir privatiems klientams įvairiose verslo srityse.

Be audito paslaugų, Bendrovė su UAB „Deloitte Lietuva“ susitarė, kad ši padės parengti vidinę Bendrovės kainodaros dokumentaciją.

Nasdaq Vilnius valdysenos kodekso laikymosi ataskaita

Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB Nasdaq Vilnius listingavimo taisyklių 24.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso ir konkrečių jo nuostatų ar rekomendacijų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų ar rekomendacijų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių, taip pat pateikiama kita šioje formoje nurodyta paaiškinanti informacija.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
<p>1. principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
1.1. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.	TAIP	
1.2. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	TAIP	
1.3. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	TAIP	
1.4. Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.	TAIP	
1.5. Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.	TAIP	
1.6. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	TAIP	
1.7. Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	TAIP	

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>1.8. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovė nesuteikia galimybės naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis dalyvauti ir balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime, nes Bendrovės nuomone, tai yra susiję su grėsme visuotinio susirinkimo teisingumui ir efektyvumui. Bendrovės nuomone, yra didelė rizika, kad gali kilti grėsmė tokio tipo ryšių saugumui ir gali atsirasti techniniai sutrikimai. Be to, Bendrovė neturi tinkamų organizacinių ir techninių priemonių minėto principo įgyvendinimui bei šio principo įgyvendinimas sukeltų Bendrovei dideles papildomas sąnaudas. Tačiau Bendrovė savo akcininkams suteikia teisę balsuoti per visuotinį akcininkų susirinkimą arba asmeniškai, arba per įgaliotąjį atstovą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Bendrovė nesilaikys pirmiau minėtos rekomendacijos.</p>
<p>1.9. Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>1.10. Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai¹ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2. principas: Stebėtojų taryba</p> <p>2.1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams.</p> <p>Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.</p>		

¹ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>2.1.1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	<p>2020 m. birželio 30 d. AB „Novaturas“ eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą panaikinti stebėtojų tarybą ir išrinkti naują valdybą jai priskiriant: (i) Akcinių bendrovių įstatymo 34 str. 11 d. numatytas priežiūros funkcijas, ir (ii) funkcijos dėl bendrovės metinio biudžeto ir verslo plano tvirtinimo, rizikos valdymo klausimų, bendrovės vadovo tikslų nustatymo ir kitas funkcijos, susijusias su Bendrovės valdymu ir veiklos priežiūra. Valdybą sudaro 5 nariai, iš kurių bent 1/3 turi būti nepriklausomi.</p>
<p>2.1.2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	
<p>2.1.3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbai ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	
<p>2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi² stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonų, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	
<p>2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinės ar kita rizika.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	
<p>2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>TAIP/NEAKTUALU</p>	
<p>2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.</p>		
<p>2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Stebėtojų tarybos nariai yra išrinkti pagal jų kvalifikaciją, profesinę patirtį ir kompetencijų įvairovę. Stebėtojų taryboje kuri veikė iki 2020 . birželio 30 d. nebuvo išlaikomas lyčių pusiausvyros principas, kadangi stebėtojų tarybą sudarė tik vyrai.</p>
<p>2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.</p>	<p>TAIP</p>	

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>NE /NEAKTUALU</p>	<p>Iki 2020-06-30 kol veikė stebėtojų taryba, Bendrovė nesilaikė rekomendacijos ir valdybos narys buvo paskirtas eiti stebėtojų tarybos pirmininko pareigas, tačiau veiklos nešališkumui užtikrinti į stebėtojų tarybą buvo išrinkti du nepriklausomi stebėtojų tarybos nariai.</p>
<p>2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>NE</p>	<p>Stebėtojų taryba nuolat analizuoja, vertina savo veiklą bei kompetenciją, darbo efektyvumą tiek bendrai, tiek kiekvieno stebėtojų tarybos nario atskirai, tačiau oficiali vertinimo ataskaita nebuvo rengiama ir pranešimas apie tai nebuvo skelbiamas.</p>

² Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

3. principas: Valdyba		
3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė		
Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.		
3.1.1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.	TAIP	
3.1.2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.	TAIP	
3.1.3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.	TAIP	
3.1.4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į EBPO geros praktikos rekomendacijas ³ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.	TAIP/NE	Valdyba imasi visų įmanomų priemonių ir užtikrina, kad bendrovė laikytųsi galiojančių įstatymų, privalomų taisyklių ir standartų. Artimoje ateityje bendrovė planuoja įsdiegti ir EBPO gerosios praktikos rekomenduojamus įrankius, kuriais būtų užtikrintos visos EBPO gerosios praktikos rekomendacijos.
3.1.5. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.	TAIP	
3.2. Valdybos sudarymas		
3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	TAIP	Valdybos nariai yra išrinkti pagal jų kvalifikaciją, profesinę patirtį ir kompetencijų įvairovę. Valdyboje nuo 2020 m. birželio 30 d. ir šiuo metu nėra išlaikomas lyčių pusiausvyros principas, kadangi valdybą sudaro tik vyrai.

³ Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.3. Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.4. Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.7. Jeigu įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi⁴, turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.</p>	<p>TAIP</p>	

⁴ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>TAIP</p>	
--	-------------	--

4. principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka

Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

<p>4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykdyti diskusiją, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	<p>NEAKTUALU</p>	

<p>5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai</p> <p>5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas</p> <p>Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.</p>		
<p>5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus⁵.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Bendrovė, kaip ir rekomenduojama iki 2020 m. birželio 30 d. buvo suformavusi 1) Atlygio ir skyrimo komitetą bei 2) Audito komitetą.</p> <p>Atlygio ir skyrimo komitetas suformuotas kaip vienas komitetas, dėl Bendrovėje esančio sąlyginai nedidelio Stebėtojų tarybos/valdybos/vadovų skaičiaus, tačiau vykdo tiek skyrimo, tiek atlygio komitetams numatytus tikslus, uždavinius bei funkcijas. Nuo 2020 m. birželio 30 d. išrinkus naują nepriklausomą penkių narių valdybą Atlygio ir skyrimo komiteto bei Audito komiteto anksčiau atliktos funkcijos priskiriamos valdybai. Bendrovė nepatenka į teisės aktų imperatyvą sudaryti atitinkamą komitetą.</p>
<p>5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Atlygio ir skyrimo komitetas suformuotas kaip vienas komitetas, dėl Bendrovėje esančio sąlyginai nedidelio Stebėtojų tarybos/valdybos/vadovų skaičiaus, tačiau vykdo tiek skyrimo, tiek atlygio komitetams numatytus tikslus, uždavinius bei funkcijas. Nuo 2020 m. birželio 30 d. išrinkus naują nepriklausomą penkių narių valdybą Atlygio ir skyrimo komiteto bei Audito komiteto anksčiau atliktos funkcijos priskiriamos valdybai. Bendrovė nepatenka į teisės aktų imperatyvą sudaryti atitinkamą komitetą.</p>
<p>5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Nuo 2020 m. birželio 30 d. valdyboje atskiri komitetai nėra sudaryti, todėl visa valdyba sprendžia visus atskirų komitetų kompetencijai priskiriamus klausimus.</p>

⁵ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Nuo 2020 m. birželio 30 d. valdyboje atskiri komitetai nėra sudaryti, todėl visa valdyba sprendžia visus atskirų komitetų kompetencijai priskiriamus klausimus.</p>
<p>5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Nuo 2020 m. birželio 30 d. valdyboje atskiri komitetai nėra sudaryti, todėl visa valdyba sprendžia visus atskirų komitetų kompetencijai priskiriamus klausimus.</p>

5.2. Skyrimo komitetas.

<p>5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimai atlikti reikalingą laiką; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui. 	<p>TAIP/NE</p>	<p>Bendrovėje iki 2020 m. birželio 30 d. veikė vienas Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriam priskirtos visos šiame skyriuje numatytos funkcijos. Nuo 2020 m. birželio 30 d. išrinkus naują penkių narių valdybą, Atlygio ir skyrimo komiteto anksčiau atliktos funkcijos priskiriamos valdybai. Bendrovė nepatenka į teisės aktų imperatyvą sudaryti atitinkamą komitetą.</p>
<p>5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	<p>TAIP</p>	

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>5.3. Atlygio komitetas.</p>		
<p>Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išaitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą; 3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą. 	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovėje iki 2020 m. birželio 30 d. veikė vienas Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriam priskirtos visos šiame skyriuje numatytos funkcijos.</p>
<p>5.4. Audito komitetas.</p>		
<p>5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą⁶.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Nuo 2020 m. birželio 30 d. išrinkus naują penkių narių valdybą, Audito komiteto anksčiau atliktos funkcijos priskiriamos valdybai. Bendrovė nepatenka į teisės aktų imperatyvą sudaryti atitinkamą komitetą.</p>
<p>5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prirėikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>TAIP - bendrovė suteikia galimybę pateikti skundus tiesiogiai ar elektroniniu paštu kreipiantis į bendrovės organus, administraciją ar skyrių vadovus. NE – kol kas bendrovė neturi formaliai patvirtintos skundų pateikimo sistemos.</p>

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>5.4.6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>	<p>NE</p>	<p>Iki 2020 m. birželio 30 d. stebėtojų tarybai pageidaujant, audito komitetas savo veiklą pristatė stebėtojų tarybos susirinkimuose, tačiau jų veiklos ataskaita nebuvo fiksuojama dokumentaliai.</p>
<p>6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>NE</p>	<p>Bendrovė pažymi, kad Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai laikosi šiame punkte numatytų reikalavimų, tačiau formali interesų deklaravimo ir valdymo politika Bendrovėje nėra sukurta.</p>
<p>7. principas: Bendrovės atlygio politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>		
<p>7.1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeities išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.</p>	<p>TAIP</p>	

⁶ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>7.4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.</p>	<p>NE</p>	<p>Atlygio politikoje nėra numatyta specialiųjų sąlygų (geresnių nei numatyta LR įstatymuose). Išeitinės išmokos mokamos pagal LR įstatymuose numatytą tvarką.</p>
<p>7.5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>7.6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinę vertę turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Atlygio politika buvo patvirtinta neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime 2019.12.27.</p>
<p>7.7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritarti visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>8.1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.</p>	<p>TAIP</p>	

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

<p>8.2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovės valdysenos sistema sudaro sąlygas interesų turėtojams (investuotojams) dalyvauti Bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Tam tikra įstatyme nustatyta apimtimi darbuotojai per Darbo tarybą gali dalyvauti Bendrovės valdysenoje.</p>
<p>8.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>	<p>TAIP</p>	
<p>8.4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.</p>	<p>TAIP</p>	<p>Bendrovė suteikia galimybę pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui kreipiantis tiesiogiai į jo narį ar siunčiant informaciją elektroniniu paštu. Šia dienai Bendrovė nėra sudariusi sąlygų minėtus pranešimus pateikti konfidencialiai.</p>
<p>9. principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>9.1. Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:</p>		
<p>9.1.1. bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;</p>	<p>TAIP</p>	
<p>9.1.2. bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;</p>	<p>TAIP</p>	
<p>9.1.3. asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;</p>	<p>TAIP</p>	
<p>9.1.4. bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;</p>	<p>TAIP</p>	
<p>9.1.5. esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;</p>	<p>TAIP</p>	
<p>9.1.6. galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;</p>	<p>TAIP/NE</p>	<p>Bendrovėje kol kas nėra patvirtinta rizikos valdymo ir priežiūros politika.</p>
<p>9.1.7. bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;</p>	<p>TAIP</p>	

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

9.1.8. pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	TAIP	
9.1.9. bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	TAIP	
9.1.10. socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemonės, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovė yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	TAIP/NE	Bendrovė yra socialiai atsakinga, savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo principu, tačiau formalios antikorupcinės politikos nėra pasitvirtinusi.
9.2. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	TAIP	
9.3. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principė.	TAIP	
9.4. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimtį atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	TAIP	
<p>10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
10.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	TAIP	
10.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.	TAIP	
10.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	TAIP	

Socialinės atsakomybės ataskaita

Personalo politika

Bendrovės personalo politika padeda įgyvendinti įmonės strateginius tikslus tinkamai valdant ir ugdant įmonės darbuotojus. Su savo esamais ir potencialiais darbuotojais visuomet esame atviri ir sąžiningi: personalo politika numato lygias įsidarbinimo, tobulėjimo ir karjeros galimybes nepaisant darbuotojų lyties, rasės, priklausymo etninei grupei, religijos, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos, tautybės, politinių įsitikinimų, priklausymo profesinėms sąjungoms, socialinės padėties ir (arba) kitų veiksnių, kuriuos gina galiojantys įstatymai. Taikome sąžiningo atlygio sistemą (įskaitant algas ir premijas). Netoleruojame diskriminacijos ir nepagarbaus elgesio su darbuotojais: bendradarbiavimą su jais grindžiame pagarba ir pasitikėjimu, atviru ir skaidriu bendravimu.

Darbuotojai

Vidutinis darbuotojų skaičius pagal pagrindines veiklos rūšis:

	2020 m.	2019 m.	Pokytis, proc.
Atstovai užsienyje ir gidai	2	64	-96,9
Pardavėjai nuosavuose pardavimo kanaluose	21	39	-46,2
Kiti darbuotojai	96	127	-24,4
Iš viso	119	230	-48,3

Skaičiuodami darbuotojus netraukėme nėštumo ar vaiko auginimo atostogose esančių darbuotojų.

Darbuotojų (moterų / vyrų) pasiskirstymas pagal šalis (darbuotojų skaičius, amžiaus vidurkis, išdirbtų metų organizacijoje skaičius). Statistika pateikiama apie 2020 m. pabaigoje dirbusius darbuotojus

	Estija	Lietuva	Latvija	Grupė
Moterys				
Darbuotojų skaičius	13	71	14	98
Amžiaus vidurkis	36,3	37,8	42,7	38,4
Vidutiniškai išdirba organizacijoje (m.)	6,0	7,6	7,8	7,4
Vyrai				
Darbuotojų skaičius	1	16	4	21
Amžiaus vidurkis	50,4	37,7	45,3	39,8
Vidutiniškai išdirba organizacijoje (m.)	16,0	7,1	11,3	8,7
Bendras darbuotojų skaičius	14	87	18	119
Bendras amžiaus vidurkis	37,3	37,8	43,2	38,6
Vidutiniškai išdirba organizacijoje (m.)	6,7	7,5	8,8	7,6

Daugiausiai darbuotojų (vyrų ir moterų) dirba Lietuvoje (87 darbuotojai iš 119). Darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį – visos grupės mastu dominuoja moterys (98 darbuotojos iš 119). Bendrovės išskirtinumas – ilgamečiai, patyrę darbuotojai. Grupės mastu vidutiniškai moterys organizacijoje išdirba po beveik 7,5 metų, vyrai perkopia 8 išdirbtų metų skaičių. Taip pat beveik sutampa ir bendras vidutinis darbuotojų amžiaus vidurkis, kuris siekia beveik 39 metus (moterys – 38,4 m., vyrai – 39,8 m.).

Darbuotojų (moterų / vyrų) pasiskirstymas pagal pagrindines veiklos rūšis (vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, darbuotojų skaičius perskaičiuotas pagal pilną mėnesį dirbančius). Statistika pateikiama apie 2020 m. dirbusius darbuotojus (nebūtinai išdirbusius pilnus metus).

	Moterys	Vyrai	Iš viso
Biuruose dirbantys darbuotojai			
Vid. mėnesinis darbo užmokestis	1 534	1 908	1 617
Darbuotojų skaičius	90	23	113
Tiesioginių pardavimų skyrius			
Vid. mėnesinis darbo užmokestis	1 018	1 610	1 049
Darbuotojų skaičius	34	2	36
Atstovai užsienyje*			
Vid. darbo užmokestis	571	734	601
Darbuotojų skaičius	14	5	19
Bendras vid. mėnesinis darbo užmokestis	1 150	1 555	1 222
Bendras darbuotojų skaičius	138	30	168

Visuose segmentuose vyrų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis viršija moterų vidutinį mėnesinį darbo užmokestį 26%. Mažiausias gaunamo atlygio skirtumas (~19%) - biuruose dirbančių vyrų bei moterų. Biuruose dirbančių žmonių skaičius lyginant su kitais segmentais yra didžiausias, čia didžiausias ir vidutinis mėnesinis darbo užmokestis.

* Dėl pandemijos sukeltų ribojimų bendrovė du kartus 2020-aisiais metais buvo priversta laikinai stabdyti veiklą, tai turėjo įtakos ir atstovų užsienyje vidutiniam darbo užmokesčiui 2020-aisiais metais.

Darbuotojų paskirstymas pagal užimamas pareigybes (vidutinis darbo užmokestis, darbuotojų skaičius perskaičiuotas į pilną mėnesį dirbančius). Statistika pateikiama apie 2020 m. dirbusius darbuotojus (nebūtinai išdirbusius pilnus metus).

	Moterys	Vyrai	Iš viso
Aukščiausio lygio vadovai			
Vid. mėnesinis darbo užmokestis	5 762	4 801	5 378
Darbuotojų skaičius	2	2	4
Vidurinėsios grandies vadovai			
Vid. mėnesinis darbo užmokestis	2 507	3 142	2 707
Darbuotojų skaičius	12	4	16
Projektų vadovai, vadybininkai, specialistai			
Vid. mėnesinis darbo užmokestis	1 001	1 164	1 027
Darbuotojų skaičius	124	24	148
Bendras vid. mėnesinis darbo užmokestis	1 150	1 555	1 222
Bendras darbuotojų skaičius	138	30	168

Bendrovės aukščiausio lygio vadovų komandą po lygiai sudaro 2 moterys ir 2 vyrai. Šiame lygyje moterų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis viršija vyrų vidutinį mėnesio darbo užmokestį daugiau nei 16%. Vidurinėsios grandies vadovų komandoje dominuoja moterys, čia didžiausias vyrų ir moterų gaunamo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio skirtumas, kuris siekia 20%. Tarp likusių organizacijos darbuotojų vidutinis darbo užmokestis tarp vyrų ir moterų skiriasi 14%.

Dėmesys darbuotojams

Bendrovėje yra skatinamas darbuotojų kompetencijų ir profesinių žinių ugdymas, vykdomi profesiniai bei komandos formavimo mokymai, skiriamas dėmesys darbuotojų motyvacijos didinimui, puoselėjamos vidinės kultūros tradicijos. Skyrių vadovai užtikrina sklandų naujų darbuotojų įvedimą į organizaciją.

Darbuotojų įsitraukimo tyrimas

Bendrovė siekia, kad darbuotojų branduolį sudarytų ne tik ilgamečiai ir daug profesinės patirties sukaukę kolegos, bet drauge ir į organizacijos veiklą įsitraukę bei motyvuoti darbuotojai. Kad kuo daugiau įsitraukusių darbuotojų prisidėtų prie organizacijai kuriamos vertės, 2019 metų pabaigoje (2019 11 20 – 2019 12 04) visų įmonių grupės mastu atliktas darbuotojų įsitraukimo tyrimas. Tyrimo metu buvo vertinami 5 esminiai įsitraukimo į organizaciją veiksniai: pasitikėjimas organizacija, sutelkianti lyderystė, prasmingas darbas, įgalinanti darbo aplinka, pripažinimas ir augimas. Įsitraukimo lygis buvo vertinamas pagrindiniais organizacijos pjūviais – tiek pagal įmonės struktūrą, tiek ir palyginant rezultatus tarp atskirų grupės įmonių. Iš viso tyrime pakviesta dalyvauti 159 respondentai, 150 respondentų sudalyvavo tyrime.

Tyrimo tikslai:

- Nustatyti esamą darbuotojų įsitraukimo lygį.
- Įvertinti kiek sėkmingai, darbuotojų nuomone, organizacijoje panaudojamos darbuotojų įsitraukimo užtikrinimo galimybės.
- Išskirti stipriuosius darbuotojų patirčių aspektus ir aspektus tobulinimui, kuriems skirtinas prioritetas dėmesys siekiant palaikyti ir stiprinti darbuotojų įsitraukimą.

Atlikto tyrimo bendri rezultatai buvo aptarti visos organizacijos mastu. Tyrimo metu išryškėjusios tendencijos, išlaikytos bei stiprintinos sritys aptartos atsirai komandose. Iškelto problemoms spręsti sudaryti veiksmų planai, paskirti atsakingi asmenys.

Darbo taryba

Siekiant kuo skaidresnio darbuotojų interesų atstovavimo, 2019 m. pabaigoje buvo organizuojami „Novaturo“ Darbo Tarybos rinkimai, išrinkti bei patvirtinti darbo tarybos nariai, pirmininkas, sekretorius, patvirtintas Darbo Tarybos veiklos reglamentas. Darbo tarybą sudaro **5** (penki) bendrovės darbuotojai. Darbo Tarybos susirinkimai vyksta periodiškai, susirinkimų metu taryba aptaria darbuotojams rūpimus klausimus ir pateikia juos įmonės vadovybei. Darbdavys taip pat privalo konsultuotis su Darbo taryba, pavyzdžiui, tvirtindamas naujas įmonės Darbo tvarkos taisykles, įvesdamas naują atlygio mokėjimo sistemą, tvirtindamas lygių galimybių politiką ir kitais Darbo kodekse numatytais atvejais

Novaturo tarybos nariais gali būti renkami bendrovės darbuotojai, sulaukę aštuoniolikos metų ir kurių darbo santykiai su bendrove trunka ilgiau kaip šešis mėnesius.

Darbo tarybos pirmininkas:

- šaukia Darbo tarybos posėdžius ir jiems pirmininkauja;
- atstovauja Darbo tarybai santykiuose su darbuotojais, darbdaviu, profesinėmis sąjungomis ir trečiaisiais asmenimis;
- rengia metinės Darbo tarybos veiklos ataskaitos darbuotojams projektą ir pateikia darbuotojams Darbo tarybos patvirtintą ataskaitą;
- turi kitas Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kituose įstatymuose nustatytas teises.

Kai Darbo tarybos pirmininkas laikinai negali eiti savo pareigų, jį pavaduoja Darbo tarybos pirmininko paskirtas Darbo tarybos narys.

Darbo tarybos sekretorius:

- tvarko ir saugo Darbo tarybos dokumentaciją;
- informuoja Darbo tarybos narius apie šaukiamo Darbo tarybos posėdžio datą, laiką, vietą, darbotvarkę;
- informuoja darbdavį apie Darbo tarybos posėdžio datą, laiką ir vietą;
- rengia Darbo tarybos posėdžių protokolus;
- kaupia Darbo tarybos veiklai būtinus duomenis;
- atlieka kitus Darbo tarybos pirmininko pavedimus.

Darbo tarybos funkcijos:

- dalyvauti informavimo, konsultavimo ir kitose dalyvavimo procedūrose, kuriomis darbuotojai ir jų atstovai įtraukiami į darbdavio sprendimų priėmimą;
- šio Reglamento ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir terminais gauti iš darbdavio ir iš valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų informaciją, reikalingą savo funkcijoms atlikti;
- teikti darbdaviui pasiūlymus dėl ekonominių, socialinių ir darbo klausimų, aktualių darbuotojams darbdavio sprendimų, darbo teisės normų įgyvendinimo;
- inicijuoti kolektyvinį darbo ginčą dėl teisės, jeigu darbdavys nevykdo darbo teisės normų reikalavimų ar Darbo tarybos ir darbdavio susitarimų;
- esant būtinybei aptarti svarbius darbdavio darbuotojų ekonominius, socialinius ir darbo klausimus, sušaukti visuotinį darbdavio ar darbuotojų susirinkimą (konferenciją), suderinus su darbdaviu susirinkimo (konferencijos) datą, laiką ir vietą;
- atlikti kitus veiksmus, neprieštaraujančius Lietuvos Respublikos darbo kodeksui, kitoms darbo teisės normoms, ir veiksmus, nustatytus darbo teisės normose ar Darbo tarybos ir darbdavio susitarimuose.

AB „NOVATURAS“, įmonės kodas 135567698, A. Mickevičiaus g. 27, Kaunas, Lietuva

APLINKOSAUGOS, SOCIALINĖ IR VALDYSENOS ATASKAITA UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Darbo Taryba atlikdama savo funkcijas, privalo atsižvelgti į visų darbdavio darbuotojų teises ir interesus, nediskriminuoti atskirų darbuotojų, jų grupių ar atskirų darbuotojų. Informuoti darbuotojus apie savo veiklą kiekvienais metais viešai pateikdama darbuotojams metinės Darbo tarybos veiklos ataskaitą;

Darbuotojų veiklos vertinimas

Darbuotojų vertinimo sistema vykdoma dviem pakopomis – mėnesinis ir metinis darbuotojo vertinimas. Mėnesinius darbuotojo vertinimus vykdo tiesioginiai vadovai. Mėnesinio darbuotojo vertinimo metu yra įvertinami konkretaus darbuotojo asmeniniai pasiekimai, atsižvelgiant į keliamus darbuotojui tikslus. Metiniai darbuotojų pokalbiai vyksta tarp darbuotojo ir įmonės generalinio direktoriaus. Pokalbio metu aptariami mėnesiniai vertinimai už praėjusius metus, apžvelgiami ateinantys metai, aptariami darbuotojų motyvacijos, kompetencijų gilinimo, atlygio klausimai.

Atlyginimo politika

AB „Novaturas“ Atlygio politika buvo patvirtinta neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime 2019 m. gruodžio 27 d. ir yra skelbiama Novaturo internetiniame tinklapyje adresu <https://www.novaturasgroup.com/>.

Bendrovė darbuotojams užtikrina konkurencingą ir sąžiningą atlygį už pasiektus įmonės ir asmeninius rezultatus. Atlygio politikos tikslas – pritraukti naujus ir išlaikyti esamus darbuotojus taip užtikrinant bendrovės verslo sėkmingumą.

Pagrindinės darbo užmokesčio dedamosios dalys:

- Bazinė dalis – mėnesinis atlyginimas, kurio dydis nustatomas darbuotojų grupėms pagal atitinkamus įstatymus, reikiamas kompetencijas, pareigas, atsakomybės lygį ir kitus komponentus, nuo kurių priklauso atlygio dydis;
- Kintamoji dalis – dalis, kuri priklauso nuo Bendrovės pasiektų finansinių, ilgalaikių ir (arba) trumpalaikių tikslų ir darbuotojo individualių ir (arba) skyriaus rezultatų, o jos suma ir mokėjimo periodai nustatomi Bendrovės arba Grupės atlygio skyrimo taisyklėse. Darbuotojams keliami tikslai turėtų būti objektyvūs ir aiškiai pamatuojami. Kintamoji dalis gali sudaryti 5–30 proc. nuo bazinės darbuotojo atlyginimo dalies, mokamos pagal Bendrovės arba Grupės atlygio skyrimo taisykles;
- Metinis priedas – tai motyvuoti skirta užmokesčio dalis, išmokama atsižvelgiant į šiuos aspektus:
  - įvykdytus išskirtinius asmeninius darbuotojui išskeltus uždavinius;
  - aukštus atskirų darbuotojų rezultatus;
  - pasiektus konkrečių metų Bendrovės uždavinius („atlygis už bendrą sėkmę“).
- Visų darbuotojų atlyginimai peržiūrimi kartą per metus, kai vyksta metiniai pokalbiai su vadovu.

Sveikatos draudimas

2020 metais kaip viena iš pridėtinų naudų darbuotojams buvo pasiūlytas sveikatos draudimas t.y. sveikatos priežiūros išlaidų draudimas. Darbuotojai galėjo pasirinkti vieną iš keturių, labiausiai jiems tinkamų draudiminės apsaugos programų. Draudžiamoji įvykio atveju draudimo bendrovė apmoka iki 100 proc. darbuotojo patirtų išlaidų dėl darbuotojui suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų ir/ar skirtų medicinos prekių įsigijimo.

Galimybė studentams atlikti praktiką

Bendrovė bendradarbiauja su aukštosiomis mokyklomis ir sudaro sąlygas studentams atlikti praktiką bei susipažinti su įmonės veikla. Atlikdami praktiką studentai įgyja darbo patirties, o labiausiai motyvuotiems ir geriausiems rezultatus parodžiusiems pateikiami darbo įmonėje pasiūlymai.

Saugi darbo aplinka

Bendrovė palaiko saugią ir patikimą darbo aplinką, atitinkančią nacionaliniuose teisės aktuose numatytus standartus.

Socialinė atsakomybė

Bendrovei vykdamas kasdienę veiklą svarbu stengtis užtikrinti tvaraus ir atsakingo verslo pagrindus bei prisidėti ir inicijuoti socialiai atsakingus projektus. Stengdamiesi užtikrinti atsakingai vykdomą verslą visų pirma patys kasdienėje praktikoje stengiamės elgtis sąžiningai, etiškai ir skaidriai savo darbuotojų, klientų ir partnerių atžvilgiu, kuriant jiems pridėtinę vertę teikiant paslaugas. Įmonėje esame įsdiegę ISO 9001 kokybės vadybos sistemos standartą, kuris reiškia, kad bendrovė siekia kliento pasitenkinimo jos teikiamų paslaugų kokybe. Išduoti sertifikatai klientus užtikrina, kad jiems siūlomos prekės ar paslaugos yra kokybiškos. ISO 9001 reikalavimais paremta vadybos sistema taip pat veikia bendrovėje kaip organizacijos valdymo įrankis, padedantis įgyvendinti procesinį valdymą, didinti procesų rezultatyvumą ir organizacijos veiklos efektyvumą.

Bendrovės vykdomos socialinės atsakomybės iniciatyvos:

Socialinės atsakomybės projektas „Mano namai – ne vonia!“ ir Baltijos jūros gyvūnų reabilitacijos centras

Bendrovė 2019 m. prisijungė prie Lietuvos jūrų muziejaus projekto „Mano namai – ne vonia!“ Šio projekto tikslas – 2021 m. duris atversiantis modernus Baltijos jūros gyvūnų reabilitacijos centras. Lietuvos jūrų muziejus jau trisdešimt metų savo iniciatyva, neturėdami tam specialių patalpų ir sąlygų slaugo ir rūpinasi sužeistais ir paklydusiais Baltijos jūros ruoniais. Šiuo metu gyvūnai gydomi viename iš Lietuvos jūrų muziejaus administracinio pastato kabinetų, įrengus jame dvi vonias. Tai nulėmė viso šio projekto pavadinimą „Mano namai – ne vonia!“ Bendrovės misija – pakviesti, sutelkti ir suteikti galimybę visiems prisidėti prie modernaus Baltijos jūros gyvūnų reabilitacijos centro statybų projekto 3, 5 ar 10 Eur savanoriška socialinės atsakomybės įmoka.

AB „NOVATURAS“, įmonės kodas 135567698, A. Mickevičiaus g. 27, Kaunas, Lietuva

APLINKOSAUGOS, SOCIALINĖ IR VALDYSENOS ATASKAITA UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Visos surinktos lėšos yra pervedamos Lietuvos jūrų muziejui, reabilitacijos centro statybų projektui įgyvendinti. Bendrovė skatina būti atsakingiems ir nepamiršti, kad žvejodami, vykdydami kitą ūkinę veiklą Baltijos jūroje ir jos pakrantėse, turime prisiimti atsakomybę ir už jūros gyventojus.

Gyvūnų prieglaudų parama

Bendrovė skatina darbuotojus prisidėti prie gyvūnų globos organizacijų paramos. Organizuojami savanoriški pagalbos savaitgaliai, kurių metu darbuotojai padeda gyvūnų prieglaudų darbuotojams ir gyvūnams. Kiekvienais metais akcijos atliekamos Vilniuje ir Kaune.

Ekologija

Pažintines keliones autobusu bendrovė vykdo naujaisiais Setra ComfortClass 500 HD serijos autobusais, kurie yra gavę geriausio pasaulyje turistinio autobuso nominaciją. Šie autobusai atitinka pažangiausius EURO 6 standartus, todėl kelionės yra ne tik saugios ir komfortiškos, bet ir ekologiškos.

Partnerystė su „Neregėta Lietuva“

Siekdama prasmingai prisidėti prie Lietuvos vardo garsinimo bei pozityvaus įvaizdžio kūrimo Bendrovė tapo M. Jovaišos projekto „Neregėta Lietuva“ partneriu ir rėmėju, Lietuvos žmonėms padovanojo fotografijų albumo nuotraukų parodų kelionę po Lietuvos bibliotekas. Prieš dešimtmetį M. Jovaišos iniciatyva buvo pradėtas sodinti „Neregėtos Lietuvos“ tūkstantmečio ąžuolynas. Prie šio projekto kasmet prisijungdavo ir Bendrovės darbuotojai norėdami padėti sodinti bei puoselėti ąžuolyną. 2018 m. ąžuolyne auga per 30 000 ąžuolų.

Sportas

Siekdama prisidėti prie aktyvaus laisvalaikio leidimo, sveikatingumo puoselėjimo ir sveikų įgūdžių formavimo, bendrovė darbuotojams suteikia nemokamą galimybę sportuoti pasirinktame sporto klube.

Lankstus darbo grafikas

Bendrovė darbuotojams suteikia galimybę dirbti nuotoliniu būdu, tokiu būdu siekdama užtikrinti profesinio ir asmeninio gyvenimo balansą. Darbuotojai taip pat pagrįstai gali pasirinkti jiems labiau tinkamas darbo valandas.

Aplinkosaugos ataskaita

Bendrovės pagrindinė veikla – organizuotų poilsinių ir pažintinių kelionių lėktuvu organizavimas ir pardavimas. Suplanuotos užsakomųjų ir reguliariųjų skrydžių programos neišvengiamai prisideda prie didėjančio išskiriamo dvideginio kiekio atmosferoje. Suprasdami, kiek mūsų vykdoma veikla turi įtakos šiems procesams, pradedame skaičiuoti ir analizuoti dėl mūsų veiklos išskiriamo CO₂ rodiklius. Ateityje ieškosime sprendimų kaip sumažinti išskiriamo dvideginio kiekį ar kitais būdais kompensuoti dvideginio daromą poveikį.

Išskiriamas CO₂ (tūkst. t.)

	2019	2020
Lietuva	55,0	10,6
Latvija	20,6	4,9
Estija	30,4	9,8
Grupė	106,0	25,3

2019 metais poilsines ir pažintines keliones lėktuvu bei vien tik skrydžio bilietus visose Baltijos šalyse rinkosi 283,7 tūkst. keliautojų, 2020 metais – atitinkamai 48 tūkst. žmonių. 2019 m. išskiriamo CO₂ kiekis tenkantis vienam žmogui siekia 0,37 t CO₂/pax, 2020 metais – 0,52 t CO₂/pax. Padidėjusią CO₂ emisiją vienam asmeniui 2020 metais nulėmė tai, kad praėjusiais metais, iki pirmojo veiklos sustabdymo, daugiau skrydžių vykdėme į tolimesnes atostogų kryptis Egiptą, Tenerifę, skraidėme į tolimąsias egzotines atostogų kryptis – Tailandą, Vietnamą, Seišelius, Balio salą ir t.t. Praėjusiais metais CO₂ emisiją, tenkančią vienam asmeniui nežymia dalimi lėmė ir kiek prastesnis lėktuvų užpildymo rodiklis, kuris 2020 metais siekė 93,7%, kai tuo tarpu 2019 metais – 97,4%.

Pirmiausia pradėjome nuo savo pagrindinės veiklos metu išskiriamo anglies dvideginio suskaičiavimo, tačiau ateityje sieksime dar tiksliau išmatuoti Bendrovės veiklos įtaką regiono, kuriame veikiamo ir kartu viso pasaulio klimatui bei ekologinei pusiasuvyrai. Tiksliau žinodami tos įtakos apimtį galėsime pasirinkti geresnes priemones įtakos mažinimui ir eliminavimui.

Bendrovės atlygio ataskaita

Bendrovės atlygio principai

- Atlygio susiejimas su rezultatais ir suderinimas su akcininkų interesais. Priimdama su atlygiu susijusius sprendimus Bendrovė sutelkia dėmesį į ilgalaikius, pagal riziką įvertintus rezultatus ir atlygina už rezultatus, kurie sukuria Bendrovei ilgalaikę vertę.
- Bendros sėkmės kultūros skatinimas. Reikia skatinti ir apdovanoti už komandinį darbą, siekiant puoselėti bendros sėkmės kultūrą. Vertinant darbuotojo rezultatus, reikia atsižvelgti į indėlį visos Bendrovės mastu, verslo padaliniuose ir individualiame lygmenyje.
- Gabiausių darbuotojų pritraukimas ir išlaikymas. Ilgalaikę Bendrovės sėkmę lemia jos darbuotojų kompetencija. Bendrovės atlygio sistema daug prisideda prie jos gebėjimo pritraukti, tinkamai motyvuoti ir išlaikyti gabiausius žmones. Konkurencingas ir protingas atlygis turi padėti pritraukti ir išlaikyti gabiausius žmones, reikalingus Bendrovės verslo augimui ir palaikymui.
- Rizikos valdymo ir atlygio integracija. Reikia nustatyti patikimą ir pakankamai griežtą rizikos valdymo, atlygio išieškojimo ir gražinimo politiką, galinčią sulaikyti nuo per didelės rizikos. Bendrovės valdymo organai turi atlikti vertinimus sąžiningai, teisingai ir objektyviai bei nustatyti asmenis, atsakingus už reikšmingus su rizika susijusius įvykius, ir jų atskaitomybę. Atlygio skyrimo praktika turi atitikti atitinkamas taisykles ir reglamentus.
- Griežtas valdymas. Griežtas įmonės valdymas palaikomas ASK ir Stebėtojų tarybos prižiūrint vadovų atlygio programą, įskaitant Bendrovės atlygio principų nustatymą, bendrą Bendrovės išteklių, naudojamų skatinamajam atlygiui, peržiūrėjimą ir tvirtinimą.
- Skaidrumas akcininkams. Labai svarbu, kad akcininkai būtų skaidriai informuojami apie Bendrovės atlygio politiką. Siekdama akcininkams suteikti pakankamai informacijos ir konteksto, kad galėtų įvertinti Bendrovės programas, praktiką ir jų efektyvumą, Bendrovė atskleidžia esmines taikomos atlygio programos sąlygas ir, prireikus, visus veiksmus, kurių Bendrovė ėmėsi svarbių įvykių atveju.

Atlygio struktūra

Bendrovė ir jos dukterinės bendrovės darbuotojams užtikrina konkurencingą ir teisingą atlygį už Bendrovės ir (arba) Bendrovės grupės, taip pat darbuotojo asmeniškai pasiektus rezultatus. Atlygio politikos tikslas – išlaikyti esamus ir pritraukti naujų darbuotojų, siekiant užtikrinti verslo sėkmę.

Pagrindinės atlygio dalys

- Bazinė dalis – mėnesinis atlyginimas, kurio dydis nustatomas darbuotojų grupėms pagal atitinkamus įstatymus, reikiamas kompetencijas, pareigas, atsakomybės lygį ir kitus komponentus, nuo kurių priklauso atlygio dydis;
- Kintamoji dalis – dalis, kuri priklauso nuo Bendrovės pasiektų finansinių, ilgalaikių ir (arba) trumpalaikių tikslų ir darbuotojo individualių ir (arba) skyriaus rezultatų, o jos suma ir mokėjimo periodai nustatomi Bendrovės arba Grupės atlygio skyrimo taisyklėse. Darbuotojams keliami tikslai turėtų būti objektyvūs ir aiškiai pamatuojami. Kintamoji dalis gali sudaryti 5–30 proc. nuo bazinės darbuotojo atlyginimo dalies, mokamos pagal Bendrovės arba Grupės atlygio skyrimo taisykles;
- Metinis priedas – tai motyvuoti skirta užmokesčio dalis, išmokama atsižvelgiant į šiuos aspektus: - įvykdytus išskirtinius asmeninius darbuotojui iškeltus uždavinius; - aukštus atskirų darbuotojų rezultatus; - pasiektus konkrečių metų Bendrovės uždavinius („atlygis už bendrą sėkmę“). Visų darbuotojų atlyginimai peržiūrimi kartą per metus, kai vyksta metiniai pokalbiai su vadovu.

Aukščiausių vadovų motyvacijos sistema priklauso nuo Grupės EBITDA tikslo, pasiektų strateginių tikslų ir asmeninių tikslų. Asmeninius tikslus, taip pat jų svorį vertinime kiekvienais metais nustato Stebėtojų taryba arba Valdyba jeigu Stebėtojų taryba nesudaroma.

Bendrovės Stebėtojų taryba arba Valdyba sprendimą, kokią sumą sumokėti, priima po metinio susitikimo ir kiekvieno vadovo, kuriam buvo iškelti asmeniniai tikslai, įvertinimo. Premija sumokama pinigais arba, kai ir jei taikoma, kaip įmoka į atitinkamo darbuotojo pasirinktą pensinį fondą.

Netiesioginės finansinės naudos

Tai darbuotojui suteikiama finansinę vertę turinti nauda, tačiau nesusijusi su piniginiiais priedais, t.y. nepiniginės naudos. Netiesioginių finansinių naudų paketas parenkamas atsižvelgus į Bendrovės finansinę padėtį ir strategiją, taip pat teisingumo, lygybės ir skaidrumo principus.

Išėtinės išmokos

Pagal atitinkamos Bendrovės nacionalinius teisės aktus, išeidami iš darbo darbuotojai gali turėti teisę į išėtinę išmoką (išskyrus tuos atvejus, kai darbo sutartis nutraukiama esant tam tikriems pagrindams, pavyzdžiui, kai išeinama savo noru, darbuotojas atleidžiamas dėl su jo kalte susijusių priežasčių ir pan.). Valdybos, Stebėtojų tarybos ir Komitetų nariams mokamas atlygis nelaikomas darbo užmokesčiu, premijomis ar kitais panašiais mokėjimais, kuriuos galima susieti su oficialiu atitinkamo valdymo organo pavaldumu arba kurie priklausytų nuo Bendrovės arba Bendrovės grupės pelno ar nuostolių. Atlygis mokamas tik už veiklą atitinkamame valdymo organe ir atitinkamam valdymo organo nariui atsistatydinus arba jį pašalinus išėtinės išmokos nėra mokamos.

Ilgalaikės finansinės skatinimo priemonės - Akcijų opcionai

Suteikiant akcijų Bendrovės vadovams ir darbuotojams siekiama užtikrinti Bendrovės interesus, papildomomis priemonėmis skatinant tam tikrus Bendrovės darbuotojus prisidėti prie Bendrovės sėkmės, didinant darbuotojų finansinį, turtinį interesą bei skatinant ilgalaikį darbą Bendrovėje. Suteikiamų akcijų opcionų kiekis grindžiamas tikrosios vertės principu. Vadovai ir darbuotojai turi teisę gauti akcijų, jei pasiekiami EBITDA tikslai. Visi opcionai yra neperleidžiami, jais gali naudotis tik tas asmuo, kuriam

AB „NOVATURAS“, įmonės kodas 135567698, A. Mickevičiaus g. 27, Kaunas, Lietuva

ATLYGIO ATASKAITA UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2020 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

suteiktas opcionas. Jokiais atvejais opcionai ar su jais susijusios teisės ar privilegijos negali būti perleisti, priskirti ar įkeisti įkeitimu ar hipoteka (pagal įstatymus ar kitu pagrindu).

Stebėtojų taryba arba Valdyba jeigu Stebėtojų taryba nesudaroma, vadovaudamasi akcijų suteikimo taisyklėmis, sprendžia, kam suteikti ir kaip paskirstyti suteiktas akcijas, atsižvelgdama į vyraujančias ekonomines sąlygas, konkurencinę padėtį, kiekvieno darbuotojo indėlį į Bendrovės finansinius rezultatus, Bendrovėje išdirbtus metus ir kitas aplinkybes (priklausomai nuo atvejo).

Atlygio politikos laikymasis 2020 metais

2020 m. rezultatai dėl metų pradžioje prasidėjusios COVID-19 sukeltos pandemijos neatitiko Bendrovės vadovams 2019 metais nustatytų ilgalaikių tikslų, apimančių 2019-2021 m. periodą. Todėl už 2020 m. Bendrovės vadovams nebuvo paskirtos metinės premijos ir taip pat nebuvo paskirti akcijų opcionai.

Informaciją apie išmokas įmonės vadovai.

	Bazinis atlyginimas Eur	Kintama mėnesio atlyginimo dalis Eur	Prastovų apmokėjimas Eur	Kitos naudos Eur
Audronė Keinytė	77 116	2 039	5 866	300

Informacija apie išmokas valdymo organų nariams

	Išmokėti atlyginimai, tūkst. Eur	Atlygis už darbą valdymo ir / ar priežiūros organo veikloje, tūkst. Eur	Dividendai, tūkst. Eur	Kitos išmokos, tūkst. Eur
Stebėtojų tarybos nariai				
Sebastian Janusz Król	-	-	-	-
Vidas Paliūnas	-	4	-	-
Ugnius Radvila	-	4	-	-
Piotr Nowjalis	-	10	-	-
Franz Leitner	-	10	-	-
Valdybos nariai (iki 2020 m. birželio 30 d.)				
Birutė Čepanskienė (iki 2020 m. kovo 29 d.)	21	-	-	-
Tomas Staškūnas (iki 2020 m. birželio 30 d.)	32	-	-	-
Ieva Galvydienė (nuo 2020 m. balandžio 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d.)	7	-	-	-
Valdybos nariai (nuo 2020 m. birželio 30 d.)				
Virginijus Lepeška	-	13	-	-
Ugnius Radvila	-	10	-	-
Vidas Paliūnas	-	10	-	-
Janek Pohla	-	6	-	-
Andrius Jurkonis	-	10	-	-

Atsakingų asmenų patvirtinimas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsniu ir Lietuvos banko Informacijos atskleidimo taisyklėmis, mes, AB „Novaturas“ Generalinė direktorė Audronė Keinytė ir AB „Novaturas“ Finansų direktorius Tomas Staškūnas, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, anksčiau pateiktame AB „Novaturas“ konsoliduotame 2020 m. metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, bendra konsoliduotų įmonių būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Audronė Keinytė

Tomas Staškūnas

Generalinė direktorė

Finansų direktorius

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Novaturas“ akcininkams:

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Novaturas“ (toliau – Bendrovės) atskirųjų finansinių ataskaitų ir jos patronuojamųjų įmonių (toliau – Grupė) konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, kurias sudaro Bendrovės ir Grupės 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos ir tą dieną pasibaigusių metų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, pridėtos atskirosios ir konsoliduotosios finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės ir Grupės 2020 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Grupės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame. Kiekvienas audito dalykas ir mūsų atsakas į jį yra aprašytas toliau.

Pagrindiniai audito dalykai:	Mūsų auditoriaus atsakas į šias rizikas:
Prestižo vertės sumažėjimo analizė <i>Žr. 70,73 finansinių ataskaitų puslapius</i>	
2020 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir Grupė turėjo prestižą, kurio vertė siekė 30 327 tūkst. Eur. Prestižas, kuriam nėra nustatytas naudingo tarnavimo laikas, yra testuojamas dėl galimo vertės sumažėjimo kartą per metus arba tuomet, kai atsiranda vertės sumažėjimo požymių.	Mūsų audito procedūros šioje srityje, be kita ko, apėmė: <ul style="list-style-type: none"> esminių prestižo vertės nustatymo proceso kontrolių vidaus kontrolių testavimą, siekiant įvertinti jų pobūdį bei ar šios įdiegtos; įvertinimą, ar taikoma prestižo vertės nustatymo metodika yra tinkama;

<p>Kaip pateikta 3-oje pastaboje, nustatydamas naudojimo vertę, Bendrovė ir Grupė turi atsižvelgti į daugelį įvertinimų ir sprendimų, ypatingą dėmesį skiriant šalies, kurioje Bendrovė ir Grupė veikia, konkurencinei, ekonominei ir finansinei aplinkai, gebėjimą generuoti pagrindinės veiklos pinigų srautus iš strateginių planų, planuojamų atlikti investicijų lygį, atgaunamosios vertės skaičiavimams taikomus diskonto ir augimo koeficientus.</p> <p>Mes manome, kad prestižo vertinimas yra pagrindinis audito dalykas, kadangi prestižas yra reikšmingas finansinių ataskaitų straipsnis bei yra atliekami reikšmingi sprendimai dėl vertinime naudojamų prielaidų.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prielaidų, naudotų prestižo vertės nustatymui, tinkamumo įvertinimą, remiantis savo žiniomis apie verslą ir industriją; • taikomų pagrindinių prielaidų, tai yra augimo ir diskonto koeficientų, jautrumo analizę, kadangi prestižo naudojimo vertė yra labiausiai jautri šių koeficientų pokyčiui; ir • verslo planų, kurie buvo naudojami skaičiuojant atsiperkamąją vertę, duomenų šaltinių testavimą, pagrindžiant papildomais įrodymais: <ul style="list-style-type: none"> – praėjusių laikotarpių verslo planų ir faktinių atitinkamų laikotarpių veiklos rezultatų palyginimas; – Bendrovės veiklos ir finansų vadovų apklausa, siekiant įvertinti pagrindines prielaidas, naudotas rengiant verslo planus bei gautų paaiškinimų palyginimas su verslo planuose taikytomis prielaidomis; – verslo planuose naudotų duomenų sutikrinimas su duomenimis, pateiktais valdybai; • finansinių ataskaitų atskleidimų tinkamumo įvertinimą, įskaitant atskleidimus dėl pagrindinių prielaidų, vadovybės vertinimo ar jautrumo analizės.
<p>COVID-19 pandemijos įtaka veiklos tęstinumui</p> <p><i>Žr. finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24-25 pastabas</i></p> <p>COVID-19 pandemija turėjo ypač didelį poveikį kelionių sektoriui. Nuo pandemijos pradžios 2020 m. pavasarį dėl nacionalinių ir tarptautinių kelionių apribojimų labai sumažėjo kelionių skaičius. Apribojimai turėjo didelės įtakos Grupės ir Bendrovės veiklai ir likvidumui.</p> <p>Bendrovė parengė Grupės pinigų srautų prognozę ateinantiems metams, kuri didžiąja dalimi priklauso nuo Bendrovės padarytų prielaidų dėl būsimų verslo pokyčių ir iš jų gaunamų pinigų srautų įplaukų bei išmokų. 2021 m. ir vėlesnių metų planas grindžiamas prielaida, kad vakcina bus plačiai prieinama arba bus parengta testavimo strategija. Inicijuotų priemonių pagalba tikimasi reikšmingo kaštų taupymo bei papildomo finansavimo.</p> <p>Nustatėme, kad svarbiausia prielaida vertinant Grupės gebėjimą tęsti veiklą yra tikėtini būsimi Grupės pinigų srautai, kurie yra pagrindinis prognozuojamos likvidumo pozicijos veiksnys. Skaičiavimams, kuriais grindžiamas vertinimas, reikia, kad vadovybė priimtų subjektyvius sprendimus.</p>	<p>Mūsų audito procedūros, susijusios su vadovybės atliekamo veiklos tęstinumo vertinimu, be kita ko, apėmė:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Su vadovybe ir valdyba aptarėme, kokią įtaką, tiek tiesioginę, tiek ir netiesioginę, COVID-19 pandemija turėjo ir gali turėti ateityje Bendrovei ir Grupei dėl nacionalinių ir tarptautinių kelionių apribojimų trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu. Aptarėme, kokias skirtingas prielaidas ir scenarijus Bendrovė naudojo vertinimams. • Išanalizavome Grupės veiklos planą, įskaitant likvidumo prognozę, ir aptarėme jį su atsakingo lygio vadovais. Mes įvertinome vadovybės atskleistą informaciją apie pagrindines planavimo prielaidas, strateginius tikslus, numatomus pokyčius ir veiklos priemones patikimumą (skaidrumą, nuoseklumą, prieštaravimų nebuvimą) ir jų įtaką/atskleidimą pinigų srautuose. • Taip pat patikrinome prognozės aritmetinį tikslumą, pilnumą ir nuoseklumą. Šiuo atžvilgiu mes taip pat peržiūrėjome ir aptarėme 2020 m. priimtų priemonių įgyvendinimą; taip pat peržiūrėjome audito įrodymus, pagrindžiančius reikšmingus poataskaitinius įvykius (kurie aprašyti 24 pastaboje). Siekdami įvertinti į likvidumo planą įtrauktas

<p>COVID-19 pandemijos įtakos veiklos tęstinumui peržiūra buvo pagrindinis audito dalykas dėl plataus masto politinio, medicininio ir pasaulinio ekonominio poveikio ir dėl priemonių, kurių Bendrovė ir Grupė ėmėsi šiuo atžvilgiu, kad sumažintų riziką, ir dėl jų svarbos planuojant verslą.</p>	<p>pinigų srautų įplaukas ir išlaidas, be kita ko, peržiūrėjome sutartis su bankais, Vyriausybės paramą ir įvertinome sąlygas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Be to, patikrinome, ar finansinėse ataskaitose ir metinėje ataskaitoje pateikiama informacija apie COVID-19 pandemijos poveikį veiklos tęstinumui, visų pirma priemones, kurių Bendrovė ir Grupė ėmėsi rizikai sumažinti ir ateities planus, taip pat ar tinkamai ir išsamiai atskleidžiami poataskaitiniai įvykiai.
---	---

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija, pateikta Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdysenos ataskaitą, ir Socialinės atskaitomybės ataskaitą ir Atlygio ataskaitą, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvarstyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, ar mūsų žinioms pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji yra kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu, remdamiesi atliktu darbu, pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdysenos ataskaitą ir Atlygio ataskaitą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Bendrovės ir Grupės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdysenos ataskaitą bei Atlygio ataskaitą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- Bendrovės ir Grupės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdysenos ataskaitą ir Atlygio ataskaitą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- Bendrovės ir Grupės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdysenos ataskaitą, tačiau išskyrus Atlygio ataskaitą, buvo parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo bei Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šių finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas, vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir Grupę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal TAS. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir laikėmės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- Nustatėme ir įvertinome finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas.
- Supratome su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarėme išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- Surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų apie įmonių finansinę informaciją ar verslo veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Taip pat pateikėme už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie, galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokios pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Akcininkų sprendimu 2021 m. kovo 12 d. buvome paskirti atlikti Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą. Mūsų paskyrimas atlikti Bendrovės ir Grupės atskirųjų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditą acnininkų sprendimu atnaujinamas kiekvienais metais ir bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra trys metai.

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos Audito komitetui.

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Bendrovei ir Grupei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų nei finansinių ataskaitų audito paslaugų, išskyrus mokesčių konsultacijų paslaugas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugas.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Simonas Rimašauskas.

UAB „Deloitte Lietuva“

Įmonės audito pažymėjimo Nr. 001275

Simonas Rimašauskas

Atestuotas auditorius

Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000466

Vilnius, Lietuvos Respublika

2021 m. balandžio 20 d.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Prestižas	3	30 327	30 327	30 327	30 327
Ilgalaikis nematerialusis turtas	3	115	248	108	186
Ilgalaikis materialusis turtas	4	122	208	99	154
Valdomas turtas	4	219	562	103	259
Investicijos į dukterines įmones	5	-	-	2 859	3 220
Ilgalaikės gautinos sumos		23	220	23	30
Atidėtojo mokesčio turtas	17	954	30	917	-
Ilgalaikio turto iš viso		31 760	31 595	34 436	34 176
Trumpalaikis turtas					
Atsargos		2	4	1	1
Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	6	7 837	8 973	6 741	4 965
Iš pirkėjų gautinos sumos	7	144	652	72	421
Iš susijusių šalių gautinos sumos	20	-	-	1 042	280
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		70	175	69	174
Kitos gautinos sumos	7	184	874	179	684
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	8	-	261	-	261
Rezervuoti pinigai	9	2 300	2 300	2 300	2 300
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	9	3 065	4 554	203	1 391
Trumpalaikio turto iš viso		13 602	17 793	10 607	10 477
Turto iš viso		45 362	49 388	45 043	44 653

(Tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Nuosavas kapitalas					
Kapitalas	1	234	234	234	234
Pinigų srautų pasikeitimo apsidraudimo rezervas		(421)	222	(421)	222
Privalomasis rezervas	10	29	29	29	29
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	10	145	145	-	-
Nepaskirstytasis pelnas		13 774	19 524	10 372	15 457
Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės savininkams		13 761	20 154	10 214	15 942
Mažumos dalis		-	-	-	-
Nuosavo kapitalo iš viso		13 761	20 154	10 214	15 942
Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Po vienerių metų mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Dotacijos ir subsidijos		-	-	-	-
Ilgalaikės paskolos	11	9 140	4 000	8 500	4 000
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	11	1 915	-	8 392	7 000
Atidėto mokesčio įsipareigojimai	17	-	-	-	25
Lizingo įsipareigojimai	4	83	360	23	167
Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		11 138	4 360	16 915	11 192
Per vienerius metus mokėtinos sumos ir įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	11	3 061	2 000	2 699	2 000
Trumpalaikės paskolos	11	2 737	-	4 037	-
Prekybos skolos		1 961	4 173	1 191	3 316
Susijusioms šalims mokėtinos sumos	20	-	-	2 478	3 310
Gauti išankstiniai apmokėjimai		10 876	14 997	6 241	6 239
Mokėtinas pelno mokestis		7	1 253	-	1 157
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	12	1 178	2 235	680	1 397
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	8	495	-	495	-
Lizingo įsipareigojimai	4	148	216	93	100
Per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso		20 463	24 874	17 914	17 519
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		45 362	49 388	45 043	44 653

(Pabaiga)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2021 m. balandžio 20 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2021 m. balandžio 20 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2021 m. balandžio 20 d.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Bendrujų pajamų ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Pardavimo pajamos	13	32 894	179 723	14 780	100 463
Pardavimo savikaina	14	(29 299)	(157 839)	(13 476)	(88 680)
Bendrasis pelnas		3 595	21 884	1 304	11 783
Pardavimo (sąnaudos)	15	(4 112)	(13 751)	(1 831)	(6 720)
Bendrosios ir administracinės (sąnaudos)	15	(3 234)	(4 501)	(2 424)	(3 059)
Kitos veiklos pajamos		189	112	11	100
Kitos veiklos (sąnaudos)		(2)	(3)	-	(1)
Veiklos pelnas		(3 564)	3 741	(2 940)	2 103
Finansinės pajamos	16	737	481	584	2 922
Finansinės (sąnaudos)	16	(3 723)	(1 132)	(3 558)	(945)
Pelnas prieš apmokestinimą		(6 550)	3 090	(5 914)	4 080
Pelno mokesčio (sąnaudos)	17	800	1 124	829	1 766
Grynasis pelnas		(5 750)	4 214	(5 085)	5 846
Kitos bendrosios pajamos, perkeltinos į pelną ar nuostolius ateityje					
Rezultatas iš pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo sandorio	8	(756)	1 851	(756)	1 851
Pelno mokesčio įtaka	17	113	(278)	113	(278)
Viso bendrujų pajamų		(6 393)	5 787	(5 728)	7 419
Grynasis pelnas priskirtinas:					
Bendrovės akcininkams		(5 750)	4 214	(5 085)	5 846
Nekontroliuojamai daliai		-	-	-	-
		(5 750)	4 214	(5 085)	5 846
Bendrosios pajamos priskirtinos:					
Bendrovės akcininkams		(6 393)	5 787	(5 728)	7 419
Mažumai		-	-	-	-
		(6 393)	5 787	(5 728)	7 419
Įprastinės veiklos pelnas tenkantis vienai akcijai:					
Vienai akcijai tenkantis paprastas pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams (Eurais už viena akciją)	21	(0,74)	0,54		

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2021 m. balandžio 20 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2021 m. balandžio 20 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2021 m. balandžio 20 d.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

Grupė	Pastabos	Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams							Iš viso
		Kapitalas	Privalomasis rezervas	Pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	Nuosavybė tenkanti Bendrovės akcininkams	Nekontroliuojama dalis	
2018 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(1 351)	15 310	145	14 367	-	14 367
Grynasis metų pelnas		-	-	-	4 214	-	4 214	-	4 214
Kitos bendrosios pajamos		-	-	1 573	-	-	1 573	-	1 573
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	1 573	4 214	-	5 787	-	5 787
Akcinio kapitalo didinimas		-	-	-	-	-	-	-	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	-	-	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	222	19 524	145	20 154	-	20 154
Grynasis metų pelnas		-	-	-	(5 750)	-	(5 750)	-	(5 5750)
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(643)	-	-	(643)	-	(643)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(643)	(5 750)	-	(6 393)	-	(6 393)
Akcinio kapitalo didinimas		-	-	-	-	-	-	-	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	-	-	-	-	-
2020 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(421)	13 774	145	13 761	-	13 761

(Tęsinys kitame puslapyje)

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos (tęsinys)

Bendrovė	Pastabos	Pinigų srautų pasikeitimo rizikos apsidraudimo rezervas				Iš viso
		Kapitalas	Privalomasis rezervas	Nepaskirstytasis pelnas		
2018 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(1 351)	9 611	8 523
Grynasis metų pelnas		-	-	-	5 846	5 846
Kitos bendrosios pajamos		-	-	1 573	-	1 573
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	1 573	5 846	7 419
Akcinio kapitalo didinimas		-	-	-	-	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	222	15 457	15 942
Grynasis metų pelnas		-	-	-	(5 085)	(5 085)
Kitos bendrosios pajamos		-	-	(643)	-	(643)
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	(643)	(5 085)	(5 728)
Akcinio kapitalo didinimas		-	-	-	-	-
Patvirtinti dividendai	20	-	-	-	-	-
2020 m. gruodžio 31 d. likutis		234	29	(421)	10 372	10 214

(Pabaiga)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė	Audronė Keinytė	2021 m. balandžio 20 d.
Finansų direktorius	Tomas Staškūnas	2021 m. balandžio 20 d.
Vyr. finansininkas	Giedrius Ribakovas	2021 m. balandžio 20 d.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

P pinigų srautų ataskaitos

Pastabos	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai				
Grynasis pelnas	(5 750)	4 214	(5 085)	5 846
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:				
Nusidėvėjimas ir amortizacija	441	522	289	343
Atidėtojo mokesčio pasikeitimas	17 (924)	(2 805)	(942)	(2 772)
Einamojo laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos	17 11	1 959	-	1 284
Investicinės ir finansinės veiklos ir kitų nepiniginių straipsnių eliminavimas	206	2 087	724	(501)
	(6 016)	5 977	(5 014)	4 200
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:				
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	2	(1)	-	-
Iš pirkėjų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	508	45	(413)	1 026
Kitų gautinų sumų ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas	951	1 093	766	449
Išankstinių apmokėjimų ir ateinančių laikotarpių sąnaudų (padidėjimas) sumažėjimas	1 333	(267)	(1 769)	308
Prekybos skolų padidėjimas (sumažėjimas)	(2 212)	(438)	(2 957)	2 989
Gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	(4 121)	738	2	544
Kitų mokėtinų sumų ir sukauptų sąnaudų padidėjimas (sumažėjimas)	(1 485)	(1 558)	(1 142)	(1 262)
Pagrindinės veiklos pinigų srautai	(11 040)	5 589	(10 526)	8 254
(Sumokėtos) palūkanos	(847)	(487)	(1 008)	(749)
Sumokėtas pelno mokestis	(232)	(679)	(132)	(216)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai	(12 119)	4 423	(11 667)	7 289
Investicinės veiklos pinigų srautai				
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) (įsigijimas)	(55)	(71)	(53)	(45)
Gauti dividendai	-	-	-	2 831
Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas	31	36	1	36
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	(24)	(35)	(52)	2 822

(Tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

2020 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansinės veiklos pinigų srautai					
Paskolų gavimas	11	16 116	-	16 391	-
Paskolų (grąžinimas)	11	(5 263)	(2 000)	(5 763)	(9 000)
(Sumokėti) dividendai		-	-	-	-
Lizingo mokėjimai		(199)	(237)	(97)	(104)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		10 654	(2 237)	10 531	(9 104)
Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		(1 489)	2 151	(1 188)	1 007
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		6 854	4 703	3 691	2 684
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		5 365	6 854	2 503	3 691

(Pabaiga)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

<u>Generalinė direktorė</u>	<u>Audronė Keinytė</u>	<u>2021 m. balandžio 20 d.</u>
<u>Finansų direktorius</u>	<u>Tomas Staškūnas</u>	<u>2021 m. balandžio 20 d.</u>
<u>Vyr. finansininkas</u>	<u>Giedrius Ribakovas</u>	<u>2021 m. balandžio 20 d.</u>

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1 Bendroji informacija

AB „Novaturas“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

A. Mickevičiaus g. 27, Kaunas,
Lietuva.

Grupė ir Bendrovė užsiima kelionių organizavimu ir platinimu. Bendrovė įregistruota 1999 m. gruodžio 16 d.

Bendrovės akcininkai buvo:

	2020 m. gruodžio 31 d.		2019 m. gruodžio 31 d.	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis, proc.	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis, proc.
Central European Tour Operator S.A.R.L.	-	-	2 687 454	34,42
Rendez Vous OU	800 000	10,25	-	-
Moonrider OU	780 000	9,99	-	-
UAB „ME Investicija“	779 900	9,99	779 900	9,99
Ugnius Radvila	740 702	9,49	740 702	9,49
Rytis Šūmakaris	535 278	6,86	535 278	6,86
Vidas Paliūnas	535 278	6,86	535 278	6,86
Rondam AS	410 000	5,25	-	-
Kiti	3 225 842	41,32	2 528 388	32,38
Iš viso	7 807 000	100,00	7 807 000	100,00

Central European Tour Operator S.A.R.L. (Liuksemburgas) turi galutinį akcininką Polish Enterprise Fund VI L.P., kuris registruotas Ugland House, South Church street, KY-George Town, JAV.

„ME Investicija“ – investicinė bendrovė, valdanti vieną iš didžiausių Europos transporto paslaugų grupę „Girteka“.

Rendez Vous" OU vadovas Janek Pohla yra „Tahe Outdoors“ įkūrėjas ir valdybos narys. „Tahe Outdoors“ – daugiau nei 25 metus sėkmingai veikianti vandens sporto įrangos gamintoja ir platintoja, viena iš srities lyderių Europoje.

„Moonrider" OU priklauso Estijos investicijų bendrovei „Go Group“, veikiančiai turizmo, transporto, nekilnojamojo turto, inžinerijų srityse.

„Rondam" AS įmonių grupei priklausančios bendrovės valdo didžiausią Tartu viešbutį su SPA centru „Dorpat“, taip pat vieną iš geriausiai vertinamų Talino viešbučių „Lydia“.

Visos akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė 0,03 Eur, yra paprastosios ir 2020 m. bei 2019 m. gruodžio 31 d. buvo pilnai apmokėtos. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. dukterinės įmonės Bendrovės akcijų neturėjo. Bendrovė taip pat neturėjo įsigijusi savų akcijų.

Grupę sudaro Bendrovė AB „Novaturas“ ir jos dukterinės įmonės (toliau – Grupė):

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Grupės valdomų akcijų dalis	Grupės valdomų akcijų dalis	Pagrindinė veikla
		2020 m. gruodžio 31 d., proc.	2019 m. gruodžio 31 d., proc.	
SIA „Novatours“	Kr. Valdemara g. 100, Ryga, Latvija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
OU „Novatours“	Ravala g. 6, Talinas, Estija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
UAB „Aviaturas ir partneriai“	Konstitucijos pr. 15/5, Vilnius, Lietuva	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.
SRL „Novatours Holidays“	M. Caramfil g. 53, Bukareštas, Rumunija	100	100	Kelionių organizavimas ir platinimas.

2020 m. ir 2019 m. Bendrovės dukterinė įmonė SRL „Novatours Holidays“ veiklos nevykdė.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo filialą, registruotą adresu J. Jasinskio g. 16, Vilnius, Lietuva. Filialo registracijos kodas 125142371. Jo veiklos finansiniai rezultatai yra įtraukti į Bendrovės finansines ataskaitas.

2 Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės ir Bendrovės finansinių metų, pasibaigusį 2020 m. gruodžio 31 d., finansines ataskaitas, yra šie:

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau – ES).

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2021 m. balandžio 20 d. Bendrovės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės paruošti naujas finansines ataskaitas.

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos buvo paruoštos remiantis istorine savikaina, išskyrus finansines išvestines priemones, kurios yra įvertintos tikraja verte.

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Grupė ir Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS ir jų pakeitimus:

- **16-ojo TFAS „Nuoma“ pataisos** „Su COVID-19 susijusios nuomos nuolaidos“ (ES priėmė 2020 m. spalio 9 d. ir taikomos finansiniams metams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau, ne vėliau kaip nuo 2020 m. birželio 1 d.),
- **9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ pataisos** – Tikėtinų kredito nuostolių pripažinimas – ES priėmė 2018 m. kovo 22 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **19-ojo TAS „Išmokos darbuotojams“ pakeitimai** – Apibrėžtųjų išmokų planai, pakeitimai arba sumažinimai – ES priėmė 2019 m. kovo 13 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias ir bendras įmones“ pataisos** – Ilgalaiškės investicijos į asocijuotąsias ir bendras įmones – ES priėmė 2019 m. vasario 8 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **Įvairių išleistų standartų „TFAS (2015 – 2017 m.) patobulinimai“ pakeitimai**, sudaryti remiantis kasmetiniu TFAS patobulinimo projektu (3-asis TFAS, 11-asis TFAS, 12-asis TAS, 23-asis TAS), pirmiausia siekiant panaikinti neatitikimus ir išaiškinti terminus – ES priėmė 2019 m. kovo 14 d. (pakeitimai bus pradėti taikyti metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau),
- **23-asis TFAKK „Neapibrėžtumas dėl pelno mokesčio pripažinimo“** – ES priėmė 2018 m. spalio 23 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Šių esamų standartų ir interpretacijų pataisų pritaikymas neturėjo jokios įtakos Grupės ir Bendrovės apskaitos politikos pakeitimams.

Standartai, pataisos ir aiškinimai, patvirtinti Europos Sąjungoje, tačiau dar neįsigalioję, kurių Grupė ir Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo datą, nurodyti standartai, esamų standartų pataisos ir interpretacijos, patvirtinti Tarptautinių apskaitos standartų tarybos (TAST), buvo išleisti, bet dar negaliojo:

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimai ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos“** – Medžiagos apibrėžimas – ES priėmė 2019 m. lapkričio 29 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau).
- **9-ojos TFAS „Finansinės priemonės“, 39-ojo TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ ir 7-ojo TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pataisos** „Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma“, kurias ES priėmė 2020 m. sausio 15 d. (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **TFAS standartų koncepcinės finansinės atskaitomybės tvarkos pataisos** ES priėmė 2019 m. lapkričio 29 d. (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems nuo 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau).

Grupė ir Bendrovė nusprendė netaikyti iš anksto priimtų naujų ir esamų standartų pakeitimų iki jų įsigaliojimo datos. Grupė ir Bendrovė numato, kad šių standartų priėmimas ir esamų standartų pakeitimai neturės reikšmingos įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms pirminio taikymo laikotarpiu.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

Standartai, aiškinimai ir jų pataisos, kurie dar nėra patvirtinti Europos Sąjungoje ir kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo datą, nurodyti standartai, esamų standartų pataisos ir interpretacijos, patvirtinti Tarptautinių apskaitos standartų tarybos (TAST) ir priimti ES, buvo išleisti, bet dar negaliojo:

- **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“**, įskaitant 17-ojo TFAS pataisas (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **3-ojo TFAS „Verslo junginiai“ pataisos** „Verslo apibrėžimas“, kurias ES priėmė 2020 m. balandžio 21 d. (taikomos verslo jungimams, kurių įsigijimo data sutampa su pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau, pradžia arba yra vėlesnė, ir turto įsigijimui, kurio data sutampa su to laikotarpio pradžia arba yra vėlesnė),
- **1-ojo TAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas pataisos** „Ilgalaikių įsipareigojimų grupavimas į trumpalaikius ir ilgalaikius“ (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. ar vėliau),
- **14-asis TFAS „Reguliuojamo atidėjimo sąskaitos“** (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. ar vėliau) – Europos Komisija nusprendė netaikyti šio laikino standarto ir laukti, kol bus parengtas galutinis standartas,
- **10-ojo TFAS „Konsoliduotos finansinės ataskaitos“ ir 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones ir bendras įmones“ pataisos** – „Turto pardavimas ar turtinis įnašas tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės arba bendros įmonės“ (įsigaliojimo data buvo atidėta neapibrėžtam laikotarpiui, kol bus baigtas nuosavybės metodo tyrimų projektas),

Jokių kitų naujų ar atnaujintų standartų, kurie dar nėra pradėti taikyti, bet tikimasi, kad turėtų reikšmingos įtakos Grupės ir Bendrovės finansinėms ataskaitoms, nėra.

2.2. Finansinių ataskaitų valiuta

Šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurais, kuri yra Bendrovės ir Grupės įmonių, veikiančių Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, funkcinė valiuta. Užsienyje veikiančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra atitinkama tų užsienio šalių, kuriose yra jų buveinės, valiuta ir šių dukterinių įmonių finansinėse ataskaitose sandoriai yra apskaitomi jų funkcinė valiuta.

Sandoriai, sudaromi užsienio valiuta, iš pradžių apskaitomi funkcinė valiuta sandorio įvykdymo datą. Finansinis turtas ir įsipareigojimai išreikšti užsienio valiuta yra konvertuojami į funkcinę valiutą finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą, taikant finansinės būklės ataskaitos dienos valiutos keitimo kursą.

Užsienio dukterinių įmonių turtas ir įsipareigojimai verčiami į litus ataskaitos sudarymo datą, naudojant finansinės būklės ataskaitos datos valiutos keitimo kursą, o jų bendrųjų pajamų ataskaitos perskaičiuojamos taikant vidutinį svertinį metų valiutos keitimo kursą. Valiutos keitimo skirtumai apskaitomi kitose bendrose pajamose. Pardavus užsienio dukterinę įmonę, kitose bendrose pajamose sukauptas valiutos perskaičiavimo rezultatas yra pripažįstamas pelnu (nuostoliais).

Iš užsienio dukterinių įmonių ilgalaikės gautinos sumos ir joms suteiktos paskolos, kurių nėra nei planuojama nei tikimasi atgauti, yra laikomos Bendrovės investicijų į užsienyje veikiančias įmones dalimi. Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose valiutos keitimo skirtumas, susijęs su minėtomis gautinomis sumomis / paskolomis, pripažintas atskirose dukterinės įmonės finansinėse ataskaitose, yra perkeliamas į kitas bendrąsias pajamas. Pardavus užsienio dukterinę įmonę, šis kitose bendrose pajamose sukauptas valiutos perskaičiavimo rezultatas yra pripažįstamas pelne (nuostoliuose).

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.3. Konsolidavimo principai

Konsoliduotos Grupės finansinės ataskaitos apima AB „Novaturas“ ir jos dukterines bendroves. Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos tiems patiems ataskaitiniams metams bei naudojant vienodus apskaitos principus.

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo tos datos, kai jų kontrolė pereina Grupei ir nebėra konsoliduojamos nuo tos datos, kai kontrolė perleidžiama už Grupės ribų. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir nerealizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių yra eliminuojami. Nuosavas kapitalas ir grynasis rezultatas, priskirtini akcininkų mažumai (nekontroliuojančiai daliai), finansinės būklės ataskaitoje ir bendrųjų pajamų ataskaitoje yra parodomi atskirai.

Per metus įsigytos ar parduotos dukterinės įmonės pajamos ir sąnaudos yra įtraukiamos į konsoliduotą bendrųjų pajamų ataskaitą atitinkamai nuo dukterinės įmonės įsigijimo datos iki dukterinės įmonės pardavimo datos. Bendrosios dukterinių įmonių pajamos yra priskiriamos Bendrovės savininkams ir nekontroliuojančiai daliai (net jei nekontroliuojančios dalies rezultatas taptų neigiamas).

Dukterinių įmonių finansinės ataskaitos koreguojamos taip, kad jų apskaitos politikos atitiktų kitų Grupės įmonių taikomas apskaitos politikas, jei būtina. Konsolidavimo tikslais dukterinių įmonių finansinės ataskaitos yra parengiamos pagal patronuojančios bendrovės finansinius metus.

Visi Grupės vidaus tarpusavio sandoriai, balansiniai likučiai, pajamos ir sąnaudos yra eliminuojami konsoliduojant.

Grupės mažumos dalies įsigijimai ir perleidimai yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoris: skirtumas tarp įsigytos iš mažumos dalies / mažumai perleisto gryojo turto vertės Grupės finansinėse ataskaitose ir akcijų įsigijimo / pardavimo kainos yra apskaitomas tiesiogiai nuosavame kapitale.

Verslo jungimai

Verslo jungimai apskaitomi naudojant įsigijimo metodą. Įsigijimo savikaina yra nustatoma sudedant pervesto atlygio tikrąją vertę įsigijimo dieną ir mažumos dalies įsigytame subjekte, jei tokia yra, sumą. Kiekvieno verslo įsigijimo atveju pirkėjas įvertina mažumos dalį įsigytame subjekte arba tikrąją vertę, arba proporcingą įgyjamo subjekto identifikuojamo gryojo turto dalimi. Patirtos įsigijimo išlaidos yra nurašomos, įtraukiant jas į administracines sąnaudas.

Jei verslo jungimas vykdomas etapais, pirkėjo iš anksčiau valdoma nuosavybės dalis įgyjamoje įmonėje yra įvertinama tikrąja verte įsigijimo dieną per pelną (nuostolį). Neapibrėžta atlygio dalis, kurią pirkėjas turės mokėti, pripažįstama tikrąja verte įsigijimo dieną. Neapibrėžto atlygio, kuris laikomas turtu ar įsipareigojimu, tolimesni įvertinimai tikrąja verte bus pripažinti pagal 39 TAS: arba per pelną/nuostolį, arba kaip pokytis kitose bendrosiose pajamose. Jei neapibrėžtasis atlygis yra klasifikuojamas kaip nuosavas kapitalas, jis nėra pakartotinai vertinamas, o jo vėlesnis mokėjimas yra apskaitomas nuosavo kapitalo dalyje.

Prestižas yra pripažįstamas įsigijimo verte ir yra lygus sumai, kuria visas pervestas atlygis, įskaitant pripažintą mažumos dalies sumą, viršija grynąjį įsigyjamo turto ir įvertintų įsipareigojimų sumą. Jei šis atlygis yra mažesnis nei tikroji įsigytos dukterinės įmonės gryojo turto vertė, skirtumas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Po pirminio pripažinimo prestižas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus bet kokius sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius.

Kai prestižas sudaro įplaukas kuriančio vieneto dalį, ir to vieneto sudėtyje esančios veiklos dalis yra parduodama, prestižas, susijęs su parduota veikla, yra įtraukiamas į parduodamos veiklos apskaitinę vertę, nustatant pelną arba nuostolius iš veiklos pardavimo. Tokiu atveju parduotas prestižas yra įvertinamas atsižvelgiant į parduotos veiklos santykinę vertę lyginant su likusia įplaukas kuriančio vieneto dalimi.

2.4. Prestižas

Prestižas iš pradžių pripažįstamas ir vertinamas kaip nurodyta aukščiau.

Prestižas nėra amortizuojamas, bet peržiūrimas dėl vertės sumažėjimo bent kartą per metus. Vertinant vertės sumažėjimą, prestižas yra priskiriamas kiekvienam Grupės ar Bendrovės pinigų kuriančiam vienetui (ar vienetų grupei), kuris, tikimasi, gaus naudos iš jungimo sinergijos. Pinigus kuriantys vienetai, kuriems priskiriamas prestižas, kasmet tikrinami dėl vertės sumažėjimo arba dažniau, kai esama požymių, kad vienetas gali būti sumažėjęs. Jei pinigus kuriančio vieneto atsiperkamoji vertė yra mažesnė už vieneto balansinę vertę, vertės sumažėjimo nuostoliai pirmiausiai pripažįstami siekiant sumažinti vienetui priskirto prestižo balansinę vertę, o po to skiriami į kitus turto vienetus *pro-rata* pagrindu, remiantis kiekvieno turto vieneto balansine verte. Per kitą laikotarpį prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai neatstatomi.

Perleidus pinigus kuriantį vieneta, priskirtina prestižo suma yra įtraukiama į pelno ar nuostolių nustatymą perleidimo metu.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.5. Investicijos į dukterines įmones (Bendrovė)

Investicijos į dukterines įmones atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo verte, atėmus vertės sumažėjimą.

2.6. Nematerialusis turtas (išskyrus prestižą)

Nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas. Grupė ir Bendrovė neturi nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, su neriboto tarnavimo laiku.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per jo naudingo tarnavimo laikotarpį.

Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiu ilgalaikiu turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 3 metų laikotarpį.

Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant numatomą ekonominę naudą iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

2.7. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo vertė ir sukauptas nusidėvėjimas sąskaitose yra eliminuojami, o pardavimo pelnas ar nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negražinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatuoti arba perkėlimu į jo naudojimo vietą.

Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos ilgalaikiam materialiajam turtui pradėjus veikti, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį vidutinį naudingo tarnavimo laiką:

Transporto priemonės	6 - 10 metų
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	2 - 5 metai
Kitas ilgalaikis turtas	2 - 5 metai

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinė vertė ir nusidėvėjimo metodas yra kasmet peržiūrimi, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pobūdį.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynųjų pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiami į tų metų bendrųjų pajamų ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas.

2.8. Finansinis turtas

Visi įprastiniai finansinio turto pirkimai ar pardavimai yra pripažįstami ir jų pripažinimas yra nutraukiamas pagal prekybos datą.

Įprastinis turto pirkimas ar pardavimas yra finansinio turto pirkimas ar pardavimas pagal sutartį pristatant turtą per tam tikrą laiką, nustatytą pagal atitinkamos rinkos taisyklę ar susitarimą.

Visas pripažintas finansinis turtas vėliau įvertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte, priklausomai nuo finansinio turto klasifikacijos.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinis turtas (tęsinys)

Finansinio turto klasifikavimas

Vėliau amortizuota savikaina įvertinamos skolos priemonės, atitinkančios šias sąlygas:

- finansinis turtas yra laikomas verslo modelyje, kurio tikslas yra laikyti finansinį turtą, kad būtų surinkti sutartiniai pinigų srautai; ir
- finansinio turto sutartinėmis sąlygomis konkrečiomis dienomis atsiranda pinigų srautai, kurie yra tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai už pagrindinę mokėtiną sumą.

Skolos priemonės, kurios atitinka šias sąlygas, yra pripažįstamos vėliau tikrąja verte kitose bendrose pajamose (angl. FVTOCI):

- finansinis turtas yra laikomas verslo modelyje, kurio tikslas yra laikyti finansinį turtą, kad būtų surinkti sutartiniai pinigų srautai; ir
- finansinio turto sutartinėmis sąlygomis konkrečiomis dienomis atsiranda pinigų srautai, kurie yra tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai už pagrindinę mokėtiną sumą.

Pagal nutylėjimą, visas kitas finansinis turtas yra įvertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius (angl. FVTPL)

Amortizuota savikaina ir faktinių palūkanų metodas

Faktinių palūkanų metodas yra skolos priemonės amortizuotos savikainos ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas.

Finansinio turto, išskyrus įsigytą ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turintį finansinį turtą (t. y. turtą, kurio vertė yra sumažėjusi dėl paskolos pradinio pripažinimo metu), efektyvi palūkanų norma yra norma, kuri tiksliai diskontuoja numatomas būsimas pinigų įplaukas (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie sudaro neatsiejamą faktinės palūkanų normos dalį, sandorio išlaidas ir kitas priemokas ar nuolaidas), išskyrus tikėtinus kredito nuostolius per numatomą skolos priemonės galiojimo laikotarpį arba, kai tinkama, trumpesnį laikotarpį iki skolos priemonės bendrosios balansinės vertės esant pradiniam pripažinimui. Įsigyto ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turinčio finansinio turto palūkanų įtakota efektyvi palūkanų norma apskaičiuojama diskontuojant numatomus būsimus pinigų srautus, įskaitant tikėtinus kredito nuostolius, iki skolos priemonės amortizuotos savikainos pirminio pripažinimo metu.

Finansinio turto amortizuota savikaina yra suma, kuria finansinis turtas yra įvertinamas pirminio pripažinimo metu, atėmus pagrindinės sumos grąžinimo mokėjimus, pridėjus sukauptą pradinės ir galutinės sumų skirtumo amortizaciją, naudojant faktinių palūkanų metodą, pakoreguota dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams padengti. Bendroji finansinio turto balansinė vertė yra finansinio turto amortizuota savikaina prieš koregavimą dėl bet kokių atidėjinių nuostoliams padengti.

Palūkanų pajamos pripažįstamos taikant faktinių palūkanų metodą skolos priemonėms, kurios vėliau įvertinamos amortizuota savikaina ir tikrąja verte per pelną ar nuostolius. Finansiniam turtui, išskyrus įsigytą ar dėl kredito atsiradusį vertės sumažėjimą turintį finansinį turtą, palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant faktinių palūkanų normą bendrajai finansinio turto balansinei vertei, išskyrus finansinį turtą, kuris vėliau įtakojamas kredito nuvertėjo. Jei vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais kredito įtakojamos finansinės priemonės kredito rizikos pobūdis pagerėja taip, kad finansinis turtas nebėra nuvertėjęs dėl kredito įtakos, palūkanų pajamos pripažįstamos taikant faktinių palūkanų normą finansinio turto bendrajai balansinei vertei.

Palūkanų pajamos yra pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje ir yra įtrauktos į eilutę „Finansinės pajamos – palūkanų pajamos“ (16 pastaba).

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Grupė ir Bendrovė pripažįsta atidėjinius nuostoliams padengti dėl tikėtinų kredito nuostolių, susijusių su investicijomis į skolos priemones, kurios yra vertinamos amortizuota savikaina arba tikrąja verte kitose bendrose pajamose, gautinose pagal nuomos sutartį sumose, prekybos gautinose sumose ir pajamose iš sutarčių, taip pat finansinių garantijų sutartyse. Tikėtinų kredito nuostolių suma atnaujinama kiekvieną ataskaitos sudarymo dieną, kad atspindėtų kredito rizikos pokyčius nuo pradinio atitinkamos finansinės priemonės pripažinimo.

Grupė ir Bendrovė visada pripažįsta tikėtinus galiojimo laikotarpio kredito nuostolius prekybos gautinoms sumoms, pajamoms iš sutarčių ir gautinoms pagal nuomos sutartį sumoms. Tikėtini šio finansinio turto kredito nuostoliai apskaičiuojami naudojant atidėjinių matricą, remiantis Grupės ir Bendrovės istorine kredito nuostolių patirtimi, pakoreguotą pagal skolininkams būdingus veiksnius, bendrąsias ekonomines sąlygas ir esamos bei prognozuojamos sąlygų krypties įvertinimą ataskaitos sudarymo dieną, įskaitant pinigų laiko vertę, jei tinkama.

(i) Nurašymo politika

Grupė ir Bendrovė nurašo finansinį turtą, kai esama informacijos, kad skolininkas turi didelių finansinių sunkumų ir nėra realios perspektyvos atgauti turtą, t. y., kai skolininkas yra likviduojamas arba yra pardėtas bankroto procesas, arba iš prekybos gautinų sumų atveju, kai mokėtinos sumos nemokėtos daugiau nei du metus, priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau. Nurašytam finansiniam turtui vis dar gali būti taikomi vykdymo užtikrinimo veiksmai pagal Grupės ir Bendrovės išieškojimo procedūras, prireikus, atsižvelgiant į teisines konsultacijas. Bet kokie atlikti susigrąžinimai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinis turtas (tęsinys)

(ii) Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas ir pripažinimas

Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas priklauso nuo įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės, nuostolio, atsiradusio dėl įsipareigojimų neįvykdymo (t. y. nuostolių dydžio, esant įsipareigojimų neįvykdymui), ir neapsaugojimo nuo įsipareigojimų neįvykdymo. Įsipareigojimų neįvykdymo galimybės ir nuostolio, atsiradusio dėl įsipareigojimų neįvykdymo, įvertinimas yra grindžiamas ankstesniais duomenimis, patikslintais aukščiau aprašyta perspektyvine informacija.

Kalbant apie įsipareigojimų neįvykdymą finansinio turto atveju, tai parodoma turto balansine verte ataskaitos sudarymo dieną; finansinių garantijų sutarčių atveju, į neapsaugojimo sąvoką įeina suma, kuri buvo gražinta ataskaitos sudarymo dieną kartu su bet kokiomis papildomomis sumomis, kurios, tikimasi, bus gražintos ateityje numatytą datą, remiantis istorine tendencija, Grupės ir Bendrovės supratimu apie konkrečius skolininkų būsimus finansavimo poreikius ir kitą atitinkamą perspektyvinę informaciją.

Finansinio turto atveju, tikėtinas kredito nuostolis yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp visų sutartinių pinigų srautų, kurie Grupei ir Bendrovei turi būti mokami pagal sutartį, ir visų pinigų srautų, kuriuos Grupė ir Bendrovė tikisi gauti diskontuojant pradinę faktinę palūkanų normą. Už nuomą gautinų sumų atveju, pinigų srautai, naudojami apskaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, atitinka pinigų srautus, naudojamus apskaičiuojant už nuomą gautinas sumas pagal 17-ąjį TAS „Nuoma“.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas

Grupė ir Bendrovė nutraukia finansinio turto pripažinimą tik, kai baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas arba kai Grupė ir Bendrovė perleidžia finansinį turtą ir iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą kitam ūkio subjektui. Jei Grupė ir Bendrovė neperleidžia ir neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir toliau kontroliuoja perleistą finansinį turtą, Grupė ir Bendrovė pripažįsta savo likutinę turto dalį ir susijusius įsipareigojimus sumoms, kurias gali tekti sumokėti. Jei Grupė ir Bendrovė iš esmės išlaiko visas su finansinio turto nuosavybe susijusias rizikas ir naudas, Grupė ir Bendrovė toliau pripažįsta finansinį turtą ir taip pat pripažįsta užstatu užtikrintą skolinimąsi už gautas pajamas.

Esant finansinio turto, įvertinto amortizuota savikaina, pripažinimo nutraukimui, skirtumas tarp turto balansinės vertės ir gauto bei gautino atlygio sumos yra pripažįstamas pelne ar nuostoliuose.

2.9. Finansiniai įsipareigojimai

Vėlesniais laikotarpiais visi finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota savikaina, apskaičiuota naudojant faktinių palūkanų metodą, arba tikrąja verte per pelną ar nuostolius.

Tačiau finansiniai įsipareigojimai, atsirandantys tada, kai finansinio turto perleidimui nėra taikomas pripažinimo nutraukimas arba kai yra taikomas išlaikyto ryšio metodas, o Grupės ir Bendrovės išleistos finansinių garantijų sutartys yra vertinamos pagal konkrečias žemiau išdėstytas apskaitos taisykles.

Finansiniai įsipareigojimai, įvertinti vėliau amortizuota savikaina

Finansiniai įsipareigojimai, kurie nėra (i) neapibrėžtieji įsigyjančio ūkio subjekto mokėjimai sujungiant verslą, (ii) laikomi prekybai arba (iii) nustatyti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomi vėliau amortizuota verte, taikant faktinių palūkanų metodą.

Faktinių palūkanų metodas yra finansinio įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimo ir palūkanų sąnaudų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Faktinių palūkanų norma yra norma, tiksliai diskontuojanti numatomus būsimus mokėjimus grynaisiais pinigais (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius ir kitas sumas, sudarančius neatskiriamą faktinės palūkanų normos dalį, sandorio išlaidas ir kitas priemokas ar nuolaidas) per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kai tinkama, trumpesnį laikotarpį su finansinio įsipareigojimo amortizuota savikaina.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų pripažinimas yra nutraukiamas tik kai, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Skirtumas tarp finansinių įsipareigojimų, kurių pripažinimas yra nutrauktas, balansinės vertės ir sumokėto ir mokėtino atlygio yra pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Panašiai, Grupė ir Bendrovė apskaito esminius esamų įsipareigojimų ar jų dalies sąlygų pakeitimus kaip pirminio finansinio įsipareigojimo nutraukimą ir naujo įsipareigojimo pripažinimą. Daroma prielaida, kad sąlygos laikomos iš esmės skirtingomis, jei diskontuota dabartinė pinigų srautų vertė pagal naujas sąlygas, įskaitant bet kokius gautus ar sumokėtus atlygius, diskontuotus taikant pirminę faktinių palūkanų normą, bent 10 proc. skiriasi nuo pirminio finansinio įsipareigojimo likusių pinigų srautų diskontuotos dabartinės vertės. Jei pakeitimas nėra esminis, skirtumas tarp: (1) balansinės įsipareigojimo vertės prieš pakeitimą; ir (2) dabartinės pinigų srautų vertės po pakeitimo turėtų būti pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje kaip pelno ar nuostolių pakeitimas kitame pelne ir nuostoliuose.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.10. Apsidraudimo sandorių apskaita

Grupės ir Bendrovės apsidraudimo priemonės apima išvestines finansines priemones, tokias kaip tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai bei pinigų srautų apsidraudimo sandoriai.

Apsidraudimo pradžioje Grupė ir Bendrovė parengia apsidraudimo santykių tarp apsidraudimo priemonės ir apdraudžiamąjį straipsnio dokumentaciją, kuri taip pat apima rizikos valdymo tikslus ir apsidraudimo strategijos nustatymą. Be to, apsidraudimo pradžioje ir vėliau Grupė ir Bendrovė reguliariai dokumentuoja, koku mastu apsidraudimo sandoris yra veiksmingas siekiant tikrosios vertės arba pinigų srautų, priskirtinų rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, pokyčių užskaitymo.

Pinigų srautų apsidraudimo sandoriai

Išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos pinigų srautų apsidraudimo priemonėms, tikrosios vertės pasikeitimo dalis, kuri, kaip nustatyta, yra veiksminga, pripažįstama kitomis bendrosiomis pajamomis ir įtraukiama į pinigų srautų apsidraudimo sandorių rezervą. Neveiksmingoji apsidraudimo priemonės dalis yra pripažįstama nedelsiant pelnu ar nuostoliais ir yra įtraukiama į „Pelnas (nuostoliai) išvestinės finansinės priemonės“ eilutę.

Sumos, buvusios pripažintos kitose bendrosiose pajamose ir sukauptos nuosavame kapitale, yra pripažįstamos pelnu arba nuostoliais tuo pačiu laikotarpiu, kada apdraustasis prognozuotas sandoris daro įtaką pelnui arba nuostoliams, toje pačioje eilutėje, kaip ir pripažintas apdraustasis straipsnis. Tačiau, jeigu prognozuojamo apsidraudimo sandorio atveju vėliau pripažįstamas nefinansinis turtas arba nefinansinis įsipareigojimas, pelnas ar nuostoliai, buvę anksčiau pripažinti kitose bendrose pajamose nuosavame kapitale, yra perkeliama iš nuosavo kapitalo ir įtraukiami į nefinansinio turto arba nefinansinio įsipareigojimo pradinę savikainą.

Apsidraudimo sandorių apskaita nutraukiama, kai išvestinė finansinė priemonė nebegali būti priskiriama apsidraudimo priemonei, t.y., kai baigiasi apsidraudimo priemonės galiojimo laikas arba ji parduodama, panaikinama arba panaudojama, arba kai apsidraudimas neatitinka apsidraudimo sandorių apskaitos. Pelnas arba nuostoliai pripažinti bendrųjų pajamų ataskaitoje ir sukaupti nuosavame kapitale, tebeprapažįstami nuosavame kapitale tol, kol prognozuojamas sandoris įvyks ir bus pripažįstamas pelne ar nuostolyje. Kai nebesitikima, kad įvyks prognozuojamas sandoris, pelnas arba nuostoliai, sukaupti nuosavame kapitale, turi būti pripažinti nedelsiant pelnu arba nuostoliais.

Tikrosios vertės apsidraudimo sandoriai

Išvestinės finansinės priemonės, kurios yra priskirtos tikrosios vertės apsidraudimo priemonėms, tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais nedelsiant, kartu pripažįstant ir apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, turto ar įsipareigojimo tikrosios vertės pokyčius. Apsidraudimo priemonės tikrosios vertės pokytis ir apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, pokytis yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais eilutėje, priskirtoje apdraudžiamam straipsniui.

Apsidraudimo sandorių apskaita nutraukiama, kai išvestinė finansinė priemonė nebegali būti priskiriama apsidraudimo priemonei, t.y. kai baigiasi apsidraudimo priemonės galiojimo laikas arba ji parduodama, panaikinama arba panaudojama, arba kai apsidraudimas neatitinka priskyrimo prie apsidraudimo sandorių kriterijų. Apdraustojo straipsnio, nuo kurio rizikos apsidraudžiama, balansinės vertės koregavimas dėl tikrosios vertės pokyčio, turi būti pripažįstamas pelnu arba nuostoliais iš karto.

Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimo per metus, yra apskaitomi tiesiogiai pelne (nuostoliuose) bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.11. Tikroji vertė

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Pagrindinė ar pati palankiausia rinka turi būti Grupei/Bendrovei prieinama.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Grupė ir Bendrovė naudoja vertinimo metodikas, kurios esamomis aplinkybėmis yra tinkamos ir apie kurias turima pakankamai duomenų tikrajai vertei nustatyti, naudodama kuo daugiau svarbių stebimų duomenų ir kuo mažiau nestebimų duomenų.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.11. Tikroji vertė (tęsinys)

Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėje ataskaitoje, yra suskirstomi pagal toliau aprašomą tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Pakartotinai vertindama turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Grupė/Bendrovė nustato, ar įvyko pasikeitimų tarp vertinamo turto/įsipareigojimų hierarchijos lygių (pagal žemiausio lygio duomenis, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę) kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Vertinimus atlieka Grupė/Bendrovės vadovybė kiekvieną ataskaitinę dieną. Siekdama atskleisti informaciją apie tikrąją vertę Grupė/Bendrovė nustatė turto ir įsipareigojimų klases pagal turto ir įsipareigojimų pobūdį, ypatybes bei riziką ir anksčiau apibūdintą tikrosios vertės hierarchijos lygį.

2.12. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas sutarties sudarymo datą lygus ar mažesnis nei 3 mėn., o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigų ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje, pinigai kelyje ir banko sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą lygus ar mažesnis nei 3 mėn.

2.13. Skolos

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui, turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip dalis atitinkamo turto savikainos. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Per 2019 m. ir 2018 m. nebuvo patirta skolinimosi išlaidų, atitinkančių kapitalizavimo kriterijus.

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio kaštus. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio pelną ar nuostolius per skolinimosi laikotarpį, taikant faktinį palūkanų metodą (išskyrus kapitalizavimo dalį). Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas balanso dieną pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

2.14. Lizingas (finansinė nuoma) ir veiklos nuoma

Nustatymas, ar sutartis yra nuomos sutartis, yra paremtas informacija sutarties pasirašymo datą. Yra vertinama, ar sutartis yra susijusi su specifinio turto naudojimu, bei ar sutartis suteikia teisę naudoti turtą.

Lizingas (finansinė nuoma)

Grupė ir Bendrovė apskaito finansinę nuomą kaip turtą bei įsipareigojimus finansinės būklės ataskaitoje, kurių vertės yra lygios nuomojamo turto tikrajai vertei finansinės nuomos pradžioje arba minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinei vertei, jei pastaroji yra mažesnė. Skaičiuojant minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinę vertę naudojama diskonto norma yra finansinės nuomos mokėjimų palūkanų norma, kai ją galima išskirti, kitu atveju naudojama Bendrovės bendra skolinimosi palūkanų norma. Tiesioginės pradinės išlaidos yra įtraukiamos į turto vertę. Finansinės nuomos mokėjimai yra padalinami tarp palūkanų sąnaudų ir neapmokėtų įsipareigojimų mažinimo. Palūkanos nustatomos taip, kad jų procentas nuo neapmokėto finansinės nuomos įsipareigojimų likučio kiekvieno mokėjimo metu būtų pastovus per visą finansinės nuomos laikotarpį.

Finansinės nuomos būdu įsigytam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas, be to dėl finansinės nuomos kiekvieną ataskaitinį laikotarpį yra patiriamos finansinės sąnaudos Grupės ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaitose. Nusidėvėjimo skaičiavimo tvarka finansinės nuomos būdu įsigytam turtui yra analogiška kaip ir nuosavam turtui, tačiau toks turtas negali būti nudėvimas per ilgesnį nei lizingo laikotarpį, jei, pagal lizingo sutartį, sutarties laikotarpiui pasibaigus, nuosavybė nėra perduodama Grupei ar Bendrovei.

Veiklos nuoma

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.15. Atidėjiniai

Atidėjinys apskaitomas tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra peržiūrimi kiekvieno balanso sudarymo dieną ir koreguojami, kad atspindėtų tiksliausią dabartinį įvertinimą. Tais atvejais, kai pinigų laiko vertės poveikis yra reikšmingas, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių, tikėtina, reikės įsipareigojimui padengti, dabartinė vertė. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusį laiko tarpą, yra apskaitomas kaip palūkanų sąnaudos.

2.16. Pelno mokesčiai

Grupės įmonės yra apmokestinamos individualiai, nepriklausomai nuo bendrų Grupės rezultatų. Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokesťį. Bendrovės pelno mokesčiai skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus. Jos dukterinių įmonių, esančių užsienyje, pelno mokesčiai apskaičiuojamas atsižvelgiant į tose šalyse galiojančius mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis pelno mokesčio tarifas Lietuvoje yra 15 proc.

Mokesstiniai nuostoliai Lietuvoje gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeltiniais mokesstiniais nuostoliais galima padengti ne daugiau kaip 70 proc. einamųjų mokesčių metų apmokestinamojo pelno.

Pagal Estijoje galiojančius įstatymus, Estijos įmonės ir nuolatinės buveinės Estijoje neturi mokėti pelno mokesčio, jeigu pelnas nėra paskirstomas dividendų ar kita forma. Skirstomas pelnas apmokestinamas 20/80 tarifu. Kadangi apmokestinimo objektas yra skirstomas pelnas, o ne laikotarpio pelnas, nėra laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinių bei mokesčių verčių, kurie sąlygotų atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimo pripažinimą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Latvijos įmonės ir nuolatinės buveinės neapmokestinamos pelno mokesčiu, jei pelnas yra išlaikomas. Pajamos apmokestinamos, kai jos paskirstomos kaip dividendai ar kita forma. Taikytinas pelno mokesčio tarifas yra 20 proc.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtojo pelno mokesčiai atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų balansinių verčių grynąjį mokesčių poveikį finansinės atskaitomybės tikslais ir sumas, naudojamas pelno mokesčio tikslais. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra vertinami taikant mokesčio tarifus, kurie, tikėtina, bus taikomi apmokestinamoms pajamoms tais metais, kuriais šie laikini skirtumai turėtų grįžti pagal mokesčių normas, kurios buvo priimtos arba iš esmės priimtos finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.17. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ir Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pajamos įvertinamos gauto ar gautino už prekes ar paslaugas turto tikrąja verte be PVM. Iš pajamų atimamos nuolaidos, grąžinimai ir pan.

Pajamos yra pripažįstamos kaupimo principu ir registruojamos apskaitoje tuomet, kai jos uždirbamos, nepriklausomai nuo įplaukų. Grupė ir Bendrovė kelionių pardavimo pajamas pripažįsta pirmą kelionės dieną.

Dalies nuomojamo lėktuvo vietų pardavimo pajamos pripažįstamos bendrųjų pajamų metodu.

Išankstiniai mokėjimai gaunami iš klientų, mokami pagal standartinį grafiką. Remiantis juo, klientas sumoka 20 proc. Rezervacijos metu ir likusius 80 proc. tris savaites prieš kelionės pradžią. Išankstiniai mokėjimai yra apskaityti kaip įsipareigojimai po „Gautų išankstinių apmokėjimų“ eilute pirmiau minėtos kelionės dienos.

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą efektyvią palūkanų normą. Gautos palūkanų įplaukos pinigų srautų ataskaitoje pateikiamos kaip investicinės veiklos pinigų srautai.

Grupė ir Bendrovė pripažįsta įplaukas iš atvykstantojo turizmo skatinimo programos, patvirtintos Turkijos ir Egipto vyriausybės, pagrįstos skrydžių skaičiumi, turistais, atvykusiais į kurortus, išvardintus Turkijos ir Egipto vyriausybės per programos vykdymo laikotarpį ir vietinės valdžios patvirtintas fiksuotas paskatos sumas.

2.18. Komisinių sąnaudos

Komisinių, mokamų kelionių agentūroms už parduodamas Bendrovės ir Grupės keliones, sąnaudos yra priskiriamos veiklos sąnaudoms, atitinkančioms pajamas už susijusias keliones. Grupė ir Bendrovė nusprendė nekapitalizuoti agentūrų komisinių, kaip to reikalauja 15-asis TFAS, nes suma yra nereikšminga. Taip pat, Grupė ir Bendrovė nusprendė pripažinti agentūrų komisinių išlaidas kartu su gaunamomis pajamomis.

2.19. Turto vertės sumažėjimas

Finansinis turtas

Finansinio turto sumažėjimas vertinamas kiekvienai finansinės būklės ataskaitos datai.

Kai paaiškėja, kad Grupė / Bendrovė neatgaus visų suteiktų paskolų ir gautinų sumų pagal sutartus apmokėjimo terminus, finansinio turto, apskaityto amortizuota verte, vertės sumažėjimo ar blogų gautinų sumų nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. Ankstesniais laikotarpiais pripažintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymas apskaitomas, kai šių nuostolių sumažėjimas gali būti objektyviai pagrįstas po nurašymo atsitikusiais įvykiais. Toks atstatymas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tačiau padidėjusi apskaitinė vertė yra pripažįstama tik tiek, kad neviršytų amortizuotos vertės, kuri būtų buvusi, jei vertės sumažėjimas nebūtų buvęs apskaitytas.

Kai yra objektyvių įrodymų, kad egzistuoja nekotiruojamo nuosavybės instrumento, kuris nėra apskaitytas tikrąja verte todėl, kad tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, vertės sumažėjimas, nuostolių suma įvertinama kaip skirtumas tarp apskaitinės vertės ir dabartinės apskaičiuotų pinigų srautų vertės, diskontuotos taikant panašaus finansinio turto rinkos grąžos normą.

Kitas turtas (neįskaitant prestižo)

Kito turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsipirkimo vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Prestižas

Prestižo vertės sumažėjimas yra vertinamas kiekvienais metais (gruodžio 31 d.) ir kai įvykiai ar aplinkybės parodo, jog prestižo apskaitinė vertė gali būti sumažėjusi. Prestižo vertės sumažėjimas yra nustatomas vertinant kiekvieno su prestižu susijusio įplaukas kuriančio vieneto (ar įplaukas kuriančių vienetų grupės) atsiperkamąją vertę. Kai įplaukas kuriančio vieneto atsiperkamoji vertė yra mažesnė už apskaitinę vertę, pripažįstamas prestižo vertės sumažėjimo nuostolis. Prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai negali būti atstatyti būsimaisiais laikotarpiais.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.20. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turėjo įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima nusidėvėjimą (2.7 ir 4 pastabos), amortizaciją (2.6 ir 3 pastabos), prestižo vertės sumažėjimo įvertinimą (2.4 ir 3 pastabos), kito turto vertės sumažėjimo įvertinimą (2.19, 5, 6 ir 7, 8 pastabos) ir prielaidos, naudotos įvertinant sukauptų pajamų sumą (7 pastaba). Ateities įvykiai gali pakeisti prielaidas, kuriomis vadovaujantis buvo atlikti šie įvertinimai. Tokių pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas.

2.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus, susijusius su verslo jungimais. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtį finansinės būklės ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai jų įtaka yra reikšminga.

2.23. Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja ar leidžia būtent tokį užskaitymą.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

3 Nematerialusis turtas

Grupė

Įsigijimo vertė:

	Prestižas	Programinė įranga	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	701	31 028
Įsigijimai	-	11	11
Nurašymai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	712	31 039
Įsigijimai	-	37	37
Nurašymai	-	(28)	(28)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	721	31 048

Sukaupta prestižo amortizacija / vertės sumažėjimas:

2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	274	274
Amortizacija per metus	-	190	190
Nurašymai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	464	464
Amortizacija per metus	-	149	149
Nurašymai	-	(7)	(7)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	-	606	606

2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	115	30 442
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	248	30 575
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30 327	427	30 754

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

3 Nematerialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė

Įsigijimo vertė:

	Prestižas	Programinė įranga	Iš viso
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	593	30 920
Įsigijimai	-	-	-
Nurašymai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	593	30 920
Įsigijimai	-	37	37
Nurašymai	-	-	-
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	30 327	630	30 957

Sukaupta prestižo amortizacija / vertės sumažėjimas:

2018 m. gruodžio 31 d. likutis	-	244	244
Amortizacija per metus	-	163	163
Nurašymai	-	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	407	407
Amortizacija per metus	-	115	115
Nurašymai	-	-	-
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	-	522	522

2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   108   30 435

2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   186   30 513

2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė

30 327   349   30 676

2008 m. rugsėjo 30 d. prijungus UAB „Central European Tour Operator“ prie įmonės UAB „Novaturas“, UAB „Novaturas“ įsigijimo metu atsiradęs prestižas apskaitomas Grupės konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose. Prestižas finansinėse ataskaitose yra neamortizuojamas, bet yra vertinamas vertės sumažėjimas.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. atsiperkamoji kiekvieno pinigų generuojančio vieneto vertė buvo nustatyta atsižvelgiant į numatomas būsimas pinigines įplaukas pagal vadovybės patvirtintas penkerių metų finansines prognozes. Pagrindinės prielaidos, kuriomis remiantis 2020 m. ir 2019 m. nustatyti prognozuojami pinigų srantai buvo tokios, kaip aprašyta toliau. Atliekant 2020 m. ir 2019 m. grynuosius pinigų generuojančių vienetų vertinimą buvo daroma prielaida, kad komisinių pajamų ir sąnaudų lygis nesikeis, veiklos sąnaudos augs panašiu tempu kaip ir pajamos. Pajamos nuo 2021 m. ženkliai augs keletą metų, kol pasieks prieš COVID-19 sukeltą pandemiją buvusį lygį maždaug 2023-2024 metais, o tada toliau nuosaikiai augs dėl augančių kainų ir atsigaunančios rinkos. Pinigų srantai po 5 metų laikotarpio buvo ekstrapoliuoti remiantis 2 proc. pastovaus metinio augimo prielaida, kuri atspindi geriausią vadovybės įvertinimą atsižvelgiant į esamą situaciją šiame paslaugų sektoriuje. Diskonto norma buvo įvertinta kiekvienam grynuosius pinigų generuojančiam vienetai atskirai, priklausomai nuo jo vidutinės svertinės kapitalo kainos, ir sudaro 9,7 proc. (prieš mokesčius) 2020 (2019 m. – 9,7 proc.).

Apskaičiavus grynuosius pinigų generuojančių vienetų atsiperkamasias vertes 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d., prestižo vertės sumažėjimas nebuvo apskaičiuotas.

Vadovybė tiki, kad atliekant aukščiau minėtų pinigų generuojančių vienetų atsiperkamosios vertės įvertinimą 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d., nebuvo padaryta tokių aukščiau aprašytų reikšmingų prielaidų, kurių tikėtinas pasikeitimas sąlygotų reikšmingą vertės sumažėjimą. Bendrovė atliko prestižo vertės sumažėjimo jautrumo analizę naudodama 2 proc. punktų aukštesnius svertinio kapitalo kaštus. Atlikta jautrumo analizė su didesniais kapitalo kaštais nesukurtų prestižo vertės sumažėjimo.

Grupė ir Bendrovė neturi viduje sukurto ilgalaikio nematerialiojo turto. 2020 m. ir 2019 m. nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas.

2020 m. gruodžio 31 d. programinės įrangos, kuri yra pilnai amortizuota, bet vis dar naudojama Grupės, įsigijimo vertė sudarė 367 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 267 tūkst. Eur). 2020 m. gruodžio 31 d. programinės įrangos, kuri yra pilnai amortizuota, bet vis dar naudojama Bendrovės, įsigijimo vertė sudarė 334 tūkst. Eur (2019 m. gruodžio 31 d. – 243 tūkst. Eur).

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės	Kitas ilgalaikis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:				
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	175	314	209	698
Įsigijimai	37	1	22	60
Nurašymai	(2)	(58)	-	(60)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	210	257	231	698
Įsigijimai	8	10	-	18
Nurašymai	(39)	(31)	(16)	(86)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	179	236	215	630
Sukauptas nusidėvėjimas:				
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	106	145	155	406
Nusidėvėjimas per metus	41	46	21	108
Nurašymai	(1)	(23)	-	(24)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	146	168	176	490
Nusidėvėjimas per metus	37	39	18	94
Nurašymai	(34)	(26)	(16)	(76)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	149	181	178	508
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	30	55	37	122
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	64	89	55	208
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	69	169	54	292

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Įrengimai ir įranga	Transporto priemonės	Kitas ilgalaikis turtas	Iš viso
Įsigijimo vertė:				
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	112	305	89	506
Įsigijimai	37	2	7	46
Nurašymai	(2)	(58)	-	(60)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	147	249	96	492
Įsigijimai	6	10	-	16
Nurašymai	-	(16)	-	(16)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	153	243	96	492
Sukauptas nusidėvėjimas:				
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	75	152	58	285
Nusidėvėjimas per metus	25	40	12	77
Nurašymai	(1)	(23)	-	(24)
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	99	169	70	338
Nusidėvėjimas per metus	26	34	10	70
Nurašymai	(1)	(14)	-	(15)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	124	189	80	393
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	29	54	16	99
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	48	80	26	154
2018 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	37	153	31	221

Visas Grupės ir Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas yra skirtas Grupės ir Bendrovės naudojimui.

Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje 2020 m. ir 2019 m. įtrauktos į veiklos sąnaudas.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2020 m. gruodžio 31 d. atitinkamai lygi 357 tūkst. Eur ir 213 tūkst. Eur, buvo visiškai nusidėvėjusi (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 246 tūkst. Eur ir 94 tūkst. Eur), tačiau vis dar naudojama veikloje. Nusidėvėjęs turtas naudojamas veikloje yra kompiuterinė ir kita įranga.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turėjo sudariusi keletą biurų ir automobilių nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Grupės ir Bendrovės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaike nuoma.

Naudojimo teise valdomas turtas

	2020 m.	
	Grupė	Bendrovė
Įsigijimo vertė		
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	418	206
Sukauptas nusidėvėjimas		
Nusidėvėjimas per metus	199	103
2020 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	219	103

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

	2019 m.	
	Grupė	Bendrovė
Įsigijimo vertė		
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	786	359
Sukauptas nusidėvėjimas		
Nusidėvėjimas per metus	224	100
2019 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	562	259

Sumos pripažintos pelno ar nuostolių ataskaitoje

	2020 m.	
	Grupė	Bendrovė
Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas	199	103
Palūkanų sąnaudos už nuomos įsipareigojimus	13	12
Trumpalaikės nuomos išlaidos	199	97

	2019 m.	
	Grupė	Bendrovė
Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas	224	100
Palūkanų sąnaudos už nuomos įsipareigojimus	26	12
Trumpalaikės nuomos išlaidos	237	104

Lizingo įsipareigojimai

	2020 m.	
	Grupė	Bendrovė
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	83	23
Trumpalaikiai nuomos įsipareigojimai	148	93

	2019 m.	
	Grupė	Bendrovė
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	360	167
Trumpalaikiai nuomos įsipareigojimai	216	100

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

5 Investicijos į dukterines įmones

Gruodžio 31 d. Bendrovės investicijas į dukterines įmones sudarė:

Dukterinė įmonė	2020 m.				2019 m.			
	Įsigijimo savikaina	Valdoma dalis, proc.	Dukterinės įmonės metų grynasis pelnas (nuostoliai)	Dukterinės įmonės nuosavas kapitalas	Įsigijimo savikaina	Valdoma dalis, proc.	Dukterinės įmonės metų grynasis pelnas (nuostoliai)	Dukterinės įmonės nuosavas kapitalas
„Novatours“ SIA	1 073	100	(489)	752	1 073	100	338	1 129
„Novatours“ OU	1 786	100	(349)	5 913	1 786	100	829	6 093
UAB „Aviaturas ir partneriai“	361	100	(178)	(20)	361	100	-	158
SRL „Novatours Holidays“	95	100	-	-	95	100	-	-
(Vertės sumažėjimas)	(456)	-	-	-	(95)	-	-	-
Iš viso	2 859				3 220			

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. investicijai į SRL „Novatours Holidays“ buvo apskaitytas vertės sumažėjimas. 2020 m. gruodžio 31 d., investicijai į UAB „Aviaturas ir partneriai“ buvo apskaitytas vertės sumažėjimas.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdomos SIA „Novatours“, OU „Novatours“ ir UAB „Aviaturas ir partneriai“ akcijos buvo įkeistos bankui „Luminor“ už išduotą ilgalaikę paskolą (11 pastaba).

6 Išankstiniai apmokėjimai ir ateinančių laikotarpių sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai apmokėjimai ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	8 003	9 139	6 741	4 965
Atimti: vertės sumažėjimą	(166)	(166)	-	-
	7 837	8 973	6 741	4 965

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės didžiausią išankstinių apmokėjimų dalį ir būsimųjų laikotarpių sąnaudų sudarė išlaidos, susijusios su lėktuvo bilietais, viešbučių paslaugomis, vizomis, keltų bilietais ir kitomis paslaugomis. Vertės sumažėjimo abejotiniems išankstiniams apmokėjimams pasikeitimas 2020 m. ir 2019 m. yra įtrauktas į bendrąsias ir administracines sąnaudas.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

7 Iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Iš pirkėjų gautinos sumos, bendraja verte	275	663	192	421
Gautinas PVM	71	535	71	497
Sukauptos pajamos iš valstybinių įstaigų	-	321	-	179
Kitos gautinos sumos	113	18	108	8
Atimti: abejotinių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(131)	(11)	(120)	-
	328	1 526	251	1 105

Grupė ir Bendrovė buvo sukaupti pajamas pagal patvirtintą Egipto vyriausybės atvykstamojo turizmo skatinimo programą. Remiantis minėta programa, Grupė ir Bendrovė įvertino sukaupto dydį 2019 m. gruodžio 31 d. Sukauptas apskaičiuotas pagal patvirtintą metodologiją, įvertinus skrydžių ir turistų skaičių į Egipto vyriausybių nurodytus kurortus, programos galiojimo laikotarpiu, bei fiksuotą, vietinės vyriausybės patvirtintą, skatinimo sumą. Apskaičiuota sukauptų pajamų suma yra geriausias Grupės ir Bendrovės vadovybės įvertinimas 2019 m. gruodžio 31 d. dėl sumos į kurią Grupė ir Bendrovė turi teisę ir kurią tikisi gauti pagal šias programas, remiantis istorine patirtimi (įskaitant mokėjimus, gautus po ataskaitinio laikotarpio) bei turima informacija.

Vertės sumažėjimo abejotinioms gautinoms sumoms pasikeitimas 2020 m. ir 2019 m. yra įtrauktas į bendrąsias ir administracines sąnaudas.

Grupės ir Bendrovės gautinų sumų vertės sumažėjimo judėjimas yra toks:

	Grupė Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas	Bendrovė Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas
2018 m. gruodžio 31 d. likutis	(35)	-
Vertės atstatymas, priskaičiuotas per metus	24	-
Nurašytos sumos	-	-
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	-	-
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	(11)	-
Vertės atstatymas, priskaičiuotas per metus	-	-
Nurašytos sumos	-	-
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	(120)	(120)
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	(131)	(120)

Grupės iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų senaties analizė gruodžio 31 d. (atėmus vertės sumažėjimą):

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaičiuotas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaičiuotas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	90 – 120 dienų	daugiau nei 120 dienų	
2019 m.	157	327	32	41	9	86	652
2020 m.	11	38	4	1	6	84	144

Bendrovės iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų senaties analizė gruodžio 31 d. (atėmus vertės sumažėjimą):

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaičiuotas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaičiuotas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30 – 60 dienų	60 – 90 dienų	90 – 120 dienų	daugiau nei 120 dienų	
2019 m.	99	241	14	26	3	38	421
2020 m.	3	3	3	-	3	60	72

Iš pirkėjų gautinos sumos yra beprocentės. Paprastai Grupė ir Bendrovė reikalauja klientų apmokėti už kelionę prieš kelionės pradžią.

Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams už lėktuvų nuomą ir viešbučius yra apskaičiuoti ilgalaikių gautinų sumų straipsnyje finansinės būklės ataskaitos.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

9 Pinigai, pinigų ekvivalentai ir rezervuoti pinigai

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Pinigai banke	3 037	4 489	187	1 375
Pinigai kasoje	28	65	16	16
Pinigai kelyje	-	-	-	-
Rezervuoti pinigai	2 300	2 300	2 300	2 300
	5 365	6 854	2 503	3 691

2 100 tūkst. Eur buvo rezervuota bankams iki 2020 m. gruodžio 31 d. dėl išleistų bankinių garantijų kurios yra privalomos kelionių organizatoriams pagal šalies įstatyminę bazę ir 200 tūkst. Eur buvo rezervuota dėl kreditinių kortelių mokėjimų.

10 Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Jis gali būti naudojamas tik sukauptiems nuostoliams dengti.

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės privalomas rezervas buvo 29 tūkst. Eur ir buvo pilnai suformuotas.

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas sudaromas skirtumams, susidarantiems konsoliduojant užsienio valstybėse veiklą vykdančių dukterinių įmonių finansines ataskaitas.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomi kaip nuosavas kapitalas tol, kol investicija realizuojama. Realizavus atitinkamą investiciją, sukauptas valiutos perskaičiavimo rezervas perkeliamas į nepaskirstytą rezultatą tuo pačiu laikotarpiu, kai pripažįstamas šios investicijos realizavimo pelnas ar nuostoliai.

P pinigų srautų apsidraudimo rezervas

Šis rezervas yra faktinė išvestinių finansinių priemonių, kurias Grupė ir Bendrovė naudoja, kad užtikrintų pinigų srautus iš aviacinio kuro ir užsienio valiutos keitimo (USD) pokyčių rizikos ataskaitinių datų, tikroji vertė. Rezervas apskaitomas pagal 39 TAS reikalavimus.

11 Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
AS Luminor bankas paskola, metinė palūkanų norma - 3 mėn. EURIBOR + 3,80 proc.	6 000	6 000	6 000	6 000
AS Luminor bankas paskola, metinė palūkanų norma – 3 mėn. EURIBOR + 4,00 proc.	5 000	-	5 000	-
Altum paskola, metinė palūkanų norma 2,9 proc.	1 000	-	-	-
OU „Novatours“ paskola, metinė palūkanų norma – 3 mėn. EURIBOR + 2,68 proc.	-	-	6 500	7 000
UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ paskola, metinė palūkanų norma 1,69 proc.	1 000	-	1 000	-
Mokestinės paskolos	1 116	-	1 091	-
Ilgalaikių paskolų iš viso	14 116	6 000	19 591	13 000
Atimti: ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	(3 061)	(2 000)	(2 699)	(2 000)
	11 055	4 000	16 892	11 000
Trumpalaikės paskolos				
SIA „Novatours“ paskola, metinė palūkanų norma – 3,08 proc.	-	-	1 300	-
Kredito linija sąskaitoje, metinė palūkanų norma – 3 mėn. EURIBOR + 4,00 proc.	2 737	-	2 737	-
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	3 061	2 000	2 699	2 000
	5 798	2 000	6 736	2 000

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

11 Paskolos (tęsinys)

Metų pabaigoje negrąžintų paskolų palūkanų svertinis vidurkis:

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Trumpalaikės paskolos	4,0 proc.	-	4,0 proc.	-
Ilgalaikės paskolos	3,7 proc.	3,3 proc.	3,7 proc.	3,3 proc.

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

Metai	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
2020 m.	-	2 000	-	2 000
2021 m.	5 772	2 000	6 736	2 000
2022 m.	7 501	2 000	6 995	2 000
2023 m.	2 994	-	2 821	-
Vėliau	586	-	7 076	7 000
	16 853	6 000	23 628	13 000

Gruodžio 31 d. negrąžintų paskolų dalis nacionaline ir užsienio valiutomis:

Paskolos valiuta:	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
EUR	16 853	6 000	23 628	13 000
	16 853	6 000	23 628	13 000

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės valdomos SIA „Novatours“, OU „Novatours“ ir UAB „Aviaturas ir partneriai“ akcijos buvo įkeistos bankui AS Luminor bankas už išduotą ilgalaikę paskolą (5 pastaba).

2020 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo nepanaudotų kreditų limitų.

2015 m. lapkričio mėn. Bendrovė kartu su AS Luminor bankas pasirašė susitarimą dėl ilgalaikės paskolos suteikimo. Ilgalaikės paskolos suma yra 6 000 tūkst. Eur, kurios grąžinimo terminas 2023 m. kovo 31 d.

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, 2020 m. Grupė neturėjo laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių.

Pagal banko kredito ir paskolos sutartis, 2019 m. Grupė privalėjo laikytis finansinių ir nefinansinių rodiklių. Nuosavo Kapitalo Rodiklis negalėjo būti mažesnis nei 30 proc. Grynosios Finansinės Skolos ir EBITDA Santykis – EBITDA turėjo būti teigiama, o Santykis turėjo būti ne didesnis nei 2.00. 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė atitiko rodiklių reikalavimus.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

12 Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	495	136	292	59
Mokėtini mokesčiai (išskyrus pelno mokesčių)	60	435	5	370
Kitos mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	623	1 664	383	968
	1 178	2 235	680	1 397

Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai yra be palūkanų bei apmokami per 1-90 dienų.

13 Pardavimo pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Kelionės lėktuvu	27 125	155 738	10 823	81 867
Kelionės autobusu	88	3 266	88	3 266
Pažintinės kelionės lėktuvu	386	1 811	310	1 726
Kiti pardavimai	5 295	18 908	3 559	13 604
	32 894	179 723	14 780	100 463

14 Pardavimo savikaina

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Skrydžių savikaina	24 653	134 932	10 216	73 628
Kelionių autobusu savikaina	92	2 743	92	2 743
Pažintinių kelionių lėktuvu savikaina	353	1 548	273	1 413
Kitų pardavimų savikaina	4 201	18 616	2 895	10 896
	29 299	157 839	13 476	88 680

15 Pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Pardavimo sąnaudos				
Agentūrų komisiniai	1 749	9 791	625	4 970
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai	1 568	2 499	869	1 322
Reklamos ir marketingo sąnaudos	472	990	286	518
Nusidėvėjimas ir amortizacija	170	203	95	93
Biuro nuomos ir išlaikymo sąnaudos	57	67	24	24
Komandiruočių sąnaudos	9	57	5	35
Komunikacijų sąnaudos	29	42	10	20
Transporto sąnaudos	22	34	7	16
Reprezentacinės sąnaudos	8	32	7	32
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	1	3	-	2
Kita	27	33	(97)*	(312)*
	4 112	13 751	1 831	6 720

* Aukščiau nurodytos sumos yra neigiamos, nes Bendrovė kai kurias išlaidas paskirsto kitoms dukterinėms įmonėms.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nenurodyta kitaip)

15 Pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos (tęsinys)

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Bendrosios ir administracinės sąnaudos				
Darbo užmokestis ir susiję mokesčiai	1 022	2 214	668	1 709
Nusidėvėjimas ir amortizacija	271	319	194	250
Reprezentacinės sąnaudos	32	276	12	232
Konsultacijų sąnaudos	275	267	177	104
Komandiruočių sąnaudos	10	77	7	60
Biuro nuomos ir išlaikymo sąnaudos	32	57	23	29
Transporto sąnaudos	35	43	27	26
Komunikacijų sąnaudos	23	36	13	26
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	4	19	3	19
Kita	1 530	1 193	1 300	604
	3 234	4 501	2 424	3 059

16 Finansinės pajamos (sąnaudos) – grynasis rezultatas

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Palūkanų pajamos	12	-	12	-
Pelnas iš valiutos kurso pasikeitimo	705	481	552	91
Kitos finansinės veiklos pajamos (įskaitant baudas ir delspinigius)	20	-	20	2 831
Finansinės pajamos	737	481	584	2 922
Palūkanų sąnaudos	(847)	(487)	(1 008)	(749)
Išvestinių finansinių priemonių nuostolis	(2 044)	-	(1 499)	-
Nuostoliai dėl valiutos kurso pasikeitimo	(820)	(629)	(683)	(186)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	(12)	(16)	(368)	(10)
Finansinės veiklos sąnaudos	(3 723)	(1 132)	(3 558)	(945)
	(2 986)	(651)	2 974	1 977

17 Pelno mokesčiai

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Pelno mokesčio sąnaudų pajamų komponentai				
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	11	1 959	-	1 284
Atidėtojo mokesčio (pajamos) sąnaudos	(811)	(3 083)	(829)	(3 050)
Pelno mokesčio (pajamos) sąnaudos, apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitoje	(800)	(1 124)	(829)	(1 766)

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

17 Pelno mokestis (tęsinys)

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Atidėtojo mokesčio turtas				
Keliami mokesčiai nuostoliai	692	-	692	-
Investicijų ir gautinų paskolų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Gautinų sumų vertės sumažėjimas	164	27	137	-
Išvestinių finansinių priemonių nerealizuotas nuostolis	74	-	74	-
Kiti sukaupimai	24	42	14	14
Atidėtojo mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	954	69	917	14
Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas				
Prestižo amortizacija	-	-	-	-
Išvestinių finansinių priemonių nerealizuotas pelnas	-	(39)	-	(39)
Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas	-	(39)	-	(39)
Atidėtasis mokestis, grynąją vertę	954	30	917	(25)
Atidėtojo mokesčio turtas	954	30	917	-
Atidėto mokesčio įsipareigojimas	-	-	-	(25)

Grupės atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai buvo užskaityti tarpusavyje ta suma, kuri yra susijusi su ta pačia mokesčių administravimo institucija ir tuo pačiu apmokestinamuoju subjektu.

Bendrovės ir Grupės sukaupti mokesčiai nuostoliai gali būti keliami neribotai į ateities laikotarpius.

2020 m. ir 2019 m. atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai Lietuvoje veikiančioms įmonėms buvo apskaitomi naudojant 15 proc. tarifą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. Latvijos įmonės ir nuolatinės buveinės neapmokestinamos pelno mokesčiu, jei pelnas yra išlaikomas. Pajamos apmokestinamos, kai jos paskirstomos kaip dividendai ar kita forma. Taikytinas pelno mokesčio tarifas yra 20 proc. Kadangi apmokestinimo objektas yra skirstomas pelnas, o ne laikotarpio pelnas, nėra laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinių bei mokesčių verčių, kurie sąlygotų atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimo pripažinimą.

Estijoje veikiančios dukterinės įmonės pelnui taikomas 0 proc., jeigu jis yra paliekamas įmonėje. Jei vadovybė priimtų sprendimą paskirstyti OU „Novatours“ (Estija) visą sukauptą nepaskirstytą pelną 2020 m. gruodžio 31 d., kuris sudaro 5 800 tūkst. Eur, ir išmokėti dividendus, įmonių pajamų mokesčio įsipareigojimas sudarytų 1 160 tūkst. Eur. Įmonių pajamų mokesčio įsipareigojimas apskaičiuotas naudojant 20/80 mokesčio tarifą paskirstytinam pelnui.

Grupės laikinų skirtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2019 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2020 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokesčiai nuostoliai	-	4 610	-	4 610
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Atidėjimai abejotinioms skoloms	177	915	-	1 092
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	-	-	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	(261)	-	756	495
Kiti sukaupimai	281	(121)	-	160
Laikinių skirtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	197	5 404	756	6 357
Atimti: atidėjimus	-	-	-	-
Laikinių skirtumų iš viso	197	5 404	756	6 357
Atidėtasis mokestis, grynąją vertę	30	811	113	954

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

17 Pelno mokestis (tęsinys)

Bendrovės laikinų skurtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2019 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2020 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	-	4 610	-	4 610
Investicijų ir gautinų paskolų vertės sumažėjimas	1 495	-	-	1 495
Atidėjimai abejotinioms skoloms	-	915	-	915
Išvestinės finansinės priemonės	(261)	-	756	495
Kiti sukaupimai	93	3	-	96
Prestižo amortizacija	-	-	-	-
Laikinių skurtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	1 327	5 528	756	7 611
Atimti: atidėjimus	(1 495)	-	-	(1 495)
Laikinių skurtumų iš viso	(168)	5 528	756	6 116
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(25)	829	113	917

Grupės laikinų skurtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2018 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2019 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	406	(406)	-	-
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	-	-	-	-
Atidėjimai abejotinioms skoloms	35	142	-	177
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	(20 723)	20 723	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	1 590	-	(1 851)	(261)
Kiti sukaupimai	189	92	-	281
Laikinių skurtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(18 503)	20 551	(1 851)	197
Atimti: atidėjimus	-	-	-	-
Laikinių skurtumų iš viso	(18 503)	20 551	(1 851)	197
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 775)	3 083	(278)	30

Bendrovės laikinų skurtumų prieš ir po mokestinės įtakos pasikeitimai buvo tokie:

	2018 m. gruodžio 31 d. likutis	Pripažinta pelne (nuostolyje)	Pripažinta kitose bendrose pajamose	2019 m. gruodžio 31 d. likutis
Keliami mokestiniai nuostoliai	406	(406)	-	-
Investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas	1 495	-	-	1 495
Atidėjimai abejotinioms skoloms	-	-	-	-
Prestižo ir kito nematerialaus turto amortizacija	1 590	-	(1 851)	(261)
Išvestinės finansinės priemonės	79	14	-	93
Kiti sukaupimai	(20 723)	20 723	-	-
Laikinių skurtumų iš viso prieš realizacinės vertės sumažėjimą	(17 153)	20 331	(1 851)	1 327
Atimti: atidėjimus	(1 495)	-	-	(1 495)
Laikinių skurtumų iš viso	(18 648)	20 331	(1 851)	(168)
Atidėtasis mokestis, grynąja verte	(2 797)	3 050	(278)	(25)

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

17 Pelno mokesčiai (tęsinys)

Pelno mokesčio sąnaudų suma gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą pelno mokesčio tarifą Grupės ir Bendrovės pelnui prieš pelno mokesčių:

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m.	2019 m.	2020 m.	2019 m.
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamas) apskaičiuotos taikant 15 proc. tarifą	(941)	464	(887)	612
Skirtingo pelno mokesčio tarifo taikytino užsienio dukterinėms įmonėms įtaka.	27	(124)	-	-
Atidėtojo mokesčio turto vertės sumažėjimo pasikeitimas	-	-	-	-
Neatskaitytinos išlaidos mokesčių tikslais (neapmokestinamos pajamos)	114	(1 464)	58	(2 378)
Pelno mokesčio sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje	(800)	(1 124)	(829)	(1 766)

VMI užbaigė Bendrovės mokesstinį patikrinimą už 2014-2018 m. laikotarpį. VMI vertinimu, bendrovė 2014-2018 m. laikotarpiu prestižo, susidariusio dėl 2007 m. įvykusio „Novaturo“ akcijų įsigijimo ir vėlesnio 2008 m. įvykusio „Central European Tour Operator“ prijungimo prie įmonės, amortizacijos sąnaudas nepagrįstai priskyrė leidžiamiems atskaitymams pelno mokesčio tikslais. VMI nuomone, 2008-2011 m. susidaręs mokesstinis nuostolis, susijęs su prestižo amortizavimu, taip pat negalėjo būti panaudotas (perkeltas) apskaičiuojant 2014-2018 m. laikotarpio apmokestinamąjį pelną.

Bendrovė nesutiko su VMI vertinimais, atsižvelgdama į 2013 m. VMI atlikto mokesstinio tyrimo rezultatus, kurio metu nebuvo pateikta pastebėjimų dėl prestižo amortizacijos, taip pat į kitus svarius teisinius argumentus (teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias prestižo amortizavimą pelno mokesčio tikslais, kurios nėra pasikeitusios). Vis dėlto, siekdamas minimizuoti kaštus ir išvengti daug abipusių pastangų ir materialinių bei laiko išteklių reikalaujancio proceso ir taip nesileisti į ilgai trunkantį potencialų mokesstinį ginčą, po užtrukusių derybų ir diskusijų dėl pasikeitusio VMI požiūrio į teisės normų, susijusių su prestižo apmokestinimu, taikymą, Bendrovė ir VMI priėmė sprendimą susitarti dėl mokesčio dydžio.

Abi pusės susitarė, kad Bendrovė sumokės į valstybės biudžetą 894 119 Eur PM už tikrinamąjį laikotarpį (2014-2018 m.) dėl prestižo amortizacijos sąnaudų priskyrimo leidžiamiems atskaitymams ir veiklos pelno atskaitytų deklaruotų veiklos mokesčių nuostolių. Taip pat sutarta, kad pelno mokesčio delspinigiai ir bauda dėl nurodytos sumos (894 119 Eur) Bendrovei nebus skaičiuojami. Taip pat sutarta, kad Bendrovė 2019-2023 m. mokės pelno mokesčių nuo apmokestinamųjų pajamų, neatėmus iš jų prestižo amortizacijos. Šis sprendimas leido bendrovei fiksuoti savo kaštus, nesileidžiant į mokesstinį ginčą dėl teisės aktų reikalavimų, kuriais nėra susiformavusi aiški teismų praktika, taikymo. Šis susitarimas yra atspindėtas Grupės ir bendrovės finansinėse ataskaitose už 2020 m.

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas

Kredito rizika

Grupės ir Bendrovės kredito rizika yra gana žema, kadangi pagrindiniai reikalaujama apmokėti už kelionę prieš kelionės pradžią. Be to kelionių agentūroms, per kurias yra vykdomi visi pagrindiniai pardavimai, yra suteikti kredito limitai. Jais siekiama, kad kelionių agentūros laiku atsiskaitytų. Joms viršijus nustatytą kredito limitą, rezervacinė sistema automatiškai blokuoja jų pardavimus.

Grupė ir Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė, įskaitant išvestines finansines priemones finansinės būklės ataskaitoje, jeigu tokių yra. Todėl Grupės ir Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną. Be to, 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. atlikta Grupės ir Bendrovės pradelstų skolų analizė rodo, kad nėra reikšmingų skolų, pradelstų daugiau kaip 90 dienų, išskyrus sukauptas pajamas (7 pastaba), kurių atgavimo periodas nėra apibrėžtas finansinių ataskaitų sudarymo datą.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Palūkanų normos rizika

2020 m. gruodžio 31 d. didesnę Grupės ir Bendrovės paskolų dalį sudarė paskola su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Žemiau pateiktos jautrumo analizės buvo nustatytos remiantis AS Luminor bankas paskolų su kintama palūkanų norma rodikliu ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Analizė parengta darant prielaidą, kad įsipareigojimų neįvykdymo suma ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo neapmokėta už visus metus. 50 procentinių punktų padidėjimas arba sumažėjimas Bendrovės vadovybės vidiniams tikslams naudojamas sekti palūkanų normos riziką ir tas pasikeitimas atspindi potencialiai galimą palūkanų normos pasikeitimą.

Palūkanų normos padidėjimas arba sumažėjimas 50 procentinių punktų, Grupės rezultatus įtakotų taip (kitoms prielaidoms išlikus nepakitus):

- 2020 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų pelnas sumažėtų / padidėtų 50 tūkst. Eur (2019 m. – sumažėtų / padidėtų 30 tūkst. Eur). Tie svyravimai didžiaja dalimi susiję su paskolų sutartimis, turinčiomis kintamas palūkanų normas.

Užsienio valiutos rizika

Užsienio valiutos rizikai valdyti Grupė ir Bendrovė daugiausia sudaro sutartis eurais, tiek Latvijoje, tiek Estijoje esančių dukterinių įmonių funkcinė valiuta yra euras.

2010 m. gruodžio mėn. Bendrovė, siekdama sumažinti EUR/USD valiutos kurso bei aviacinio kuro kainos svyravimo riziką, pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, padedančiomis valdyti tokią užsienio valiutos bei žaliavos riziką. Buvo sudaryti išankstiniai „forward“, ateities „future“ ir pasirinkimo „option“ sandoriai. Nuo 2014 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė pradėjo naudotis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikoma apsidraudimo apskaita (8 pastaba).

Gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis buvo tokie (eurų ekvivalentas):

Grupė	2020 m.		2019 m.	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Eurais	6 740	19 561	7 814	15 662
JAV doleriais	-	933	575	869
	6 740	20 494	8 389	16 531

Bendrovė	2020 m.		2019 m.	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Eurais	4 805	27 788	4 796	23 877
JAV doleriais	-	684	324	731
	4 805	28 472	5 120	24 608

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamos Grupės ir Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems valiutų kursų pokyčiams, visus kitus kintamuosius laikant konstantomis atsižvelgiant į piniginio turto ir įsipareigojimų tikrųjų verčių pokyčius bei neįvertinus turimų apsidraudimo instrumentų efekto:

	Grupė		Bendrovė	
	Valiutų kurso padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš mokesčius	Valiutų kurso padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš mokesčius
2020 m.				
JAV doleriais	(10%)	(30)	(10%)	(20)
JAV doleriais	10%	30	10%	20
2019 m.				
JAV doleriais	(10%)	(40)	(10%)	(28)
JAV doleriais	10%	40	10%	28

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos, susijusių šalių ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos skolų, susijusios šalies ir kitų skolų, trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė vertinama diskontavus būsimus pinigų srautus, taikant rinkos palūkanų normą.
- Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė yra apibrėžiama kaip 2 lygis, pagrįstas rinkos pastebimais ištekliais.

2020 m. ir 2019 m. tarp lygių nebuvo jokių finansinių priemonių judėjimo.

Žemiau yra pateiktas visų Grupės finansinių instrumentų balansinės ir tikrosios vertės palyginimas pagal kategorijas, kurios yra pateiktos finansinėse ataskaitose:

	Balansinė vertė		Tikroji vertė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansinis turtas				
Rezervuoti pinigai	2 300	2 300	2 300	2 300
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 065	4 554	3 065	4 554
Iš pirkėjų gautinos sumos	144	652	144	652
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	-	261	-	261
Kitos gautinos sumos	184	874	1 098	874
Finansiniai įsipareigojimai				
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	15 737	6 000	15 737	6 000
Prekybos skolos (įskaitant prekybos skolas susijusioms šalims)	1 961	4 173	2 112	4 173
Kiti trumpalaikiai ir ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	495	-	495	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	1 178	2 235	1 832	2 235

Žemiau pateiktas Bendrovės finansinių priemonių, kurios yra įtrauktos į finansines ataskaitas, balansinių verčių ir tikrosios vertės palyginimas:

	Balansinė vertė		Tikroji vertė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Finansinis turtas				
Rezervuoti pinigai	2 300	2 300	2 300	2 300
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	203	1 391	203	1 391
Iš susijusių šalių gautinos sumos	1 042	280	1 042	280
Iš pirkėjų gautinos sumos	72	421	72	421
Kitas trumpalaikis finansinis turtas	-	261	-	261
Kitos gautinos sumos	179	684	179	684
Finansiniai įsipareigojimai				
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	22 537	13 000	22 537	13 000
Trumpalaikės paskolos, kurioms nenustatytos palūkanos	-	-	-	-
Prekybos skolos (įskaitant prekybos skolas susijusioms šalims)	3 669	6 626	3 820	6 626
Kiti trumpalaikiai ir ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	495	-	495	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai ir sukauptos sąnaudos	680	1 397	680	1 397

Grupės finansinio turto ir įsipareigojimų balansinė vertė yra maždaug lygi jų tikrajai vertei nes gautinos sumos yra gana trumpalaikės, o sumos nėra reikšmingos, mokėtinos sumos yra gana trumpalaikės, o skolinimosi palūkanų norma laikoma rinkos sąlygomis, be reikšmingo poveikio balanso straipsnių vertei.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Likvidumo valdymas

Grupės ir Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika yra valdoma planuojant Grupės ir Bendrovės pinigų srautus.

Grupės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2020 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,66 ir 0,66 (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,72 ir 0,72). Bendrovės likvidumo ir skubaus padengimo rodikliai 2020 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,59 ir 0,59 (2019 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,60 ir 0,60).

2020 m. gruodžio 31 d. Grupės trumpalaikiai įsipareigojimai viršija trumpalaikį turtą 6 861 tūkst. Eur. Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos yra sudarytos remiantis veiklos tęstinumo principu. Grupės vadovybės veiklos tęstinumo vertinimas remiasi šiomis pagrindinėmis prielaidomis:

- Grupės ir Bendrovės vadovybė parengė prognozuojamus finansinius rezultatus ir pinigų srautus 2021 m. ir ketina imtis pagrįstų veiksmų, užtikrinančių Grupės veiklos tęstinumą.
- Grupė ataskaitos išleidimo dieną yra atsiskaičiusi su visais klientais kurie norėjo atsiimti pinigus už atšauktas keliones.
- Kaip pateikta 24 pastaboje, Grupė susitarė su Fondu dėl ilgalaikio 10 milijonų eurų investavimo bei persitarė su Banku palankesnių paskolų grąžinimo sąlygų.

Apibendrinant, Grupė ir Bendrovė kreditų grąžinimams planuoja naudoti piniginius srautus, sugeneruotus iš veiklos pelno. Bendrovės veiklos tęstinumas yra vertinamas Grupės kontekste, kadangi Bendrovė gali naudotis dukterinių įmonių laisvais finansiniais resursais.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (paskolos apskaitomos kaip ilgalaikės ir nėra perklasifikuojamos į trumpalaikes paskolas, nes Bendrovė iš banko yra gavusi patvirtinimą dėl sutarties sąlygų pažeidimo sankcijų netaikymo ir vėliau pasirašė sutarties pakeitimus):

	Pareika- lavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Iš viso
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	-	5 953	11 530	17 483
Prekybos skolos ir susijusioms šalims mokėtinos sumos	-	1 961	-	-	1 961
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	495	-	-	495
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1 178	-	-	1 178
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3 634	5 953	11 530	21 117
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	57	2 143	4 152	6 352
Prekybos skolos ir susijusioms šalims mokėtinos sumos	-	4 173	-	-	4 173
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-	-	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	2 235	-	-	2 235
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	6 465	2 143	4 152	12 760

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

18 Finansinis turtas ir įsipareigojimai, ir rizikos valdymas (tęsinys)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (paskolos apskaitomos kaip ilgalaikės ir nėra perklasifikuojamos į trumpalaikes paskolas, nes Bendrovė iš banko yra gavusi patvirtinimą dėl sutarties sąlygų pažeidimo sankcijų netaikymo ir vėliau pasirašė sutarties pakeitimus):

	Pareikala- vus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Iš viso
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	-	6 935	17 810	24 745
Prekybos skolos ir susijusioms šalims	-	-	-	-	-
mokėtinos sumos	-	3 669	-	-	3 669
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	495	-	-	495
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	680	-	-	680
2020 m. gruodžio 31 d. likutis	-	4 844	6 935	17 810	29 589
Įsiskolinimai, kuriems nustatytos palūkanos	-	103	2 280	4 880	7 263
Prekybos skolos ir susijusioms šalims	-	-	-	-	-
mokėtinos sumos	-	6 626	-	-	6 626
Kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai	-	-	-	-	-
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	1 397	-	-	1 397
2019 m. gruodžio 31 d. likutis	-	8 126	2 280	4 880	15 286

Grupė ir Bendrovė nesitiki, kad dalis pinigų srauto bus gerokai anksčiau arba vėliau nei pateikta lentelėse aukščiau.

Kapitalo valdymas

Pagrindinis Grupės ir Bendrovės kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad Grupė ir Bendrovė palaikytų teisingus kapitalo rodiklius siekiant sustiprinti veiklą ir maksimizuoti akcininkų vertę („kapitalas“ pagal IAS 1 sampratą atitinka nuosavą kapitalą, pateiktą finansinėse ataskaitose).

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Bendrovė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Grupės ir Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 50 proc. jos acinio kapitalo, kurį sudaro acinis kapitalas ir akcijų priedai. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė taip pat turėjo išorinių kapitalo reikalavimų iš banko dėl nuosavo kapitalo ir turto rodiklio. 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė atitiko visus aukščiau minėtus reikalavimus.

Grupė ir Bendrovė vertina kapitalą naudodama įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykio koeficientą. Kapitalą sudaro paprastosios akcijos, rezervai ir nepaskirstytasis pelnas, priskirtinas patronuojančios įmonės nuosavo kapitalo turėtojams. Grupės ir Bendrovės vadovybė nėra nustatčiusi konkretaus siektino įsipareigojimo ir nuosavo kapitalo santykio koeficiento, tačiau žemiau pateikti esami rodikliai yra vertinami kaip pakankamai geri veiklos rodikliai:

	Grupė		Bendrovė	
	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikiai įsipareigojimai	11 138	4 360	16 915	11 192
Trumpalaikiai įsipareigojimai	20 463	24 874	17 914	17 519
Įsipareigojimų iš viso	31 601	29 234	34 829	28 711
Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams	13 761	20 154	10 214	15 942
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis	2.30	1,45	3.41	1,80

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

19 Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Grupė ir Bendrovė neturėjo reikšmingų įsipareigojimų ar neapibrėžtumų 2020 m. ir 2019 m. Gruodžio 31 d., išskyrus įstatymų reikalaujamos kelionių organizatoriaus įsipareigojimų draudimo arba banko garantijos, kurios Grupei ir Bendrovei yra lygios 9 000 tūkst. Eur ir 5 000 tūkst. Eur 2020 m. gruodžio 31 d.

20 Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Grupės ir Bendrovės susijusios šalys ir sandoriai su jomis 2020 m. ir 2019 m. buvo šie (taip pat žiūrėti lentelę žemiau):

Dukterinės įmonės:

- SIA „Novatours“;
- OU „Novatours“;
- UAB „Aviaturas ir partneriai“;
- SRL „Novatours Holidays“.

Bendrovės akcininkai atskleisti 1 pastaboje.

2020 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos (įskaitant suteiktas paskolas)	Mokėtinos sumos (įskaitant gautas paskolas)
Bendrovės akcininkai	-	-	-	-
Dukterinės įmonės	1 195	2 401	1 042	10 278
	1 195	2 401	1 042	10 278

2019 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos (įskaitant suteiktas paskolas)	Mokėtinos sumos (įskaitant gautas paskolas)
Bendrovės akcininkai	-	-	-	-
Dukterinės įmonės	4 005	11 944	280	10 310
	4 005	11 944	280	10 310

2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo suteikta ar gauta jokių su susijusiomis šalimis mokėtinomis ar iš jų gautinomis sumomis susijusių garantijų ar užstatų. Susijusių šalių gautinas ir mokėtinas sumas tikimasi padengti pinigais arba užskaitomis su atitinkamoms susijusiomis šalimis mokėtinomis / gautinomis sumomis iš atitinkamų susijusių šalių.

Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis apima kelionių paketų pirkimus ir pardavimus. Bendrovės iš dukterinių įmonių gautų paskolų sąlygos atskleistos 11 pastaboje.

Bendrovės iš susijusių šalių gautinų sumų senaties analizė 2020 m. ir 2019 m. gruodžio 31 d.:

	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaitytas vertės sumažėjimas	Gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas				Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	31 – 60 dienų	61 – 90 dienų	daugiau nei 91 dienų	
2020 m.	1 042	-	-	-	-	1 042
2019 m.	280	-	-	-	-	280

Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

21 Vienai akcijai tenkantis pelnas

	Grupė	
	2020 m.	2019 m.
Akcininkams tenkantis grynasis pelnas	(5 750)	4 214
Išleistų paprastų vardinių akcijų svertinis vidurkis	7 807 000	7 807 000
Vienai akcijai tenkantis paprastasis pelnas (EUR už vieną akciją)	(0,74)	0,54

Bendrovė ir Grupė nėra išleidusi potencialiai konvertuojamų paprastųjų akcijų.

22 Segmentų informacija

Valdymo tikslais Grupė yra suskirstyta į verslo padalinius, pagrįstus jos paslaugomis (produktų kategorija) ir pagrįsta šaltinio rinka. Segmento informacijos atskleidimo tikslais, vadovaujantis 8 TFAS, vadovybė nusprendė pateikti informaciją apie atskaitinius segmentus, identifikuotus pagal produktų kategoriją, kurie yra tokie:

- Kelionių paketai
- Ekskursijos lėktuvu
- Ekskursijos autobusu
- Kita.

Siekiant sudaryti anksčiau aprašytus veiklos segmentus, jokie veiklos segmentai nebuvo sujungiami.

Informacija, pateikta Grupės generaliniam direktoriui kaip pagrindiniam sprendimų priėmėjui, neapima turto ir įsipareigojimų analizės atskaitomybėje pateikiamu segmentu, todėl pagal 8-ąją TFAS tokios informacijos nereikia pateikti. Segmento veiklos rezultatai vertinami remiantis grynuoju pelnu, kuris matuojamas nuosekliai pagal grynąją pelno (nuostolių) bendrųjų pajamų ataskaitą finansinėje atskaitomybėje, ir segmentų pardavimo pajamas, kurios yra apskaičiuojamos kaip grynasis pelnas, atėmus susijusias tiesioginio pardavimo komisinių išlaidas, kurios yra įtraukiamos į veiklos sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje finansinėje atskaitomybėje.

2020 m. gruodžio 31 d.	Kelionių paketai	Ekskursijos autobusu	Ekskursijos lėktuvu	Kiti pardavimai	Grupė
Pardavimo pajamos	27 125	88	386	5 295	32 894
Pardavimo savikaina	(24 653)	(92)	(353)	(4 201)	(29 299)
Bendrasis pelnas	2 472	(4)	33	1 094	3 595
Pardavimo komisinių sąnaudos	(1 722)	(5)	(23)	-	(1 750)
Pardavimų pelnas pagal segmentus	750	(9)	10	1 094	1 845

**Nepaskirstytos pajamos
(sąnaudos)**

Kitos veiklos pajamos	189
Veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius)	(5 596)
Kitos veiklos (sąnaudos)	(2)
Pelnas iš operacijų	(3 564)
Grynosios finansinės pajamos (sąnaudos)	(2 986)
Pelnas prieš apmokestinimą	(6 550)
Pajamų mokestis (sąnaudos)	800
Grynasis pelnas	(5 750)

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

22 Segmentų informacija (tęsinys)

Nepaskirstytos išlaidos yra Grupės lygiu valdomos išlaidos, tokios kaip veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius), finansavimas ir mokesčiai

2019 m. gruodžio 31 d.	Kelionių paketai	Ekskursijos autobusu	Ekskursijos lėktuvu	Kiti pardavimai	Grupė
Pardavimo pajamos	155 738	3 266	1 811	18 908	179 723
Pardavimo savikaina	(134 932)	(2 743)	(1 548)	(18 616)	(157 839)
Bendrasis pelnas	20 806	523	263	292	21 884
Pardavimo komisinių sąnaudos	(9 542)	(149)	(100)	-	(9 791)
Pardavimų pelnas pagal segmentus	11 264	374	163	292	12 093

Nepaskirstytos pajamos (sąnaudos)

Kitos veiklos pajamos	112
Veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius)	(8 461)
Kitos veiklos (sąnaudos)	(3)
Pelnas iš operacijų	3 741
Grynosios finansinės pajamos (sąnaudos)	(651)
Pelnas prieš apmokestinimą	3 090
Pajamų mokestis (sąnaudos)	1 124
Grynasis pelnas	4 214

Nepaskirstytos išlaidos yra Grupės lygiu valdomos išlaidos, tokios kaip veiklos sąnaudos (išskyrus pardavimo komisinius), finansavimas ir mokesčiai.

Geografinė informacija

Geografinė informacija pateikiama pagal rinką yra tokia:

2020 m. gruodžio 31 d.	Lietuva	Latvija	Estija	Kita	Grupė
Pardavimai	14 091	6 364	12 349	90	32 894
Ilgalaikis turtas	210	9	18	-	237

Prestižas priskirtas visam regionui ir neatvaizduotas lentelėje viršuje.

2019 m. gruodžio 31 d.	Lietuva	Latvija	Estija	Kita	Grupė
Pardavimai	93 446	35 019	50 213	1 045	179 723
Ilgalaikis turtas	398	24	34	-	456

Prestižas priskirtas visam regionui ir neatvaizduotas lentelėje viršuje.

Šiuo tikslu ilgalaikis turtas yra ilgalaikis materialusis turtas ir nematerialusis turtas, išskyrus prestižą (prestižas priskiriamas pinigų kuriantiems vienetams, kaip nurodyta 3 pastaboje).

Nebuvo nei vieno išorės kliento, iš kurio gaunamos pajamos, sudarančios 10 proc. ar daugiau Grupės pajamų.

2020 M. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

(visos sumos nurodytos tūkstančiais eurų, nebent nurodyta kitaip)

23 Pinigų srautų pastaba

Įsipareigojimų, susijusių su finansine veikla, pokyčiai

Toliau lentelėje pateikiama informacija apie Grupės ir Bendrovės įsipareigojimų pokyčius, atsirandančius dėl finansinės veiklos, įskaitant ir grynuosius, ir nepinigininius pokyčius. Įsipareigojimai, atsirandantys dėl finansinės veiklos, yra tie, kurių pinigų srautai buvo arba būsimi pinigų srautai bus priskiriami Grupės ir Bendrovės pinigų srautų ataskaitai kaip finansinės veiklos pinigų srautai:

	Nepiniginiai pokyčiai					
	Grupė			Grupė		
	2020 m. sausio 1 d.	Finansinės veiklos pinigų srautai	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. sausio 1 d.	Finansinės veiklos pinigų srautai	2019 m. gruodžio 31 d.
Banko paskolos	6 000	10 853	16 853	8 000	(2 000)	6 000
Susijusių šalių paskolos	-	-	-	-	-	-
Viso finansinės veiklos įsipareigojimų	6 000	10 853	16 853	8 000	(2 000)	6 000

	Nepiniginiai pokyčiai					
	Bendrovė			Bendrovė		
	2020 m. sausio 1 d.	Finansinės veiklos pinigų srautai	2020 m. gruodžio 31 d.	2019 m. sausio 1 d.	Finansinės veiklos pinigų srautai	2019 m. gruodžio 31 d.
Banko paskolos	6 000	9 828	15 828	8 000	(2 000)	6 000
Susijusių šalių paskolos	7 000	800	7 800	14 000	(7 000)	7 000
Viso finansinės veiklos įsipareigojimų	13 000	10 628	23 628	22 000	(9 000)	13 000

24 Poataskaitiniai įvykiai

2021 m. pradžioje per du kartus pasididinome gautą paskolą iš Invegos, skirtą atsiskaityti su klientais už neįvykusias keliones. Paskolą pasididinome 1 404 tūkst. eurų iki 2 404 tūkst. eurų.

Gauta papildoma paskola iš Invegos padėjo pagreitinti atsiskaitymą su klientais, atšaukusiais keliones. Iki 2021 m. kovo pradžios atsiskaitėme su visais grąžinimų prašiusiais klientais.

Priešieškiny yra pateiktas Bendrovės prieš GetJet pradėtoje civilinėje byloje, kurioje Bendrovė yra pareiškusi ieškinį GetJet. Byloje Bendrovė prašo pripažinti, kad dėl 2020 metais visame pasaulyje susiklosčiusios pasaulinės COVID-19 (SARS-COV-2) pandemijos užsakomųjų skrydžių sutarties vykdymas buvo paveiktas nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių ar iš esmės pasikeitusių aplinkybių, todėl Užsakomųjų skrydžių sutartis teisėtai buvo vykdoma ne visa apimtimi

2021. vasario mėn. 17d. susitarėme su KŪB „Pagalbos verslui fondas“ (toliau tekste „Fondas“) dėl Bendrovė išleidžiamų 10 milijonų eurų vertės obligacijų išpirkimo (5 milijonų eurų vertės konvertuojamųjų ir 5 milijonų vertės paprastųjų obligacijų emisijos). 5 milijonų vertės konvertuojamųjų obligacijų išleidimui kovo mėnesio 12d. pritarė sušauktas visuotinis akcininkų susirinkimas, o balandžio 2 d. buvo pasirašytos investavimo ir obligacijų išpirkimo sutartys su fondu. Bendrovė sutarė dėl ilgalaikio investavimo 6 metų periodui. Esant galimybei išpirkti obligacijas anksčiau laiko, Bendrovė tai galės padaryti be papildomų mokesčių.

Pasirašę susitarimą su fondu dėl investavimo, balandžio 8 d. pasirašėme susitarimų pakeitimus su Luminor banku dėl mažesnių palūkanų už dalį paskolų, dėl naujo, palankesnio Bendrovei, ilgalaikių paskolų grąžinimo grafiko bei dėl užšaldytų pinigų reikalavimo atsisakymo ir jų panaudojimo paskolų bankui grąžinimui.

25 Veiklos tęstinumas

Už 2020 pasibaigusius metus Grupė ir Bendrovė atitinkamai patyrė 5 750 tūkst. Eur ir 5 085 tūkst. Eur nuostolį (2019 m. – 4 214 tūkst. Eur ir 5 846 tūkst. Eur pelną). Metų pabaigoje, Grupės ir Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 6 861 tūkst. Eur ir 7 307 tūkst. Eur.

Grupės ir Bendrovės vadovybė parengė prognozuojamus finansinius rezultatus ir pinigų srautus 2021 m. ir ketina imtis pagrįstų veiksmų, užtikrinančių Grupės veiklos tęstinumą.

COVID-19 yra didžiausia krizė, su kuria susidūrė turizmo sektorius. Valdydama COVID-19 sukeltą situaciją, „Novaturo“ grupė ėmėsi griežto kaštų taupymo veiksmų, susitarė su verslo partneriais užsienio šalyse ir tiekėjais dėl lakstesnės kainodaros ir atliko esamų įsipareigojimų peržiūrą, naudojasi valstybės teikiamomis pagalbos priemonėmis.

Kaip pateikta 24 pastaboje, Grupė susitarė su Fondu dėl ilgalaikio 10 milijonų eurų investavimo bei persitarė su Banku palankesnių paskolų grąžinimo sąlygų.

Grupė bendradarbiauja su užsienio tiekėjais dėl išankstinių apmokėjimų ar atsiskaitymų už būsimas keliones grąžinimo, įskaitant dalį kelionių, kurios buvo atšauktos dėl COVID-19. Finansinių ataskaitų sudarymo dieną, Grupė jau susigražino 8 000 tūkst. Eur avansų. Likusi išankstinių apmokėjimų dalis yra susijusi su klientais kurių kelionės yra perkeltos į ateitį.

Grupė ataskaitos išleidimo dieną yra atsiskaičiusi su visais klientais kurie norėjo atsiimti pinigus už atšauktas keliones.

Grupė nuo 2021 m. vasario mėn vėl pradėjo vykdyti skrydžius. Spartėjanti vakcinacija leis metų eigoje valstybėms mažinti apribojimus ir tai leis iki metų pabaigos nuosekliai didinti veiklos apimtį.

Remiantis šiuo metu žinomais faktais ir aplinkybėmis bei galimomis prognozėmis, kaip galėtų vystytis COVID-19 virusas, vadovybė nustatė, kad veiklos tęstinumo prielaida yra pagrįsta, tačiau egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, kylantis dėl COVID-19, kuris gali sukelti reikšmingų abejonių dėl Grupės ir Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą ir todėl Grupė ir Bendrovė gali nesugebėti realizuoti turto ir įvykdyti įsipareigojimų įprastinėmis verslo sąlygomis.

Dėl aukščiau pateiktų priežasčių, šios finansinės ataskaitos buvo parengtos remiantis veiklos tęstinumo pagrindais.